

«اگه بتونم عمق داستان تری دین رو...»

«الان چی کار می کنی؟ شغل داری؟»

«فروشنده ی تلفنی.»

او.خ. «اینم یه شغلیه مثل بقیه، نیست؟»

«من خبرنگارم جسپر.»

«گوش کن برایان، تنها چیزی که پدرم دوست نداره در موردش حرف بزنه برادرشه.»

«نمی تونی...»

«نه. نمی تونم.» برایان ناگهان حالتی به چهره اش گرفت انگار زندگی او را با یک سوهان ناخن عظیم ساییده، به معنای واقعی کلمه آهی کشید و گفت «خیلی خب. خودت چی؟ شاید یه چیزایی راجع به عموت بدونی که بقیه نمی دونن.»

«شاید.»

«حاضری مصاحبه کنی؟»

«ببخشید.»

«یه چیزی بهم بگو. در مورد کتاب راهنمای تبهکاری.»

«چی بگم؟»

«بعضی ها اعتقاد دارن عموت این کتاب رو ننوشته.»

گفتم «من بی خبرم.» چهره اش مثل یک مشت جمع شد.

*

وقتی برگشتم خانه بابا روی مبل قوز کرده بود و کتاب می خواند و بلندبلند نفس می کشید. به جای این که بپرسد «سلام پسرم، زندگی در چه حاله؟» کتابی را که مشغول خواندنش بود آورد بالا؛ اسمش بود تاریخ آگاهی. به جای این که بگویم «سلام بابا، دوست دارم.» پوزخند زدم و رفتم سراغ کتابخانه تا چیزی برای خواندن پیدا کنم.

وقتی داشتم عطف کتاب ها را نگاه می کردم بوی شیرین و بیمار سیگار میخک به مشام خورد. ادی آمده بود؟ از آشپزخانه صدای محو گفت و گو می آمد. در را باز کردم و ادی و انوک را دیدم که یواشکی باهم حرف می زدند. از دیدن من جا خوردند و بعد از این که ادی یکی از لبخندهای زیبایش را تحویل داد انوک انگشتش را روی لبش گذاشت و به من اشاره کرد بروم پیش شان.

ادی آرام گفت «من تازه از تایلند برگشتم.»

زیر لب گفتم «اصلاً نمی دونستم که رفتی.»

به شکل نامنظره ای اخم کرد - اخم، صورت خودش را هم غافلگیر کرد.

انوک با صدایی که به زور شنیده می شد گفت «خبرهای بد دارم جسپر.»

«همه رو باهم بگو.»

«بابات دوباره افسرده شده.»

از لای در پدرم را نگاه کردم. حتا وقتی چند نفر توی خانه بودند هم منزوی بود.

پرسیدم «رو چه حساب می گی؟»

«داشت گریه می کرد. زل می زنه به فضا. با خودش حرف می زنه.»

«همیشه با خودش حرف می زنه.»

«حالا خیلی رسمی به خودش می گه آقای دین.»

«همین؟»

«می خوای دوباره مثل بار قبل نابود بشه؟ می خوای برگرده بیمارستان روانی؟»

«خب افسرده ست. چی کارش کنیم؟»

«فکر کنم به این خاطر که زندگیش خالیه.»

«خب؟»

«باید کمکش کنیم پُرش کنه.»

گفتم «رو من حساب نکنین.»

ادی با جدیتی غیرمنتظره گفت «تو باید بیشتر با پدرت حرف بزنی جسپر.»

گفتم «الان نه.» و رفتم.

افسردگی پدرم می تواند چند روز منتظر بماند. فعلاً به شدت علاقه مند شده ام. نگاهی به کتاب راهنمای تبهکاری نوشته ی تری دین (هری وست) بیندازم. به فکرم زده بود حالا که رابطه ام به واسطه ی حق السکوت با آسمان خراش جهنمی آغاز شده، شاید در این کتاب توصیه هایی برای رابطه ام پیدا کنم. لای یک توده کتاب روی زمین پیدایش کردم، در وسط ایگلوئی لرزان از حروف چاپی. کتاب در دست از میان هزارتو رفتم سمت کلبه ام.

در تخت نگاهی به فهرست مندرجات کتاب انداختم. فصل هفده چشمم را گرفت. اسمش بود «عشق: بدترین خبرچین». فصل این‌گونه آغاز می‌شود:

اگر یک قانون‌شکن فقط یک چیز در فهرست اموالش لازم داشته باشد، آن چیز رازهایش است و اگر رازها یک دشمن داشته باشند، آن دشمن عشق است.

اسامی خبرچین‌های تان، عملیات خنجرآزپشت زدنی که آغاز کرده‌اید، جایی که تفنگ و مواد و پول‌تان را پنهان کرده‌اید، مخفیگاه‌تان، لیست متغیر دوستان و دشمنان‌تان، رابطه‌ها، نقشه‌های فرار — تمام چیزهایی که فقط باید پیش خودتان بماند، ولی اگر عاشق باشید تک‌تک‌شان را برملا می‌کنید. عشق بدترین خبرچین است چون به شما القا می‌کند که ابدی و پابرجاست — تصور پایان زندگی‌تان راحت‌تر از تصور پایان عشق است. و از آن‌جایی که عشق بدون صمیمیت هیچ است و صمیمیت بدون شریک شدن هیچ است و شریک شدن بدون صداقت هیچ است، باید تمام رازها را برملا کنید چون بی‌صداقتی در صمیمیت همه‌چیز را زیر سؤال می‌برد و به تدریج عشق با ارزش شما را مسموم می‌کند.

وقتی تمام می‌شود — شک نکنید که تمام می‌شود (حتا کله‌خرترین قمارباز هم حاضر نیست روی جاودان بودن عشق شرط ببندد) — ابژه‌ی عشق از تمام رازهای شما باخبر است. و می‌تواند از شان استفاده کند. و اگر رابطه تلخ تمام شود بی‌رحمانه و خبیثانه از این رازها علیه شما استفاده خواهد کرد.

به‌علاوه، این احتمال قریب‌به‌یقین هم هست که رازهایی که زمان برهنگی روح‌تان برملا می‌کنید، خود باعث به پایان رسیدن عشق شوند. افشاگری‌های از روی صمیمیت شما شعله‌ای است که قتیله‌ی دینامیت انفجار بی‌بازگشت عشق را روشن خواهد کرد.

می‌گویید، نه. او راه‌وروش خشن مرا درک می‌کند. او می‌فهمد که هدف وسیله را توجیه می‌کند.

فکر کنید. عاشق بودن فرایند ایده‌آل‌سازی است. حالا از خودتان پرسید مردی که پایش را روی سر آدم‌های در حال غرق شدن فشار می‌دهد چه مدت می‌تواند ایده‌آل یک زن باقی بماند؟ کوتاه. باور کنید.

و شب‌های سردی که جلو آتش نشسته‌اید و یک تکه پنیر می‌برید، فکر نمی‌کنید که معشوق‌تان هنوز دارد به آن لحظه‌ای فکر می‌کند که صادقانه و

بی‌پروا برایش تعریف کردید چه‌طور پای دشمن‌تان را با اره بریدید. ولی مطمئن باشید یادش نرفته.

اگر می‌شد روی این حساب کرد که مرد در لحظه‌ی پایان رابطه خود را از شر یارش خلاص می‌کند، این نوشته به هیچ عنوان ضروری نبود. ولی نمی‌شود روی چنین چیزی حساب باز کرد. امید به آشتی بسیاری از شرکای سابق زندگی را که قاعدتاً باید در ته یک گودال باشند زنده نگه می‌دارد.

پس ای قانون‌شکنان، هر کسی که هستید، باید برای بقا رازدار باشید، برای این‌که بتوانید دشمنان‌تان را دور نگه دارید، برای این‌که گیر نظام قضایی نیفتید. اگر دوست دارید تخت‌تان در زمستان گرم‌تر باشد یک سگ بگیرید، البته نه چپووا یا پکنی^۱. ولی این را بدانید: برملا کردن رازها به معنای از دست دادن امنیت است، از دست دادن آزادی، از دست دادن زندگی. حقیقت اول عشق را می‌کشد و بعد خودتان را. حرفم شنیع است، می‌دانم. ولی صدای ضربه‌ی چکش قاضی بر میز ماه‌گونی هم به همان اندازه شناخت دارد.

کتاب را بستم و به صداقت و دروغ فکر کردم و به این نتیجه رسیدم احساساتم صادق‌اند ولی از سرتاپا پُر بودم از داستان‌ها و افکار مخفی که هیچ‌کدام را با آسمان خراش جهنمی در میان نگذاشته بودم. چرا داشتم از روی غریزه توصیه‌های کتابی را که برای جنایتکارها نوشته شده بود دنبال می‌کردم؟ خوب، چه‌طور می‌توانستم چیزهایی را که به هیچ عنوان مایه‌ی افتخارم نبودند برایش تعریف کنم؟ مثلاً آن دفعه‌ای که قلدرهای مدرسه دوره‌ام کردند و تمام مدتی که کتک می‌خوردم، خودم را زدم به خواب. نه، حتا حاضر نبودم چیزهای خوب را برایش بگویم، مثل این‌که چه‌طور یک روز صبح از هزارتو بیرون رفتم و در جاده‌ی اصلی راه افتادم و دیدم لامپ‌ها هنوز بالا سرم وزوز می‌کنند. باد صبحگاه درختان را قلقلک می‌داد و بوی آشنای یاسمن مرا دوستانه به سمت آشفتنگی حواس هدایت می‌کرد جویری که انگار دماغم پر بود از بوی مخملی و مست‌کننده‌ی پلکی صورتی‌رنگ. چنان از جست‌وخیز در هوای گرم صبح سر حال بودم که عروسک سفالی باغچه‌ی یکی را برداشتم و گذاشتم روی چمن‌خانه‌ی روبه‌رو. بعد شلنگ باغچه را برداشتم و گذاشتم روی ایوان

۱. دو نژاد سگ که جته‌ی ریزی دارند.

خانه‌ی همسایه و بازش کردم. فکر کردم امروز همه چیز را باهم شریک‌ایم مردم! چیزی که مال اوست از آن تو است! چیزی که از آن تو است مال اوست! بعداً بود که متوجه شدم کار عجیبی کرده‌ام و برای همین این داستان را از پرده‌ی گوش معشوقم دور نگه داشتم.

از آن جایی که می‌دانستم تا چه اندازه با بی‌اعتمادی پدرم نسبت به همه چیز آلوده شده‌ام — حتی بی‌اعتمادی به افکار و احساسات و نظرات و الهامات خودش که باعث شده بود به افکار و احساسات و نظرات و الهامات خودم هم بی‌اعتماد شوم — نمی‌توانستم به او بگویم گاهی وارد خلسه‌ای رویاوار می‌شوم که در آن حس می‌کنم تمام نیروهای متضاد دنیا ناگهان و بی‌دلیل اعلان آتش‌بس می‌کنند و درهم می‌آمیزند تا این‌که احساس می‌کنم بخشی از خلقت لای دندانم گیر کرده. دارم در خیابان قدم می‌زنم یا آدرس سایت‌های مستهجن را از حافظه‌ی کامپیوترم پاک می‌کنم که ناگهان مهی طلایی‌رنگ احاطه‌ام می‌کند. دقیقاً چیست؟ دوره‌ای از فراآگاهی که طی آن من مال من، تبدیل به مای مال ما می‌شد، جایی که ما، یا من و یک ابر است و من و یک درخت و بعضی اوقات من و طلوع یا من و افق، ولی به ندرت هم من و گره و من و مینای دندان پریده. چه طور می‌توانستم این‌ها را برایش توضیح بدهم؟ تلاش برای فهماندن ایده‌های غیرقابل فهم، خطرِ بیش از اندازه ساده شدن‌شان را در پی دارد و هیجانی بنیانی را هیجانی بی‌ارزش جلوه می‌دهد و اصلاً از این توهمات غیرقابل فهم جذاب چه می‌خواهد بفهمد؟ ممکن است خیلی سریع نتیجه‌گیری کند که من با جهان به هماهنگی رسیده‌ام و بقیه نرسیده‌اند. مثل این‌که پدرم یکبار گفت لحظات آگاهی کیهانی صرفاً واکنش طبیعی ما هستند به آگاهی ناگهان ناخودآگاه نسبت به فانی بودن مان. اتفاقاً حس یگانگی بزرگ‌ترین دلیل است برای اثبات انفصال موجود. چه کسی می‌داند؟ چون احساس می‌کنند ادراکاتی از حقیقت مطلق هستند دلیل نمی‌شود که وجود داشته باشند. منظورم این است که اگر به یکی از حواس اعتماد نداشته باشی، نباید به هیچ‌کدام اعتماد کنی. هیچ دلیلی ندارد که حس ششم به اندازه‌ی بویایی یا بینایی گمراه‌کننده نباشد. این درسی است که از پدرم گرفته‌ام، مهم‌ترین خبر از گوشه‌ای که خود را با تفکراتش به آن رانده: الهامات مستقیم به همان اندازه که نیرومندند، غیرقابل اعتمادند.

پس می‌بینید؟ چه طور می‌توانستم درباره‌ی چیزهایی با او حرف بزنم که خودم هم به‌شان اعتماد نداشتم؟ از کجا معلوم تمام‌شان حقه‌های ذهنم نبودند؟ این را هم نمی‌توانم به او بگویم که گاهی مطمئنم می‌توانم ذهن پدرم را بخوانم و گاهی هم حس می‌کنم او هم افکار مرا می‌خواند. بعضی وقت‌ها سعی کرده‌ام فقط با فکر کردن چیزی به او بگویم و جواب منفی‌اش را از میان اثیر شنیده‌ام: خفه شو. به آسمان خراش جهنمی نمی‌توانم بگویم که بیش از یک‌بار تصویر صورتی جدا از بدن را دیده‌ام. اولین بار در کودکی. چهره‌ای سبزه و سیلو و لب‌کلفت و دماغ‌پهن که در فضای تهی سیاه شناور بود، چشمان نافذش حسی از خشونت جنسی در خود داشت و دهانش به فریادی خاموش باز شده بود. مطمئن بودم این اتفاق برای همه افتاده. بعد یک روز حتا موقع بیداری هم چهره‌اش را می‌بینی. در خورشید. در ابرها. در آینه. با این‌که وجود ندارد واضح می‌بینی‌اش. بعد حسش می‌کنی و از جا بلند می‌شوی و می‌گویی «کی اون جاست؟» و وقتی جوابی نمی‌آید می‌گویی «الان زنگ می‌زنم پلیس.» اگر روح نیست پس چیست؟ محتمل‌ترین توضیح: ذهنیتی عینیت‌یافته. چیزهایی در مغزم می‌لولیدند و زور می‌زدند بیرون بیایند و بدتر از این، بیرون می‌آمدند و هیچ کنترلی بر زمان و مکان‌شان نداشتم.

چرا باید این‌همه افکار زشت و منفی و مسخره و احمقانه را که در سر شناورند جار زد؟ برای همین است که وقتی دست در دست محبوبت کنار دریا ایستاده‌ای و از تو می‌پرسد «به چی فکر می‌کنی؟» جواب نمی‌دهی «به این فکر می‌کنم که از مردم متنفرم و امیدوارم زمین بخورند و دیگر از جا بلند نشوند.» از من بشنوید. نمی‌توانید چنین چیزی بگویید. من چیز زیادی در مورد زنان نمی‌دانم. ولی این یکی را مطمئنم..

*

خوابم برد و ساعت چهار صبح هراسان از خواب پریدم. من هرگز به آسمان خراش جهنمی نگفته بودم تری دین عمویم بوده.

چهار ساعت بی‌این‌که حتا یک‌بار رویم را برگردانم به ساعت خیره ماندم و سر ساعت هشت به برایان زنگ زدم.

«بله؟»

«تو از کجا می‌دونستی من برادرزاده‌ی تری دین هستم؟»

«جسپر؟»

«از کجا می‌دونستی؟»

«رفیقت بهم گفت.»

«آها، فقط می‌خواستم مطمئن بشم، خب، اوم... تو و اون...»

«من و اون چی؟»

«گفت به مدت کوتاهی باهم قرار می‌گذاشتین.»

هیچ حرفی نزد. در سکوت صدای نفس‌هایش را می‌شنیدم که شبیه تنفس مردی بود که می‌داند دست بالا را دارد و من هم شبیه کسی نفس می‌کشیدم که دست پایین را دارد. بعد نه تنها درباره‌ی رابطه‌ی خودش و او گفت، بلکه چیزهایی را هم که این مدت از من پنهان نگه داشته بود برملا کرد، ظاهراً تمام زندگی‌اش را: در پانزده‌سالگی از خانه فرار کرده و دو ماه با یک ساقی مواد مخدر به اسم فردی لوکسامبورگ در چین‌دیل بوده و بعد از کورتاژ برگشته خانه و مدرسه‌اش را عوض کرده و در شانزده‌سالگی شروع کرده تنهایی کافه رفتن و آن‌جا با برابیان آشنا شده و باز از خانه فرار کرده و یک سال با او بوده تا این که میج برابیان را با یکی دیگر گرفته و قاطعی کرده و دوباره برگشته خانه و بعد والدینش او را برده‌اند پیش روان‌شناس و او هم گفته مریضش آدم نیست و یک بمب ساعتی است و بعد شروع کرده به پیام‌های تهدیدآمیز گذاشتن روی پیام‌گیر برابیان که اگر یک‌بار دیگر سراغ او بیاید دوست جدیدش را می‌فرستد که او را بکشد. نکته‌ی جالب این بود که آن دوست قاتلی که ازش حرف می‌زد من بودم.

تمام این‌ها را با آرامشی قل‌آبی گوش کردم و تنها چیزهایی شبیه «آها» از دهانم خارج می‌شد و سعی می‌کردم چیزی از نتایج ناخوشایندی که داشتم می‌گرفتم بروز ندهم. این که به رفیق پیرش زنگ می‌زد و پیام‌های تندوتیز می‌گذاشت به این معنا بود که احتمالاً هنوز به او علاقه دارد و این که برابیان هم در جواب در مورد پس گرفتن شغلش با او حرف می‌زد این معنا را می‌داد که او هم احتمالاً هنوز علاقه‌اش را از دست نداده.

درک نمی‌کردم. به من دروغ گفته بودا به من! من باید دروغگوی این رابطه می‌بودم! گوشی را گذاشتم و پاهایم را مثل دو لنگر از لبه‌ی تخت پرت کردم پایین. بلند نشدم. ساعت‌ها روی تخت ماندم و طلسم را فقط برای این که به محل کارم تلفن کنم

و بگویم مریضم شکستم. حدود ساعت پنج بالاخره از تخت درآمدم و رفتم ایوان پشتی و توتون یک سیگار را در پیپ خالی کردم. به خورشید در حال غروب خیره شدم چون فکر می‌کردم یک صورت درش خواهم دید، صورتی در خورشید، صورت آشنایی که مدت‌ها ندیده بودمش. اطرافم جیرجیرک‌ها سروصدا می‌کردند. انگار داشتند نزدیکم می‌شدند تا محاصره‌ام کنند. فکر کردم یکی‌شان را بگیرم و بکنمش توی پیپ و دودش کنم. داشتم فکر می‌کردم آیا این کار نشه‌ام می‌کند یا نه که دیدم یک منور قرمز به سمت آسمان شلیک شد. خودش بود. یک تفنگ منور بهش داده بودم تا هر وقت در هزار توگم شد شلیکش کند.

کنار یک تخته‌سنگ بزرگ پیدایش کردم. تمام چیزهایی را که برابیان گفته بود برایش بازگو کردم. نگاهم کرد، چشمانش خلاص مرگ.

داد زد «چرا بهم نگفتی یه سال باهات بودی؟»

«تو هم با من روراست نبودی. به من نگفتی عموت تری دین بوده!»

«چرا باید می‌گفتم؟ من تو عمرم ندیدمش! مال خیلی وقت پیشه. منفی دو سالم بود وقتی مرد. چیزی که می‌خوام بدونم اینه که چرا بهم نگفتی راجع به عموم می‌دونی.»

گفت «بین، بیا از این به بعد باهم روراست باشیم.»

«باشه.»

«صداقت کامل.»

«همه چیز رو به هم می‌گیم.»

وقت سؤال کردن و جواب گرفتن بود، مثل دو خبرچین که فهمیده بودند هر دو با دادستان ساخت و پاخت کرده‌اند و امان گرفته‌اند.

VI

بعد از این واقعه این عادت بد به سرم افتاد: با او مؤذبانه و محترمانه رفتار می‌کردم. ادب و احترام مواقع خاصی کارساز هستند، مثلاً موقع صحبت کردن با قاضی قبل از این که بخواهد حکم نهایی را صادر کند، ولی در رابطه نشانه‌ی معذب بودن است. من معذب بودم چون هنوز گیر برابیان بود. این حسم ناشی از پارانوایی بی‌پایه نبود. شروع

کرده بود به مقایسه‌ی من با بریایان، همیشه هم بازنده من بودم. مثلاً گفتم من به اندازگی بریایان رمانتیک نیستم چون یکبار به او گفته بودم «من با تمام مغز من تو رو دوست دارم.» تقصیر من بود که درک نمی‌کرد قلب اعتبار سر را دزدیده و منشأ احساسات وحشی و سودایی در واقع سیستم پیچیده‌ی اعصاب مغز است و من به این دلیل از نام بردن از قلب به عنوان انبار تمام احساساتم اجتناب کردم چون قلب چیزی نیست جز تلمبه و تصفیه‌کننده‌ای خیس و خونین؟ تقصیر من است که مردم قادر نیستند نماد را در نهایت به واقعیت بدل نکنند؟ برای همین است که هرگز نباید وقت خود را با گفتن قصه‌های تمثیلی برای نژاد بشر تلف کنید - در کمتر از یک نسل، آن را تبدیل می‌کنند به داده‌ای تاریخی با تعداد زیادی شاهد عینی.

آه، و بعد ماجرای آن شیشه پیش آمد.

یکبار در اتاقش داشتم دنبال سکه‌هایی که از جیب شلوارم افتاده بود می‌گشتم که یک شیشه زیر تختش دیدم اندازه‌ی شیشه‌ی خردل. مایعی کدر داخلش بود، شیشه آب شیری‌رنگ یک شیر آب مکزیکی. درش را برداشتم و بویش کردم، انتظار داشتم بوی شیر ترش شده بدهد ولی هیچ بویی نداشت. برگشتم و نگاهش کردم. گفت «نریزش.»

انگشتم را کردم توی شیشه و مایع داخلش را چشیدم.
شور.

فکر کردم متوجه شدم چیست. ولی واقعاً می‌توانست همان معنایی را بدهد که فکر می‌کردم؟ واقعاً یک شیشه اشک دستم بود؟ اشک‌های او؟

گفتم «اشک، آره؟» انگار عالم و آدم می‌دانستند او اشک‌هایش را جمع می‌کند، انگار کل دنیا کاری نداشت جز ساختن یادبودهایی از اندوه. می‌توانستم شیشه را تصور کنم که به گونه‌اش فشار می‌آورد و اشک افتتاحیه شیشه اولین قطره‌ی باران بر شیشه‌ی پنجره بر سطح داخلش رد می‌انداخت.

پرسیدم «این برای چیه؟»

«هیچی.»

«یعنی چی هیچی؟»

«من اشک‌هام رو جمع می‌کنم، همین.»

«ولم کن، یه چیزی هست.»

«نیست. حرفم رو قبول نداری؟»

«به هیچ عنوان.»

چند لحظه خیره نگاهم کرد. «باشه، بهت می‌گم ولی خواهش می‌کنم اشتباه برداشت نکن.»

«باشه.»

«قول می‌دی برداشت چرت و پرت نکنی؟»

«قول سختیه. از کجا بدونم برداشت اشتباه نمی‌کنم؟»

«بهت می‌گم.»

«باشه.»

گفت «باشه. من اشک‌هام رو جمع می‌کنم تا... می‌خوام بریایان رو مجبور کنم این شیشه رو سر بکشم.»

دندان‌قروچه کردم و چشم دوختم به پنجره. درختان برگ‌ریز پاییزی شیشه بی‌اعتنایی‌های طلایی - قهوه‌ای بودند. داد زدم «تو هنوز بهش علاقه داری!»

جیغ زد «جسپر! دیدی اشتباه برداشت کردی!»

حدود دو هفته بعد یک اهانت جدید به قبلی اضافه کرد، به جای جسپر به من گفت بریایان.

بعد نگاهی به من کرد که در آن ماهرانه لطافت و انزجار را به هم آمیخته بود. تا همین امروز هم آن نگاه مثل شاهد یهوه، خستگی‌ناپذیر و بی‌مقدمه، سراغم می‌آید. بلند شد و با احساس گناه برای خودش چای ریخت.

با صدایی لرزان گفت «ببخشید.»

جلو یخچال کوچک نشست و گفت «چرا شیر نداری؟»

«دارم.»

«فاسد شده.»

«ولی به‌رحال شیره.»

هنوز پیف گفتش را تمام نکرده بود که در تاریکی راه افتادم سمت خانه‌ی پدرم. همیشه یواشکی به خانه‌ی هم می‌رفتیم و شیر می‌دزدیدیم. باید بگویم که من دزد

«شیر می دزدم.»

گفت «شیر خودت رو بزد!»

رفتم تو و روزنامه را از دستش کشیدم. یکی از این روزنامه‌ی زرد بود. بابا بلند شد و رفت اتاقش. روزنامه را نگاه کردم. پدرم داشت داستان فرنگی هالو^۱ را می‌خواند، ستاره‌ی راکی که اخیراً به قتل رسیده بود. از یک تور برمی‌گشته که یک طرف‌دار دیوانه جلوش را گرفته و دوبار به سینه‌اش شلیک کرده و یک‌بار به سرش، یک‌بار هم «برای خوش‌شانسی». هر روز این خبر به صفحه‌ای اول راه پیدا می‌کرد بدون این‌که اطلاعات جدیدی نسبت به روز قبل به آن اضافه شده باشد. بعضی روزها روزنامه‌ها با کسانی مصاحبه می‌کردند که هیچی از موضوع نمی‌دانستند و در طول مصاحبه هم هیچ حرف مربوطی نمی‌زدند. بعد آخرین قطره‌ی خون داستان را با کندوکاو در گذشته‌ی ستاره بیرون کشیدند و وقتی دیگر مطلقاً هیچ چیز برای گزارش باقی نماند، باز هم یک سری گزارش جدید چاپ کردند. فکر کردم کی این چرک‌های زیر ناخن را چاپ می‌کند؟ و بعد فکر کردم چرا پدرم برای مرگ یک آدم معروف گریه می‌کند؟ با هزار جمله‌ی تحقیرآمیز که در سرم شنا می‌کردند ایستاده بودم و نمی‌دانستم به کارشان بیرم یا نه. تصمیم گرفتم استفاده‌شان نکنم؛ مرگ، مرگ است و سوگواری، سوگواری. حتا اگر مردم بخواهند برای از دست رفتن یک غریبه‌ی محبوب اشک بریزند باز هم نمی‌توانی دلی غمگین را مسخره کنی.

روزنامه را بستم، بی‌خبرتر از قبل. از اتاق کناری صدای تلویزیون می‌آمد. ظاهراً پدرم داشت امتحان می‌کرد بیند صدای تلویزیون چه‌قدر بلند می‌شود. رفتم تو. داشت یک سریال آخرشبی صحنه‌دار تماشا می‌کرد درباره‌ی بازرس زنی که معماهای جنایی را با نشان دادن پاهای خوش‌ترکیبش حل می‌کرد. هر چند پدرم صفحه‌ی تلویزیون را تماشا نمی‌کرد، زل زده بود به دهان بیضی‌شکل یک قوطی آبجو. نشستم کنارش و مدتی ساکت ماندیم. بعضی وقت‌ها حرف نزدن کاری ندارد، ولی بیشتر وقت‌ها از بلند کردن پیانو هم سخت‌تر است.

پرسیدم «چرا نمی‌ری بخوابی؟»

بهتری بودم. همیشه وقتی خواب بودم می‌آمد و از آن‌جایی که نسبت به تاریخ انقضا حساسیت داشت مرا با صدای وحشتناک بو کشیدنش از خواب می‌پراند.

شب غلیظ بود، سیاهی‌یی فراگیر که مفهوم شمال و جنوب و شرق و غرب را بی‌معنا می‌کرد. بعد از سکندری خوردن روی تنه‌ی درختان و تحمل شلاق شاخه‌های خاردار بر صورتم چراغ‌های خانه‌ی پدرم هم خوش‌آمد گفتند و هم افسرده‌ام کردند؛ روشن بودن‌شان به این معنا بود که بیدار است و مجبورم با او حرف بزنم، در واقع باید حرف‌هایش را گوش می‌کردم. نالیدم. روزبه‌روز بیگانه‌تر می‌شدیم. این روند از ترک تحصیلم آغاز شده بود و مدام بدتر می‌شد. نمی‌دانم چرا ولی به شکلی نامنتظر به یک پدر عادی بدل شده بود، خصوصاً در استفاده از باج‌خواهی احساسی. حتا یک‌بار گفت «بعد از تمام کارهایی که برات کرده‌م.» بعد کارهایی را که برایم کرده بود فهرست کرد. به نظر زیاد می‌آمد ولی بیشترشان از خودگذشتگی‌های ناچیز بودند. مثلاً یکی‌شان این بود «با این‌که مارگارین دوست دارم، کره خریدم.»

راستش دیگر نمی‌توانستم تحملش کنم: بدبینی خستگی‌ناپذیرش، بی‌توجهی‌اش به زندگی جفت‌مان، احترام غیرانسانی‌یی که برای کتاب قایل بود، عشق متعصبانه‌اش به نفرت از جامعه، عشق غیراصیلش به خودم، اصرار ناسالمش به این‌که زندگی مرا مثل زندگی خودش غیرقابل تحمل کند. به‌نظرم آمد زندگی‌ام را به اندازه‌ی فکری که دیر به خاطر آدم می‌آید اضطراب‌آور نکرده، ولی با زحمت زیاد مرا قطعه‌قطعه پیاده کرده بود، انگار بابت این کار اضافه‌کار می‌گرفت. به جای سر یک تیرچه‌ی سیمانی داشت و من دیگر نمی‌توانستم تحملش کنم. به‌نظرم باید بتوانی به آدم‌های زندگی‌ات نگاه کنی و بگویی «من بقایم را به تو مدیونم.» یا «تو بقایت را به من مدیونی.» و اگر نمی‌توانی چنین چیزی بگویی گور پدر همه‌شان. من فقط می‌توانستم به پدرم نگاه کنم و فکر کنم «خب، من به رغم فضولی‌های تو زنده موندم لعنتی.»

چراغ پذیرایی روشن بود. از پنجره سرک کشیدم. داشت روزنامه می‌خواند و گریه می‌کرد.

در را باز کردم و پرسیدم «چی شده؟»

«این‌جا چه‌کار می‌کنی؟»

۱. Hollow؛ معنای تحت‌اللفظی‌اش می‌شود پوک، توخالی.

بابا گفت «چشم بابا.»

سعی کردم جواب کنایه‌اش را با یک کنایه‌ی دیگر بدهم ولی وقتی دو کنایه کنار هم قرار می‌گیرند صورت خوشی ندارد. برگشتم به هزارتو و جهنم.

گفت «پس شیر کو؟»

گفتم «قلنبه‌قلنبه شده بود.» به پدرم و قلنبه‌های درونش فکر می‌کردم. انوک و ادی راست می‌گفتند — دوباره به آغوش افسردگی بازگشته بود. این دفعه چرا؟ چرا برای ستاره‌ی راکی که هرگز ندیده بود سوگواری می‌کرد؟ واقعاً می‌خواست برای هر مرگی روی این کره‌ی خاکی اشک بریزد؟ سرگرمی‌بی وقت‌گیرتر از این وجود دارد؟

صبح دیدم که جهنم رفته. اتفاق جدیدی بود. کاملاً مشخص بود به ورطه‌ای جدید سقوط کرده‌ایم — قبلاً همدیگر را قبل از رفتن تکان می‌دادیم تا از اغمای دیابتی خارج شویم. حالا یواشکی رفته بود، شاید برای اجتناب از سؤال «بعداً چی کار می‌کنی؟» کلبه‌ام هیچ‌وقت این‌قدر خالی به چشمم نیامده بود. سرم را در بالش دفن کردم و داد زدم «دیگه عاشقم نیست!»

برای این‌که حواسم را از واقعیت ترشیده پرت کنم، نشستم و روزنامه ورق زدم. همیشه از روزنامه بیزار بوده‌ام، بیشتر به خاطر جغرافیای توهین‌آمیزش. مثلاً در صفحه‌ی ۱۸ چشمم می‌افتد به خبر وقوع زلزله‌ای وحشتناک در جایی مثل پرو یا توهینی که میان سطور پنهان است؛ بیست هزار انسان زیر آوار دفن شدند، بعد دوباره دفن می‌شوند، این بار زیر هفده صفحه اخبار چرت‌وپرت محلی. فکر کردم کی این عفونت لثه را منتشر می‌کند؟

بعد صدایی شنیدم. یکی گفت «تق تق.»

از کوره در رفتم. داد زدم «واینستا پشت در و بگو تق تق! اگه زنگ داشتم وامی ستادی و می‌گفتی رییسینگ؟»

انوک آمد تو و گفت «چه مرگه؟»

«هیچی.»

«می‌تونی به من بگی.»

می‌توانستم بهش اعتماد کنم؟ می‌دانستم انوک در زندگی عاطفی‌اش مشکل دارد. وسط یک جدایی پردردسر بود. هر چند همیشه مشغول به هم زدن با آدم‌هایی بود که

اصلاً از وجودشان خبر نداشتم. اگر کسی شَم فهمیدن پایان از همان آغاز را داشته باشد، آن کس انوک است. ولی تصمیم گرفتم ازش راهنمایی نخواهم. بعضی آدم‌ها حس می‌کنند در حال غرق شدن و وقتی جلوتر می‌آیند تا بهتر ببینند، نمی‌توانند در برابر وسوسه‌ی پا گذاشتن روی سرت مقاومت کنند.

گفتم «خوبم.»

«می‌خوام در مورد افسردگی پدرت باهات حرف بزنم.»

«حوصله ندارم.»

«می‌دونم چه‌طور خلش رو پر کنم. با دفترچه‌هاش!»

«اون قدری دفترچه‌هاش رو خوندم که برای تمام عمرم بس باشه! نوشته‌هاش لکه‌های عصاره‌ی گوشت قروقاطی سرش هستن که چکیده‌ن روی کاغذ. من که نیستم!»

«مجبور نیستی. من همه کاراش رو کرده‌م.»

«واقعاً؟»

انوک یکی از دفترچه‌های سیاه پدرم را از جیبش درآورد و جوری در هوا تکانش داد انگار بلیت برنده‌ی لاتاری است. دیدن دفترچه همان تأثیر دیدن چهره‌ی پدرم را داشت: ملالی بی‌انتها.

انوک گفت «خیلی خب، گوش کن. نشستی؟»

«داری نگاهم می‌کنی انوک!»

«باشه! باشه! خدایا، امروز از دنده‌ی چپ بلند شده‌ی.»

گلویش را صاف کرد و خواند «در زندگی همه دقیقاً همان کاری را می‌کنند که باید. وقتی یک حساب‌دار می‌بیند به او دقت کنید — دقیقاً شبیه یک حساب‌دار است! هرگز حساب‌داری وجود نداشته که به‌نظر یک آتش‌نشان بیاید، فروشنده‌ی لباسی که شبیه یک قاضی باشد یا دام‌پزشکی که فکر کنید جایش پشت صندوق مک‌دونالد است. یک‌بار در یک مهمانی آدمی را دیدم و گفتم "شغلت چیه؟" و با صدای بلند، جوری که همه بشنوند، گفت "من جراح درختم." یک قدم عقب رفتم و سرتاپایش را برانداز کردم و باور کنید دقیقاً همانی بود که ادعا می‌کرد — شبیه یک جراح درخت بود، هر چند به عمرم جراح درخت ندیده بودم. همین را می‌خواهم بگویم — همه

در غار زندگی می‌کرد و نمی‌دانست تلویزیون کابلی چیست او را نمی‌شناخت. خیلی از روزنامه‌ها و مجلات و انتشاراتی‌ها و استودیوهای فیلم‌سازی و شبکه‌های تلویزیونی که مسابقات ورزشی را ضبط و در شبکه‌های کابلی‌اش پخش می‌کردند متعلق به او بودند. باشگاه‌های فوتبال داشت و هتل‌ها و رستوران‌های زنجیره‌ای و ناوگان تاکسی و زنجیره‌ای از استودیوهای ضبط موسیقی که آلبوم‌های تولیدشده در آن‌ها در فروشگاه‌های زنجیره‌ای موسیقی‌اش فروخته می‌شدند. صاحب مهمانسراها بود و سیاستمدارها و آپارتمان‌ها و عمارت‌ها و پیست‌های اسب‌دوانی و قایقی به بزرگی جزیره‌ی ناورو در اقیانوس آرام. رینولد نیمی از سال در نیویورک زندگی می‌کرد ولی به قدری پنهان‌کار بود که هیچ‌کس نمی‌دانست کدام نیمه را. او از آن معدود آدم‌های مشهوری بود که از پاپاراتزی‌ها نمی‌ترسید چون مال خودش بودند. بگذارید به‌تان بگویم، رینولد هابز می‌توانست برود روی پل سیدنی و از آن بالا بریند ولی فردایش هیچ‌عکسی از این اتفاق در روزنامه‌ها چاپ نشود.

نمی‌دانم انوک چند وقت مشغول نقشه کشیدن برای این مأموریت بدون آتیه‌اش بود، ولی به من روزنامه‌ای را نشان داد که نوشته بود امشب رینولد و پسرش اسکار به کازینو سیدنی می‌روند تا به مناسبت خریدش جشن بگیرند. نقشه‌اش این بود که رینولد هابز — ثروتمندترین مرد استرالیا — را متقاعد کند با پدرم — فقیرترین مرد استرالیا — دیدار کند.

در این زمان انوک در خانه‌ی زیبای پدری‌اش زندگی می‌کرد، در محله‌ای زیبا در بن‌بستی زیبا با یک پارک زیبا که بچه‌های زیبا توش بازی می‌کردند و همسایه‌ها در حیاط‌های بزرگ در کنار باغچه‌های بزرگ و تاب‌ها و ماشین‌های خوشگل باهم گپ می‌زدند، همه سگ‌هایی داشتند که می‌دانستند کجا باید خرابکاری کرد و کجا نباید و اگر هم می‌کردند خرابکاری‌شان توده‌ای بود مرتب و متقارن شبیه آتش کمپ پشاهنگی. از آن‌دست آدم‌های طبقه‌ی متوسط اهل بیرون که دوست دارند لایه‌ها را کنار بزنند و دنبال کرم بگردند — و کرم هم قطعاً وجود داشت. کجا کرم ندارد؟ و بله، خانواده‌ی انوک یک کرم داشت. یک کرم گنده. کرمی که نمی‌شد کاریش کرد. انوک، کرم‌شان انوک بود. وقتی رسیدم پدرش در باغچه مشغول بود. از آن مرده‌های سالم پنج‌جاه و چندساله‌ای بود که دیدن‌شان باعث می‌شود آدم دلش بخواهد روزی پنج‌جاه‌تا

دقیقاً همانی هستند که باید باشند و مشکل همین است. هیچ‌وقت یک سلطان رسانه نمی‌بینید که روح یک هنرمند را داشته باشد، یا میلیاردری که دلسوزی آتشین یک مددکار اجتماعی را داشته باشد. ولی اگر بتوانیم در گوش میلیاردر زمزمه کنیم و به دلسوزی آتشی که یک گوشه از وجودش بی‌استفاده افتاده دست پیدا کنیم چه؟ به جایی که همدردی انباشت شده دست پیدا کنیم و بیدارش کنیم و پرکنیمش از ایده‌ها تا این‌که بالفعل شود. منظوم این است که به هیجان بیاوریمش. واقعاً هیجان‌زده‌اش کنیم. این چیزی است که رویایش را دارم. مردی باشم که آدم‌های پول‌دار و قدرتمند را با ایده‌ها به هیجان بیاورم. این چیزی است که می‌خواهم — مردی باشم که در گوش‌های عظیم و طلایی ایده‌های شگفت‌انگیز زمزمه می‌کند.»

انوک دفترچه را بست و جوری نگاهم کرد انگار منتظر است از جا بلند شوم و دست بزنم. برای این هیجان‌زده شده بود؟ خودبزرگ‌بینی‌اش برای من خیر جدیدی نبود. وقتی کمکش می‌کردم از تیمارستان بیاید بیرون خوب شناخته بودمش.

گفتم «خب که چی؟»

«که چی؟»

«نمی‌فهمم.»

«نمی‌فهمی؟»

«هر چی رو من می‌گم تکرار نکن.»

«این جوابه جسپر.»

«واقعاً؟ من سؤال رو فراموش کردم.»

«سؤال اینه که چه‌طوری خلأ پدرت رو پر کنیم. ساده‌ست. می‌ریم یکی پیدا می‌کنیم.»

«چی پیدا می‌کنیم؟»

لبخندی زد و گفت «یه گوش طلایی.»

VII

آن شب در راه رفتن به خانه‌ی انوک در باره‌ی نقشه‌اش فکر کردم. گوش طلایی‌بی که در نظر گرفته بود روی سر رینولد هابز قرار داشت، پول‌دارترین آدم استرالیا. فقط کسی که

درازونشست برود. با عضلات برجسته خم شده بود و داشت باغچه را هرس می کرد، حتا خط باسنش هم که موقع کار افتاده بود بیرون، زیر موهایی پرپشت و مردانه به سرخی می درخشید.

«هی جسپر، چیه شال و کلاه کرده‌ی؟»

«با انوک می‌خوایم بریم کازینو.»

«واسه چی؟»

«پول ببریم.»

خندید. «حریف اون بی‌شرف‌های فاسد نمی‌شین. خیلی متقلبن.»

«بیشتر بی‌شرف‌های فاسد رو نمی‌شه حریف شد.»

«راست می‌گی.»

مادر انوک، زنی زیبا با رگه‌هایی از موهای خاکستری میانه‌ی انبوهی موی سیاه، با یک لیوان آب آمد بیرون. فکر کنم برای شوهرش آورده بود ولی دادش به من.

«بیا. هی، من دارم آب می‌رم یا تو هی داری بزرگ می‌شی؟»

«فکر کنم من دارم بزرگ می‌شم.»

«پس فعلاً بزرگ شو! هنوز جا داری.»

«حتماً.»

از خانواده‌ی انوک خوشم می‌آمد. خیلی به خودشان زحمت نمی‌دادند تحویل بگیرند، جووری نگاهت می‌کردند انگار از اول با تو آشنا بودند. راستگو و صمیمی و علاقه‌مند و خوشرو و سخت‌کوش بودند و محال بود پشت سر کسی بدگویی کنند. از آن دست آدم‌هایی بودند که نمی‌شد دوست‌شان نداشت. به سرم می‌زد همراه‌شان در خیابان‌ها راه بروم و ببینم کسی جرئت دارد دوست‌شان نداشته باشد؟

«انوک کجاست؟»

«تو اتاقش. بیا تو.»

از داخل خانه‌ی زیبا و خنک عبور کردم و از پله‌ها رفتم بالا و وارد اتاق انوک شدم. انوک همیشه بعد از سفرهای ناموفقش به دنیا برمی‌گشت خانه‌ی پدری‌اش - اغلب بعد از این‌که شغل‌ها یا روابطش به شکست منجر می‌شدند. اتاق را برایش نگه داشته بودند. دیدن او در خانه‌ی پدری‌اش عجیب بود، آن هم در اتاق‌خواب یک دختر

پانزده‌ساله. حقیقت این بود که انوک سی و دو سال داشت و هربار آن‌جا را ترک می‌کرد قسم می‌خورد دیگر برنگردد ولی هیچ‌وقت اوضاع بر وفق مرادش پیش نمی‌رفت و نمی‌توانست در برابر وسوسه‌ی بازگشت مقاومت کند، برمی‌گشت تا نفسی تازه کند.

من بارها به خانه‌های مختلف انوک رفته بودم و او همیشه یا مشغول بیرون کردن مردی بود که حالش ازش به هم می‌خورد یا داشت ملافه‌هایش را می‌شست چون مردی که با او بود با یکی دیگر روی هم ریخته بود یا منتظر مردی بود که زنگ بزند یا تلفن را برنمی‌داشت چون مردی داشت زنگ می‌زد. یکی‌شان را یادم است که حاضر نبود برود، می‌خواست اتاق‌خوابش را غصب به عنف کند. آخرسر برای خلاص شدن از شرش انوک موبایلش را از پنجره پرت کرد بیرون و مرد هم با فاصله‌ی کمی دنبالش رفت.

وقتی رفتم تو، انوک داخل کمد بزرگش بود. داشت لباس می‌پوشید.

«به دقیقه دیگه می‌آم.»

توی اتاقش گشتم. کنار تختش عکس مردی بود با سری مربع‌شکل و عینک آفتابی و خط ریش‌هایی که الویس را به کشتن داد.

«این یارو فیلم ترسناکه کیه؟»

«به تاریخ پیوسته. می‌شه بندازیش تو سطل آشغال؟»

از انداختن عکس در سطل لذت و آفری بردم.

«این یکی چی شد؟»

«بهت می‌گم چی شد. شانس ندارم که. روابط من به دو دسته تقسیم می‌شن: یا من طرف رو دوست دارم و طرف منو دوست نداره یا طرف منو دوست داره ولی قدش از ننه بزرگم هم کوتاه‌تره.»

بیچاره انوک. نمی‌توانست تحمل کند برای ابد مجرد بماند و نمی‌توانست تحمل کند که نمی‌تواند تحمل کند. عشق و وسوسه‌اش می‌کرد ولی از زندگی‌اش غایب بود و تمام تلاشش را می‌کرد به این نتیجه نرسد که سه‌هشتم از هشتاد سال شکست را پشت سر گذاشته. از پیوستن به گروه زنان مجردی که تمام فکر و ذکرشان این است که سعی کنند تمام فکر و ذکرشان وسواس مجرد بودن نباشد احساس حقارت می‌کرد. ولی نمی‌توانست در برابر وسوسه‌ی وسواس مقاومت کند. سی‌سالگی را پشت سر گذاشته

بود و مجرد بود. ولی مسئله ساعت بیولوژیکی نبود. مسئله تیک تاک ساعتی دیگر بود، ساعت بزرگ. طبق توصیه‌ی حکما در عمق وجود خودش دنبال جواب می‌گشت ولی به یک علت واحد نمی‌رسید، و این‌گونه نبود که در یک دور باطل اسیر شده باشد، بلکه در الگویی از دوایر باطل متصل به هم گرفتار شده بود. در یکی از این دایره‌ها همیشه آدم اشتباه را انتخاب می‌کرد - یا «بچه‌پول‌دار عوضی بورژوا» یا صرفاً «عوضی» و یا اغلب اوقات یک «مرد کودک». مدتی به‌نظر می‌رسید فقط با انواع و اقسام مرد کودک‌ها قرار می‌گذارد. همچنین این عادت را هم داشت که زنی دیگر باشد، نه زن اصلی. از آن‌دست زن‌هایی بود که مردها از شان خوش‌شان می‌آید ولی نه برای رابطه‌ی جدی و پایدار. بیشتر پسر بود تا دختر. من روان‌شناسی پشتش را نمی‌دانم ولی شواهد نامعتبر اثبات این قضیه‌اند: بیش از اندازه این را می‌خواست. ولی چون هیچ‌کس مطمئن نیست راه‌حل چیست تنها راهی که برای مقابله با این نیروی مرموز باقی می‌ماند این است که تظاهر کنی چیزی را که از ته دل می‌خواهی، نمی‌خواهی.

انوک از کمد آمد بیرون، حسایی خوش‌تیپ شده بود. یک لباس سبز روشن گل‌دار پوشیده بود و زیرش هم یک پیراهن مشکی. راستش از چهارده‌سالگی به فانتزی‌هایم راه پیدا کرده بود، از وقتی که دیگر سرش را نمی‌تراشید و پوتین نمی‌پوشید و گوش و دماغ و لبش را سوراخ‌سوراخ نمی‌کرد و ادای دخترعصبانی‌ها را در نمی‌آورد. چشمان سبزش هنوز می‌درخشیدند ولی طی این سال‌ها موهای سیاهش بلند و جاری شده بودند. دیگر به سوراخ‌های دماغ و لبش حلقه نمی‌انداخت و از لاغر ترکه‌ای بدل شده بود به اسفنجی. با این‌که برای مبارزه با افسردگی پدرم آن‌جا بودم نمی‌توانستم این فکر را از سرم دور کنم: می‌توانم به دوستی با خودم مجابش کنم؟ می‌شود کسی را که مراحل بلوغ آدم را دیده مجاب کرد؟

گفتم «شاید وقتش باشه به مدت با کسی دوست نشی.»

«راستش فکر بدی هم نیست. ولی کسی که کاری به کارم نداشته باشه و مدام سین جیمم نکنه از کجا پیدا کنم؟»

«خب... فقط فوری نگو، من چه طورم؟»

«نه.»

«چرا نه؟»

«برای این‌که تو مثل پسر می‌مونی.»

«نخیر. ما مثل دوتا فامیل خیلی دوریم.»

«به هیچ وجه.»

«باید بهش فکر کنی.»

«دوست چی؟»

«فکر می‌کنم دیگه دوستم نداره. من به تقویت اعتمادبه‌نفس احتیاج دارم و فکر

می‌کنم اگه باهم دوست بشیم کارم راه بیفته.»

«من نمی‌خوام جسر.»

«این شد دلیل؟»

«بله.»

«هیچ وقت از سر حسن‌نیت با کسی نبوده‌ی؟»

«چرا.»

«از روی ترحم چی؟»

«بله.»

«خب اصلاً مشکلی ندارم که به عنوان یه کار خیر با من باشی.»

«می‌شه بحث رو عوض کنیم؟»

«نمی‌دونستم این قدر خودخواه و بی‌خیری. مگه یه سال داوطلب کار خیریه

نشدی؟»

«واسه فقرا پول جمع می‌کردم، باهاشون دوست نمی‌شدم.»

به بن‌بست رسیدیم. راستش من به بن‌بست رسیدم.

گفت «بیا احمق.» و جلو من راه افتاد و رفتم کازینو سیدنی.

*

بیاید دریاره‌ی فضای داخلی کازینو سیدنی باهم روراست باشیم: انگار لاس‌وگاس و زیرشلوار لیبراجی^۱ باهم یک بچه‌ی نامشروع به وجود آورده باشند و این بچه از پله افتاده باشد پایین و سرش خورده باشد به لبه‌ی یک بیل.

۱. بیانست و خواننده‌ی امریکایی که لباس‌های پرزرق‌وبرق به تن می‌کرد.

حسادت برانگیز. اگر یکی از عسل‌هایی را که با او صمیمی بودند می‌دیدید دست‌تان را تا بازو می‌خوردید. لعنتی. حتا تحمل فکر کردن بهش را هم ندارم. از آن‌دست وژاشی نبود که گل سرسبد تمام فعالیت‌های اجتماعی باشد؛ هیچ‌وقت او را در مراسم افتتاحیه‌ی گالری‌ها و بارهای باکلاس و اولین نمایش فیلم‌ها نمی‌دیدید. البته گاهی می‌شد گوشه‌ی چانه‌اش را در صفحات اجتماعی روزنامه‌ها دید ولی از نوع نگاه چانه به خودتان می‌فهمیدید عکس ناغافل گرفته شده، مثل دزدی که با دوربین مخفی بانک غافلگیر می‌شود. ولی زن‌ها! بعد از دیدن عکس‌های‌شان می‌رفتم اتاقم و با خشونت بالش‌م را پاره‌پاره می‌کردم. بیش از یک‌بار به معنای واقعی کلمه رشته‌رشته‌اش کردم و پاره کردن بالش هم کار خیلی مشکلی است.

از انوک پرسیدم «می‌خوای چه کار کنی؟»

«باید از دو جهت حمله کنیم. یکی باباه رو می‌گیره و اون یکی پسره رو.»

«جواب نمی‌ده.»

«رینولد رو امتحان می‌کنی یا اسکار؟»

«هیچ‌کدوم، ولی فکر کنم رینولد. می‌خوام یه چیزی ازش بپرسم.»

«باشه. ولی من به پسره چی بگم؟ با چی شروع کنم که جواب بده؟»

«نمی‌دونم. یه جورری برخوردار کن انگار از قبل همدیگه رو می‌شناسین.»

«فکر می‌کنه می‌خوام بهش بند کنم.»

«پس بهش توهین کن.»

«توهین کنم؟»

«مثل همیشه تشریحش کن. بهش بگو مشکل روحش چیه.»

«از کجا بدونم مشکل روحش چیه؟»

«از خودت درآر. بهش بگو روی روحت یه لکه هست که هر چی بیشتر سعی

کنی پاکش کنی پخش تر می‌شه.»

«نه، این خوب نیست.»

«باشه. پس بهش بگو این قدر پول‌داره که از واقعیت جدا شده. این راهش می‌ندازه.

آدم‌های پول‌دار متنفرن این رو بشنون.»

«ولی اون واقعاً این قدر پول‌داره که از واقعیت جدا شده.»

پشت میزهای بیست و یک و ماشین‌های پوکر مردان و زنانی عصبی و مستأصل شبیه روبات نشسته بودند که به‌نظر نمی‌آمد بابت تفریح قمار می‌کنند. وقتی نگاه‌شان می‌کردم یادم افتاد کازینو به این شهرت دارد که مشتریانش بچه‌های‌شان را می‌گذارند توی ماشین و درش را قفل می‌کنند و می‌روند پی قمار. این خبر را در روزنامه خوانده بودم و با خودم گفتم ای کاش این آدم‌های غمگین و بدبخت قبل از این‌که بروند داخل کازینو تا پول اجاره‌خانه‌شان را در جیب دولت سرازیر کنند، لااقل لای پنجره‌ی ماشین‌شان را باز گذاشته باشند، پولی که جمع می‌شد و جمع می‌شد و بعد نیم درصد از سودش برای خدمات مشاوره‌ای به قماربازها به جامعه برمی‌گشت.

انوک گفت «اون‌جان.»

به جمعیتی از پاپاراتزی‌ها و تجار و سیاستمداران اشاره کرد. معلوم بود رینولد هابز، مردی هفتادساله با عینک چهارگوش ظریف و سری گرد و کچل شبیه سر چارلی براون، شنیده بود بهتر است خود را شبیه آدم‌های معمولی عرضه کند و برای همین پشت یک میز بیست و یک با چیپ ده دلار قوز کرده بود. شانه‌های آویزان این حس را به آدم می‌داد که در دست آخر ژستش را باخته است. من و انوک کمی نزدیک‌تر شدیم. شاید ثروتمندترین مرد استرالیا بود ولی معلوم بود با قمار به این‌جا نرسیده.

پسرش، اسکار هابز، چند متر آن‌طرف‌تر ایستاده بود و شانش را با یک ماشین پوکر امتحان می‌کرد، جورری سیخ ایستاده بود که فقط یک بچه‌ی معروف از پشش برمی‌آید — مردی که هر لحظه می‌شود ازش عکس گرفت، مردی که هیچ‌وقت دستش را در دماغش نمی‌کند و دست به خشتکش نمی‌زند. فوری حواسم را جمع کردم: زندگی خودت را با این مقایسه نکن! هیچ شانس نداری! اطرافم را نگاه کردم تا کسی را پیدا کنم که مقایسه با او به صرفم باشد. آن‌جا. دیدمش؛ پیرمردی بی‌دندان و کچل با گردنی پر از جوش و دماغی شبیه گوش ماهی، تکیه‌گاه من او بود. وگرنه به دردمر می‌افتادم. به هیچ عنوان تاب مقایسه شدن با اسکار هابز را نداشتم چون عالم و آدم می‌دانستند در مقوله‌ی زن‌ها خوش‌شانس‌ترین آدم روی زمین است. با ورق زدن مجلات زرد قطار دوست‌دخترهایش را دیده بودم، قطاری دراز و زیبا و

«انوک، چه باور کنی و چه نکنی، تنگنای مالی تنها واقعیت رسمی نیست.»

«بیا جروبحث نکنیم. بریم ببینیم چی پیش می‌آد.»

«باشه. موفق باشی.»

رفتم سمت میزی که رینولد هابز پشتش قوز کرده بود ولی صندلی خالی پیدا نکردم. ایستادم و توی گردن بازیکن‌ها نفس کشیدم. یک مأمور حراست نگاه پر از شکی به من انداخت و حق هم داشت. کارهایم مشکوک بود، داشتم زیر لب می‌گفتم «من به این غول رسانه چی بگم؟ چه طور می‌تونم راضیش کنم پدرم رو ببینه؟ از روی ترحم؟ رینولد هابز خیر مشهوریه، درست، ولی خیره‌ش از اون‌هاست که باید بهش زنگ بزنی.»

خبرنگاری که کنار رینولد نشسته بود مصاحبه‌اش را تمام کرد، بلند شد و با او دست داد. از فرصت استفاده کردم و به‌زور خودم را آن وسط جا کردم و کنارش نشستم. رینولد لبخند دوستانه‌ای به من زد ولی فوراً معذب بودنش را حس کردم. بعضی‌ها سخت‌شان است با آدم‌های زیر بیست سال حرف بزنند و هر چه‌قدر به صفر نزدیک‌تر باشی بیشتر معذب می‌شوند. از من رو گرداند و با وکیلش درباره‌ی اندازه‌ی حروف در یک قرارداد حقوقی حرف زد. رینولد می‌خواست یک بند با فونت Times New Roman به قرارداد اضافه کند ولی می‌خواست اندازه‌اش چهار باشد. وکیلش داشت درباره‌ی جنبه‌ی اخلاقی این حرکت پیشنهادی بحث می‌کرد و اعتقاد داشت در هیچ متنی نباید از فونت کوچک‌تر از هفت استفاده کرد چون صورت خوشی ندارد.

گفتم «ببخشید، آقای هابز؟»

آرام برگشت طرفم، انگار داشت می‌گفت هر چیزی که نفس من به آن می‌خورد تبدیل به طلا می‌شود و خیلی دارم به تو لطف می‌کنم سرم را می‌گردانم سمتت. وقتی چشمانش به من رسیدند با سکون بی‌کران‌شان به من حالی کردند به رغم نزدیک بودن‌شان دسترس ناپذیرند.

«چی؟»

«شما چندتا روزنامه دارین، درسته؟»

«خب؟»

«خب من فکر می‌کردم قدرت فساد می‌آره آقای هابز. ولی کاری که شما انجام می‌دید فاسد نیست — فروختن اسهال عمل فاسدی نیست، حروم کردن قدرته. با تمام

نفوذ و توانایی‌هایی که به‌تون اجازه می‌ده هر چیزی رو چاپ کنین، ولی باز ترجیح می‌دین عرق زیربغل چاپ کنین. چرا؟»

رینولد نمی‌دانست چه بگوید. آن طرف را نگاه کردم ببینم انوک چه‌کار می‌کند. ظاهراً بهتر از من پیش می‌رفت. شرمندگی در صورت اسکار موج می‌زد. نمی‌دانم چی داشت می‌گفت.

رینولد همچنان محلم نمی‌گذاشت. گفتم «باشه، شما می‌خواید روزنامه بفروشید. می‌فهمم. شما خلط تازه می‌فروشین چون عامه‌ی مردم اشتهای سیری‌ناپذیری برای خلط تازه دارن. ولی نمی‌تونید روزنامه‌ها تون رو فقط به کم‌رهایی بخش کنین؟ مثلاً بین تیرهای تکراری و ستون طالع‌بینی یک‌چهارم صفحه حکمت تبتی چاپ کنین؟ به فروش تون لطمه می‌زنه؟»

دست مأمور حراست روی شانه‌ام قرار گرفت. گفتم «پاشو بریم.»

رینولد بی‌این‌که چشم از من بردارد گفت «بگذار باشه. اشکالی نداره.»

ادامه دادم. «مثلاً همین داستان شرم‌آور و اشک‌انگیز فرنکی هالو. هیچ اتفاق جدیدی به نسبت روز اول نیفتاده ولی شما هر روز خبرش رو صفحه‌ی اول چاپ می‌کنین، هی زاویه‌ی دید رو تغییر می‌دید، یه‌بار از دید مدفوع توی توالت هتل، یه‌بار از دید پرنده‌ای که از جلو پنجره‌ی اتاقش پرواز می‌کرده. راستش آقای هابز، مثل خوندن چرک ناف می‌مونه. چه‌طوری با خودت زندگی می‌کنی؟ باید یکی رو استخدام کنی که به جات توی آینه نگاه کنه.»

«گوش کن بچه‌جون. روزنامه برای گزارشه نه تعالی روح بشر. روزنامه‌های زرد احساسات‌برانگیزن چون توی زندگی مردم هیچ شور و احساسی وجود نداره. کل ماجرا همینه. مرگ یه ستاره برای فروش روزنامه بهترین اتفاق ممکنه. می‌دونی چرا؟ چون انگار تیر زده باشیم "خدایان هم می‌میرند" متوجه منظورم می‌شی؟»

«قطعاً. می‌شه سی هزار دلار بهم قرض بدین؟»

«برای چی؟»

«برای بی‌هدف گشتن تو دنیا. ده هزارتا برای شروع کافیه.»

«چند سالت؟»

«هفده.»

می کردم آدم‌ها فقط توی کتاب‌ها انگشت‌به‌دهان می‌شوند. این یعنی من انگشت‌به‌دهان شدم. اسکار و رینولد هابز همراه انوک از پله‌ها پایین می‌آمدند.

انوک گفت «این هم جسپر.»

رینولد با لبخندی بی‌دوام گفت «زیارت‌شون کردم.»

گفتم «از دیدار مجدد شما خوشوقتم.» و گرم‌ترین لبخند چنته‌ام را نثار اسکار کردم ولی چشمانش مرا لایق نگاه ندانستند.

در گوش انوک گفتم «چه خبره؟»

ابروهایش را بالا انداخت و گفت «همراه ما می‌آن.»

«کجا؟»

«خونه.»

*

رینولد و پسرش در لیموزین سیاه و دراز، تمام طول مسیر از پنجره بیرون را نگاه کردند. سه‌رخ اسکار تمام مدت می‌خکوبیم کرده بود. با خودم فکر کردم عجب بار سنگینی. فکر کن هم وحشتناک پول‌دار باشی و هم بی‌نهایت خوش‌قیافه. ولی باین حال غمی از خود می‌تراوید که دلیلش را نمی‌فهمیدم.

گفتم «عکست رو توی مجله‌ها دیده‌م.»

«جدی؟»

«همیشه هم یه مانکن اساسی از بازوت آویزونه.»

«خب؟»

«خب من همچین بازویی از کجا پیدا کنم؟»

اسکار خندید و برای اولین بار نگاهم کرد. چشمانش قهوه‌ای بودند و ساکن.

«اسمت چی بود؟»

«جسپر.»

سر تکان داد، ظاهراً قبول کرد اسم من جسپر است.

پرسیدم «این‌که همیشه آدم رو تماشا کنن چه حسی داره؟»

«عادت می‌کنی.»

«احساس خفگی نمی‌کنی؟»

«نباید از الان دنبال اعانه باشی. باید روی پای خودت بایستی.»

«با حداقل حقوق هیچ‌کس نمی‌تونه روی پای خودش بایسته.»

«چرا، من خودم با حقوق حداقل شروع کردم. هیچ‌وقت از کسی اعانه نگرفتم.

برای چیزی که دارم زحمت کشیدم.»

«سخنرانی خوبی بود. چه‌قدر حیف که نمی‌تونید خطابه‌ی ترحیم‌تون رو خودتون بخونین.»

«خیلی خب، صبرم دیگه تموم شد.»

به مأمور حراست اشاره کرد و او هم با فشار دادن گردنم کمکم کرد روی پای بایستم.

داد زدم «یه چیز دیگه!»

رینولد آه کشید ولی معلوم بود کنجکاو است ببیند چه می‌خواهم بگویم. گفت «زود بگو.»

«پدرم می‌خواد شما رو ببینه.»

«پدرت کیه؟»

«مارتین دین.»

«اسمش رو هم نشنیده‌م.»

«نگفتم که مشهوره. فقط گفتم می‌خواد شما رو ببینه.»

«برای چی؟»

«چرا نمی‌گذارید شخصاً به‌تون بگه؟»

«برای این‌که وقت ندارم. بشقابم الان پره.»

«شما خیلی پول‌دارین. یه بشقاب بزرگ‌تر بخرین.»

رینولد دوباره سر تکان داد و مأمور حراست مرا کشید. وقتی داشتم سمت در خروجی اسکورت می‌شدم یکی ازم عکس گرفت. روی پله‌های کازینویک ساعت منتظر انوک ماندم و برای وقت‌گذرانی در پارکینگ قدم زدم و دنبال بچه‌های در حال خفه شدن گشتم. در هیچ ماشینی بچه نبود.

برگشتم و انوک را دیدم که از پله‌ها می‌آمد پایین. هیچ‌وقت به عمرم انگشت‌به‌دهان نشده بودم و بنابراین نمی‌دانستم انگشت‌به‌دهان شدن چه حسی دارد و واقعاً فکر

«نه راستش.»

«دلت برای آزادی تنگ نمی شه؟»

«آزادی؟»

«بگذار این جورری بگم. تو نمی تونی وسط قطار زیب شلواریت رو بکشی پایین و فرداش عکست تو روزنامه چاپ نشه. ولی من می تونم.»

اسکار پرسید «چرا من باید همچین کاری بکنم؟» سؤال خوبی بود. چرا کسی باید چنین کاری بکند؟

رینولد هابز سرفه کرد، ولی یک گلو صاف کردن خشک و خالی نبود. می خواست حرفم را قطع کند. لبخند زد. ممکن است تمام پول دنیا مال تو باشی آقای هابز، ممکن است تمام دنیا و ذراتش را صاحب باشی، ممکن است از ماه و ستارگان سود سهام بگیری ولی من جوانم و تو پیر و من چیزی دارم که تو نداری — آینده.

*

رینولد وقتی از لابه لای بوته های انبوه می گذشت گفت «راجع به این جا شنیده ام. به هزارتو، آره؟»

پرسیدم «چه طور راجع به این جا شنیده ای؟» جورری نگاهم کرد انگار یک کله ای کوچک شده در یک نمایشگاه آمازونی هستم. برای او سؤال من مثل این بود که از پروردگار بررسی از کجا متوجه شدی آدم و حوا سیب را گاز زدند.

انوک به من لبخند زد و گفت «بابات حسایی جا می خوره.»

من لبخندش را پاسخ ندادم. احتمالاً صحنه ای ترسناکی بود. پدرم معمولاً از مهمان های ناخوانده خوشش نمی آمد که به طور عادی مشکلی نبود چون هیچ وقت مهمان ناخوانده نداشت و برای همین نمی شد فهمید چه واکنشی نشان خواهد داد. چیزی که انوک درک نمی کرد این بود که چون پدرم یکبار نوشته بود دوست دارد در یک گوش بزرگ طلایی زمزمه کند دلیل نمی شد ده دقیقه بعد در یک دفترچه ای دیگر نوشته باشد دوست دارد در آن گوش بزرگ طلایی مدفوع کند. نمی شد فهمید.

وارد شدیم. خوشبختانه اوضاع خیلی فاجعه بار نبود، شناختی ملایم: کتاب ها، ورق های پراکنده، به اندازه ی چند روز غذای مانده، خیلی چندش آور نبود.

انوک گفت «حقیقتاً نابغه ست.» انگار داشت آن ها را برای آن دست نوابغی آماده می کرد که روی پاتختی دستشویی می کنند.

داد زد «بابا!»

از اتاقش از ته حلق داد زد «گم شو!» رینولد و اسکار با چشمان شان گفت وگویی بی صدا کردند.

انوک گفت «شاید بهتره بری و بیاریش.»

وقتی رینولد و اسکار ناراحت روی کاناپه نشستند و حاضر نشدند به کوسن تکیه بدهند، رفتم پدرم را پیدا کنم.

مثل ستاره ی دریایی دمر افتاده بود روی تخت.

گفتم «رینولد هابز و پسرش او مدهن تو رو ببین.»

بابا سرش را گرداند سمت من و پوزخند بامزه ای زد. «چی می خوای؟»

«شوخی نمی کنم. انوک فکر کرد دوباره وارد دوره ی افسردگی شده ی و نگرانت شد و رفت سراغ یادداشت هات و یه بخش پیدا کرد که نوشته بودی دوست داری ایده های بزرگ توی یه گوش بزرگ طلایی زمزمه کنی و این شد که من رو قانع کرد همراهش برم تا بزرگترین و طلایی ترین گوش کشور رو پیدا کنیم و در کمال تعجب موفق شد و حالا توی پذیرایی منتظرتن.»

«کی منتظره؟»

«رینولد هابز و پسرش اسکار. منتظرن ایده های عظیم تو رو بشنون.»

«داری سربه سرم می گذاری.»

«نع. خودت بیا ببین.»

بابا خودش را از روی تخت بلند کرد و نگاهی به بیرون انداخت. اگر فکر می کرد کسی متوجهش نشد اشتباه می کرد. رینولد آرام سرش را به سمت ما چرخاند و با بی حالی خودش را خاراند — چه کسی واقعاً می دانست آیا جاییش می خارید یا صرفاً نقش بازی می کرد؟ وقتی نزدیکش شدیم دستش را سایه بان چشمانش کرد، انگار من و پدرم به قدری متور بودیم که چشم انسان توانایی خیره شدن به ما را نداشت.

بابا گفت «سلام.»

رینولد گفت «سلام.»

اسکار گفت «انوک به ما گفت تو ایده‌های فوق‌العاده‌ای داری که ممکنه توجه ما رو جلب کنه.»

رینولد پرسید «ما که با این‌جا اومدن وقت مون رو تلف نکرده‌یم؟»

گفت «نه، وقت تون رو تلف نکرده‌ین، به جون پسرم قسم.»

گفتم «بابا.»

«یه دقیقه به من فرصت بدین نوشته‌هام رو جمع و جور کنم. اوم، انوک جان می‌شه چند لحظه بیای این‌جا؟»

بابا و انوک رفتند توی اتاق و در را پشت سرشان بستند. من هم می‌خواستم بروم دنبال‌شان ولی نمی‌خواستم رینولد و پسرش فکر کنند از تنها ماندن با آن‌ها می‌ترسم، هر چند واقعاً می‌ترسیدم. همه برای هم سر تکان دادیم ولی این کار بعد از چند ثانیه کهنه شد. بنابراین گفتم «نمی‌دونم چرا دیر کردن.» و رفتم توی اتاق. انوک روی تخت نشسته بود و پدرم روی زمین، روی مجموعه‌ای از دفترچه‌های سیاه دولا شده بود و دیوانه‌وار ورق می‌زد. صحنه‌ی آزاردهنده‌ای بود. صدای فسش را می‌شنیدم: ازش اضطراب نشت می‌کرد. انوک برایم شکلک درآورد، شکلکی پر از وحشت.

بابا بدون این‌که نگاهم کند بهم توپید «واسه چی وایستاده‌ی اون‌جا؟»

«آماده‌ای؟»

انوک گفت «هنوز نتونسته یه ایده‌ی خوب پیدا کنه.»

«منتظرن.»

«می‌دونم!»

«تو به جون من قسم خوردی، یادته؟»

انوک گفت «خیلی خب، آروم بگیرین.»

کسی در زد.

بابا در گوشم گفت «چراغ رو خاموش کن!»

«بابا ما رو دیدن که اومدیم توی اتاق.»

«دیدن که دیدن. همه‌ی این‌ها مسخره‌بازیه.»

بابا یک بغل دفترچه برداشت و رفت توی پذیرایی. من و انوک دنبالش رفتیم. بابا نشست روی صندلی و یکی از دفترچه‌ها را برداشت و آرام ورق زد و نج‌نج کرد.

«خب... بله... ایده... چندتایی دارم که فکر کنم براتون جالب باشه...»

تا صفحه‌ی آخر ورق زد و دفترچه را محکم بست. ظاهراً ایده‌ی به‌دردبخوری پیدا نکرد چون یک دفترچه‌ی سیاه دیگر برداشت درست شبیه قبلی. دوباره نج‌نج کرد و ورق زد، تخم چشمانش عرق کرده بود. از این دفترچه هم چیزی درنیامد. از جیبش دفترچه‌ی سوم را درآورد. «من الان... خودشه... این چیزیه که ممکنه... نه، فکر نکنم... صبر کنین... چند لحظه... یه لحظه... قسم می‌خورم... پنج ثانیه... پنج، چهار، سه، دو، یک و برنده هست... اوم، یه ثانیه‌ی دیگه.» خنده مثل کرم روی صورت رینولد خزید. دوست داشتم با پای یک فیل لهش کنم. در بهترین حالت هم متفر بودم پدرم را تماشا کنم که در میان آفریده‌های خودش می‌لولد، ولی وقتی به این صحنه استهزای دیگران هم اضافه می‌شد دیگر نمی‌شد تحملش کرد. بابا دیوانه‌وار سعی می‌کرد طلسم بی‌تصمیمی را بشکند که ناگهان رینولد بشکن زد. دوباره فکر کردم پول‌دارها این جور دستور می‌دهند. جواب داد. پدرم از ورق زدن دست کشید و از ابتدای صفحه‌ای که همان لحظه باز کرده بود شروع کرد خواندن.

«ایده‌ای برای رستورانی با تم آدم‌خواری — هر غذا شبیه یکی از اجزای آناتومی انسان.»

ایده در هوا معلق ماند. مسخره بود. هیچ‌کس واکنش نشان نداد، دلیلی هم نداشت. چشمان پدرم دوباره به میان نوشته‌ها شیرجه زد و شروع کرد به جست‌وجو. رینولد دیگر بشکن نزد. مجبور نبود. پدرم از بشکن زدن‌های رینولد پیشی می‌گرفت و اتفاقی بخش‌هایی از نوشته‌ها را بلند می‌خواند.

«آموزش‌های مربوط به مواد مخدر — باید بچه‌مدرسه‌ای‌ها را مجبور کنیم با یک معتاد که دائم در حال چرت زدن است زندگی کنند. بچه باید تزریق و استفراغ و دزدی از خانواده و خماری و نهایتاً مرگ معتاد بر اثر مصرف بیش از اندازه را ببیند. بچه باید یک انشای پانصدکلمه‌ای بنویسد و موقع تدفین معتاد بخواند که در این صورت این برنامه تبدیل می‌شود به بخشی از گردش‌های روزانه‌ی دانش‌آموزان. هر بار معتادی می‌میرد کل افراد کلاس باید او را دفن کنند تا ارتباط هرونین و مرگ در ناخودآگاه تک‌تک‌شان حک شود.»

فکرش سر جایش نبود. فقط ایده‌ها را قی می‌کرد. یکی از یکی بدتر.

«تو. ما گزارش‌های پلیس و روزنامه‌های اون دوره رو داریم ولی هر کس دیگه‌ای که اون‌جا بود توی آتش‌سوزی از بین رفت. فقط تو موندی. بدون همکاری تو نمی‌تونیم کاری بکنیم. خیلی چیزها هست که نمی‌دونیم.»

«برای همین اومده‌ین؟»

«بله.»

پس انوک این‌طوری این دو غول رسانه را راضی کرده بود که بیایند و به ایده‌های مسخره‌ی پدرم گوش کنند. عجب اشتباهی! مدتی طولانی در سکوتی شوم و ترسناک نشستیم، هر لحظه منتظر بودم پدرم بلند شود و همه‌مان را خفه کند. بعد از چندین دقیقه که مشخص شد پدرم حاضر نیست حرف بزند اسکار گفت «ما می‌ریم.»

وقتی رفتند بابا از روی صندلی‌اش بلند شد و از خانه رفت بیرون و در هزارتو ناپدید شد. انوک دنبالش دوید. یک ساعت از جایم تکان نخوردم، تصویر خودکشی پدرم یا هر کار مزخرفی که ممکن بود با خودش بکند و یک‌بار دیگر در بیمارستان بستری شود ذهنم را پر کرده بود و اجازه نمی‌داد حرکت کنم. با شرمندگی باید اعتراف کنم فکر کردن به این چیزهای ترسناک مرا نترساند یا غمگین نکرد، باعث شد به قدری حوصله‌ام سر برود که چشمانم به اشک بنشینند. این قدر ازش بیزار بودم.

IX

یک هفته بود هیچ خبری از آسمان‌خراش جهنمی نداشتم. یک بازی انتظار پای تلفن را شروع کردم و باختم. تلفن در ذهنم تبدیل شده بود به جانشینش، یک نماینده‌ی پلاستیکی. تلفن ساکت بود چون او ساکت بود. کم‌کم از تلفن متنفر شدم، انگار آن را وکیل خودش کرده بود چون خودش مهم‌تر از آن بود که بیاید.

همان‌طور که در هزارتو ول می‌گشتم تصمیم گرفتم بروم و انوک را اذیت کنم. کمی بعد از آمدن به این خانه پدرم یک اتاق به انوک داده بود تا به عنوان کارگاه ازش استفاده کند. به‌جز تحریک‌کننده و اعصاب‌خردکن، انوک یک‌جورهایی هنرمند بود، یک مجسمه‌ساز. علاقه‌اش به تجسم انقیاد زنان، عقیم‌سازی مردان و متعاقب آن صعود زنان به سطح والاتری از آگاهی بود. این یعنی اتاق به شکل ناهنجاری پر بود از انواع و اقسام اعضای زنانه و مردانه. ترسناک‌ترین کلمات در خانه‌ی ما از دهان انوک خارج

«به عنوان جریمه مقرر شود بی‌خانمان‌ها اجازه پیدا کنند در خانه‌ی بانک‌دارها زندگی کنند و دیوانه‌های آواره‌ی خیابان بتوانند در دستشویی غول‌های صنعت تبلیغات برینند.»

رینولد آرام گفت «بعدی.»

«به آدم‌های مشهور مثل گله‌ی گاو پابند ردیاب وصل کنند تا هر وقت در خیابان راه می‌روند...»

«بعدی.»

«براساس میزان تولید آلودگی با اتومبیل یا مصرف بیش‌ازحد اسپری و مواد غیرقابل بازیافت یا آب، محاسبه شود که یک نفر چه‌قدر به محیط‌زیست آسیب زده و بعد مجبورش کنیم به همان اندازه پول یا وقت صرف بازسازی طبیعت کند.»

چشمان رینولد برقی گذرا زدند به این نشانه که فکری از سرش گذشته. «از این چه پولی درمی‌آد؟»

«هیچی.»

«بعدی.»

«تمام مردان و زنان و کودکان این کشور میلیونر شوند.»

رینولد چیزی نمی‌گفت ولی با چشمانش حرف می‌زد. حس تحقیرش در اتاق تبدیل به یک شخص شده بود. گفت «حتا اگه بتونی همچین کاری بکنی، چرا باید چنین چیزی رو بخوای؟»

سؤال به‌جایی بود. بابا خواست جواب بدهد که رینولد گفت «خیلی خب مارتین، حرف‌ها رو شنیدیم. حالا می‌خوام تو حرف‌های ما رو بشنوی - باشه؟»

«باشه.»

«ما می‌خوایم یه برنامه‌ی تلویزیونی ویژه راجع به تری دین بسازیم، واقعیت‌زدگیش رو، متوجهی؟ چیزهایی که کسی نشنیده. شاید هم یه مینی‌سریال. تو دو شب بزرگ. داستانی که هیچ‌کس قبلاً نشنیده.»

پدرم با شنیدن اسم برادرش خشکش زد. با ناراحتی گفت «خب بسازین، مگه کسی جلوتون رو گرفته؟»

می شد وقتی تولد یکی از ما نزدیک بود. می گفت «براتون یه مجسمه درست می کنم.» و هیچ لبخندی آن اندازه پهن نبود که بتواند اقیانوس وحشتی را که آن زیر می جوشید پنهان کند.

وقتی وارد اتاق انوک شدم روی تختش دراز کشیده بود و داشت یک پوستر «جنگل را نجات دهیم» نقاشی می کرد. به خودم زحمت ندادم بیرسم کدام جنگل.

گفت «سلام، امشب وقت آزاده؟»

گفتم «امروز روزی نیست که ازم بخوای چیزی رو نجات بدم، یه نابودی تمام عیار بیشتر با حس و حال جوره.»

«نمی خوام چیزی رو نجات بدم. دارم یه تئاتر نورپردازی می کنم.»

البته که می کرد. انوک مشغولترین آدمی بود که می شناختم. هر روز لیست بلندبالایی از کارهایی که باید انجام می داد تهیه می کرد و در پایان روز هم حتی یک کدامشان را از قلم نینداخته بود. هر دقیقه از زندگی اش را با گردهمایی ها، اعتراض ها، یوگا، مجسمه سازی، نوزایی، انرژی درمانی و کلاس های رقص پر می کرد. به سازمان ها می پیوست و بعد با خشم پیوندش را می گسست، جزوه پخش می کرد و با این همه باز هم وقت می کرد خودش را در روابط فاجعه بار جا کند. بیش از هر کسی که می شناختم ریشهی زندگی اش در فعالیت بود.

«نمی دونم انوک، یه تئاتر حرفه ای؟»

«منظورت چیه؟»

منظورم چه بود؟ منظورم این بود که هر کسی حق دارد روی صحنه بایستد و عربده بکشد، حشش هم محترم است، ولی این به معنای شبی که بشود تحملش کرد نیست. از تجربه های پیشین به این نتیجه رسیده بودم دوستان انوک تئاتر آماتوری را به حسیضی جدید و غیرقابل فهم رسانده بودند.

پرسیدم «بابام با تو حرف می زنه؟»

«البته.»

«فکر می کردم بعد از اون اتفاق کمر به قتلت بسته باشه.»

«اصلاً. حالش خوبه.»

«حالش خوبه؟ فکر می کردم افسرده ست و می خواد خودکشی کنه.»

«بالاخره می آی تئاتر یا نه؟ هر چند که حق انتخاب نداری، می آی، زوره.»

*

ما تئاتر داریم، تئاتر آماتوری داریم و بعد یک گروه آدم داریم که در یک اتاق تاریک به هم تنه می زنند و مجبورت می کنند بابت دو ساعت عذاب پول بدهی. تئاتر انوک در دسته ی سوم قرار داشت و هر ثانیه اش شکنجه بود.

انوک مسئول حرکت دادن یک نور موضعی بود و جوری روی صحنه این طرف و آن طرفش می کرد انگار دنبال یک زندانی فراری می گشت. چهل دقیقه گذشت و تمام فانتزی های آخرالزمانی ام تمام شد و برگشتم تا قیافه ی تماشاگرها را ببینم. صورت هایی که دیدم ظاهراً از نمایش لذت می بردند. تعجبم غیرقابل وصف بود. بعد به نظر آمدم چشمانم گولم زدند: اسکار هابز ته سالن لبه ی صندلی اش نشسته بود و به نظر می آمد او هم جذب نمایش شده.

صدای قهقهه ی بلند یکی از بازیگرها حواسم را پرت کرد. مصنوعی ترین و بدترین خنده ای بود که به عمرم می شنیدم و باید مسئولش را می دیدم. در بیست دقیقه ی بعدی مفتون این کاراکتر فرعی شدم — لبخندهای قلابی اش، چشم و ابرو آمدن های مضحک و نهایتاً یک حق طولانی بی اشک. وقتی نمایش تمام شد و چراغ ها روشن شدند و تماشاگرها تشویق کردند (احتمالاً واقعی) فوراً سر برگرداندم و اسکار هابز را دیدم که از در پشتی زد به چاک.

روز بعد به شکلی نامنتظره نقدی در روزنامه ی صبح در مورد تئاتر چاپ شد. همه ی دست اندرکاران نمایش جا خوردند — نمایشی تا آن حد حقیر و بنجل در سالی دوازده و نکبت معمولاً فقط آدم های بی خانمانی را که دنبال یک کاسه سوپ بودند به خود جلب می کرد نه منتقدان حرفه ای، برای همین برگزارکنندگان، که خودشان می دانستند چه گندی زده اند، به خودشان زحمت نداده بودند رسانه ها را مطلع کنند. غریب ترین و مشکوک ترین چیز خود نقد نبود، مضمونش بود؛ صرفاً بر نورپردازی نمایش تمرکز کرده بود: «عمیقاً دراماتیک»، «مالیخولیایی و چشمگیر»، «شجاعانه و خیالی». هر کس که خوانده بود می گفت این احمقانه ترین چیزی است که به عمرش دیده. اسمی از بازیگرها و کارگردان و نویسنده نیامده بود. انوک هم از تمرکز مقاله روی خودش ترسید و هم از واکنش زشت و بیچگانه ی همکارانش که بی رحمانه به او

حمله کردند و متهمش کردند به یک خبرنگار رشوه داده و با نور برایش خوش رقصی کرده.

انوک گیج شده بود ولی من نه. اسکار هابز را در سالن دیده بودم و دیدن اثر انگشتش در این ماجرا کار سختی نبود. چه نتیجه‌ای گرفتم؟ جالب بود. خدایان می‌توانند پایین بیایند و روی سر موجوداتی فانی مثل ما آب دهان بریزند، نمی‌توانند؟ انوک از آن جنس بدن‌هایی داشت که توجه مردان را جلب می‌کرد. اسکار هابز هم به‌رحال مرد بود. همان‌طور که گفتم جالب بود، همین. و با این‌که از دیدن گیجی خانواده و دوستانم لذت می‌بردم نتوانستم رازداری کنم. این شد که آن شب بعد از این‌که انوک پای تلفن با تهیه‌کننده‌ی نمایش جروبحث مفصلی کرد حقیقت را به او گفتم.

داد زد «چرا زودتر بهم نگفتی؟»

«الان گفتم.»

صورتش چنان درهم رفت که چشمان و دماغ و دهانش به کوچکی یک عروسک چینی شد.

آرام گفت «چی از جونم می‌خواد؟»

به سرتاپایش اشاره کردم و گفتم «حدس بزن.»

«ولی اون هر کسی رو که بخواد می‌تونه به دست بياره!»

«شاید تو کازینو به چیزی بهش گفتی. بهش چی گفتی؟»

«هیچی.»

«دست بردار.»

گفت «خیلی خب، بهش گفتم روی روحت به لکه هست که هر چی بیشتر سعی کنی پاکش کنی پخش تر می‌شه.»

*

دو روز بعد سر کار بودم. داشتم بیرون اداره با رئیس اسمیتی سیگار می‌کشیدم و فکر می‌کردم باید هر چه زودتر کارم را رها کنم و اگر در راه خروج ایرادهای همکارانم را اعلام نکنم هرگز خودم را نخواهم بخشید. در این فکر بودم که آیا برایم جشن ترک کار خواهند گرفت که یک پورشه دیدم که زیر تابلو پارک ممنوع پارک کرد. از آن مدل

ماشین‌هایی بود که جیمز دین داخلش مرد. ماشین قشنگی بود. اگر پولم می‌رسید من هم حاضر بودم داخلش بمیرم.

اسمیتی گفت «حسابی به چشمت حال بده.»

«دارم حال می‌دم.»

اسکار از ماشین پیاده شد و آمد سمت ما. «جسپر.»

اسمیتی خشکش زد و گفت «تو اسکار هابزی!»

در جوابش گفت «بله.»

گفتم «فکر کنم مشکل معروف بودن همین باشه. همه سمت رو بهت می‌کن.»

«می‌تونم به دقیقه باهات حرف بزنم جسپر؟»

گفتم «حتماً.» و رو کردم به اسمیتی و عذر خواستم. اسمیتی با چهره‌ای که هنوز

شگفت‌زدگی از آن می‌بارید با اشتیاق برایم سر تکان داد.

من و اسکار به باریکه‌ای از نور خورشید قدم گذاشتیم. به نظر عصبی می‌آمد.

«از این‌که اوامدهم سراغت احساس مسخره‌ای دارم.»

پرسیدم «برای چی اوامده‌ی؟» می‌دانستم جوابش چیست.

«انوک اوامد دقترم و به خاطر اون نقد هر چی از دهنش درمی‌اومد به من گفت.»

«جدی؟»

«تازه به روزنامه‌ها گفته بودم تظاهرات حمایت از محیط‌زیستی رو هم که توش

شرکت کرده بود پوشش بدن. ولی عصبانی شد. نمی‌فهمم. واقعاً از من متنفره. نه؟»

«به خودت نگیر. کلاً از پول‌دارها بدش می‌آد.»

«چی کار کنم ازم خوشش بیاد؟»

«آگه به کاری کنی حس کنه به‌جورایی مظلومی، ممکنه ازت خوشش بیاد.»

سرش را با ریتم تکان داد، انگار با ضرب موسیقی.

«از انوک چی می‌خوای؟ به‌نظرم خیلی داری تلاش می‌کنی. من زن‌هایی رو که

باهات بوده دیدم. انوک خوبه و زیبایی خاص خودش رو هم داره ولی باز هم

نمی‌فهمم. تو هر آبرزنی رو که اراده کنی می‌تونی به دست بیاری. قضیه چیه؟»

«راستش جسپر، دنیا پر از آدم‌های عادیه. بعضی‌ها زیبان و بعضی‌ها هم نه.

آدم‌های خارق‌العاده و جالب و اریجینالی که تفکر دارن خیلی کم. من تمام مدت

منتظر پیدا کردن به زن خارق‌العاده بودم. حالا خودت بگو، تو این دوره‌ی انتظار، آدم بهتره با به زن معمولی جذاب باشه یا به زن معمولی زشت؟»
جواب آن قدر بدیهی بود که ساکت ماندم.
«زن‌هایی مثل انوک خیلی نادرن.»

بعد از رفتن اسکار، اسمیتی درحالی‌که تظاهر به بی‌تفاوتی می‌کرد پرسید «اسکار هابز رو از کجا می‌شناسی؟» گفتم «همین جوری.» و از آن جایی که به اندازه‌ی بقیه‌ی آدم‌ها رقت‌انگیزم و ضمیری دارم که فقط بلد است زوزه بکشد، تمام روز این احساس را داشتم که آدم مهمی‌ام. ولی باز هم گیج بودم. این مرد فقط مثل اژدهایی غران دنبال انوک نمی‌دوید، واقعاً واله و شیدایش شده بود و انوک هم محلش نمی‌گذاشت! قدرت ممکن است تقویت‌کننده‌ی لیبدو باشد ولی تعصب اثر معکوس دارد و بسیار هم مؤثرتر است. یادم می‌آید یک‌بار انوک مرا به‌زور به یک گردهمایی برد که سخنرانش اعتقاد داشت غول‌های رسانه‌ای در مشت حکومت هستند و یک ماه دیگر باهم به گردهمایی دیگری رفتیم که سخنرانش گفت حکومت در مشت غول‌های رسانه‌ای است (انوک با هر دو موافق بود) و یادم می‌آید سعی کردم به او بفهمانم این فقط ظاهر امر است چون اتفاقاً حکومت و روزنامه‌ها دقیقاً یک هدف دارند: ترساندن مردم و القای وحشت به شکل مستمر. گوش نمی‌کرد. حکمش را برای نفرت از هر دو گروه صادر کرده بود و هیچ چیزی نمی‌توانست نظرش را عوض کند. یاد چهره‌ی جذاب و پول‌دار اسکار افتادم و با خودم فکر کردم تعصبات انوک چه آزمون سختی پیش رو دارند.

*

غروب رسیدم خانه و در سایه‌های رویاوار هزارتو قدم زدم. این زمان مورد علاقه‌ی من در طبیعت بود — لبه‌ی شب. وقتی به کلبه‌ام نزدیک شدم آسمان‌خراش جهنمی را دیدم که روی ایوان منتظرم ایستاده. با عجله داخل کلبه شدیم.
نیم ساعت بعد از پشت در صدایی شنیدم. «تق‌تق.»
شکلک درآوردم. این دفعه پدرم بود. از تخت آمدم بیرون و در را باز کردم. حوله‌ای را که چند ماه پیش خریده بود به تن داشت. برچسب قیمت هنوز به آستینش بود.

گفت «هی، می‌خوام به چیزی در مورد این دوستت بپرسم.»
«ششش، خوابه.» رفتم بیرون و در را پشت سرم بستم. «چی می‌خوای بپرسی؟»
«قرص می‌خوره؟»
«آخه به تو چه ربطی داره؟»
«می‌خوره؟»
«نخیر. بهشون حساسیت داره.»
«عالیه!»
نفس عمیقی کشیدم، می‌خواستم با تمام صبری که در اعماق وجودم ذخیره کرده بودم تحملش کنم. پوزخندش دریچه‌ی استخر را برداشت.
«باشه. تو بردی. من کنجکاو شدم. چرا عالیه؟ بهتره دلالت درست و حسابی باشه.»
«به خاطر این که نشون می‌ده تو جلوگیری می‌کنی نه اون.»
«بابا! خب که چی؟»
«خب... می‌شه یکی به من قرض بدی؟»
«برای چی می‌خوای؟»
«برای این که...»
«می‌دونم برای چی می‌خوای! ولی من فکر می‌کردم تلفنی‌ها با خودشون می‌آرن.»
«تو فکر می‌کنی من عرضه ندارم غیر از اینایی که گفتی با کس دیگه‌ای باشم؟»
«نه، عرضه ندارم.»
«تو فکر می‌کنی من نمی‌تونم به آدم عادی رو جذب خودم کنم؟»
«گفتم که، نه.»
«عجب پسری!»
گفتم «بابا.» ولی چیزی به ذهنم نرسید که جمله‌ام را تمام کنم.
گفت «ولش کن، حالا داری؟»
رفتم توی اتاق و دوتا دادم بهش.
«فقط دوتا؟»

«خیلی خب، تمامش مال تو.»

«مرسی.»

«صبر کن... این زنه... الان خونه‌ست؟»

«آره.»

«کیه؟ کجا همدیگه رو دیده‌ین؟»

گفت «نمی‌دونم این قضیه به تو چه ربطی داره؟» ولی لی‌کنان دور شد. اتفاقات عجیبی پشت سر هم می‌افتاد. مردی که مجله‌ی حدس بزن کی به او لقب خواستی‌ترین مجرد استرالیا را داده بود عاشق انوک شده بود و پدرم هم با آدمی رابطه داشت که حرفه‌ای نبود. اتفاقات جدیدی در هزارتو می‌افتاد.

*

پرنندگان صبح، این ساعت‌های کوچک پرداز، حدود ساعت پنج بیدارم کردند. آسمان خراش جهنمی نبود. صدای گریه‌اش را از ایوان شنیدم. به صدای ضعیف حق‌هقش گوش کردم. ریتم داشت. ناگهان متوجه شدم چه کار می‌کند. دویدم بیرون. حدسم درست بود! شیشه‌ی خردل را چسبانده بود به گونه‌اش و اشک جمع می‌کرد. تقریباً پر شده بود.

گفتم «کارت اصلاً خوب نیست.»

معصومانه پلک زد. اعصابم به هم ریخت. رفتم جلو شیشه را از دستش گرفتم.

«بده!»

«هیچ وقت نمی‌تونی کاری کنی که بخوردش. می‌خوای بهش بگی چیه؟ لیموناد؟»

«بدهش بهم جسپر!»

در شیشه را باز کردم و نگاهی مبارزه‌طلبانه به او انداختم و محتویاتش را ته حلقم خالی کردم.

جیغ زد.

من قورت دادم.

مزه‌اش وحشتناک بود. اشک‌های تلخی بودند.

با چنان نقرتی نگاهم کرد که متوجه شدم کاری غیرقابل‌بخشش کرده‌ام. احساس کردم عملم این توانایی بالقوه را داشت که تا ابد نفرین شوم، مثل انگولک کردن

مقبره‌ی یک مومیایی. اشکی را نوشیده بودم که برای من ریخته نشده بود. چه بلایی قرار بود سرم بیاید؟

هر کدام گوشه‌ای نشستیم و طلوع و شکفتن روز را تماشا کردیم. طبیعت با زندگی غلیان کرد. بادی وزید و درختان با خودشان زمزمه کردند. صدای فکر کردن جهنم را می‌شنیدم. صدای پلک زدنش را می‌شنیدم. صدای تپش قلبش را می‌شنیدم. صدای طناب‌ها و قرقره‌هایی که خورشید را به آسمان بالا می‌کشیدند می‌شنیدم. ساعت نه بی‌هیچ کلامی بلند شد و پیشانی‌ام را بوسید، انگار من پسری بودم که باید از روی وظیفه می‌بخشید. بعد بی‌این‌که حرفی بزند رفت.

هنوز ده دقیقه هم نگذشته بود که چیزی حس کردم، یک اختلال. گوش تیز کردم و از دور صداهایی شنیدم. از کلبه رفتم بیرون و راه افتادم سمت صداها.

بعد باهم دیدم‌شان. پدرم جهنم را به حرف گرفته بود. پدرم، هزارتویی در هزارتو، جوری با حرارت حرف می‌زد انگار مشغول فعالیتی شدید بود، چیزی شبیه مسابقه‌ی اره کردن درخت. باید کاری می‌کردم؟ باید جلوش را می‌گرفتم؟ باید می‌ترساندمش؟ چه طوری؟

فکر کردم بهتر است درباره‌ی حساسیتش نسبت به قرص و این جور چیزها حرف نزنم. نه، جرتش را ندارد. ولی هر چه می‌گفت مطمئنم به نفعم نبود. با نگرانی چند دقیقه‌ی دیگر نگاه‌شان کردم تا این‌که جهنم رفت درحالی‌که پدرم هنوز داشت حرف می‌زد. خوش به حالش.

*

شب باهم رفتیم کافه. شب شلوغی بود و وقتی رفتم نوشیدنی بگیرم همه بهم تنه می‌زدند. همه می‌خواستند توجه مسئول بار را جلب کنند. بعضی مشتری‌های سمج پول‌شان را در هوا تکان می‌دادند. انگار می‌خواستند بگویند «بین، ما پول قوی داریم!» اول سفارش من رو بگیر! بقیه می‌خوان جای پول تخم‌مرغ بدن!»

وقتی برگشتم پیش جهنم گفتم باید باهم حرف بزنیم.

«فکر کردم داشتیم باهم حرف می‌زدیم.»

جوابم را نداد. حتا این را که باهم حرف می‌زدیم تأیید یا انکار نکرد.

«جسپر... من هنوز برایان رو دوست دارم.»

حرفی نزد. لازم نبود جراح مغز باشی تا بفهمی. یا مهندس موشک. یا اینشتین. بعد فکر کردم وقتی بحث ترسیم نقشه‌ی احساسات انسانی مطرح باشد فکر نکنم از جراح مغز و مهندس موشک و حتا اینشتین کاری بریاید. اصلاً چرا همیشه جراح مغز و مهندس موشک و اینشتین؟ چرا معمار و وکیل جنایی نه؟ و چرا به جای اینشتین نمی‌گوییم داروین یا هاینریش بُل؟

«نمی‌خوای هیچی بگی؟»

«تو عاشق رفیق قبلیت هستی. لازم نیست هاینریش بُل باشم تا این رو بفهمم.»

«کی؟»

سر تکان دادم و از جایم بلند شدم و از کافه رفتم بیرون. شنیدم صدایم کرد ولی رو برنگرداندم.

بیرون زدم زیر گریه. عجب وضعیتی! حالا مجبور بودم پول‌دار و موفق شوم تا از به‌هم زدن با من پشیمان شود. این هم یک کار دیگر در این زندگی کوتاه و پرمشغولیت. خدایا. روی هم تلنبار می‌شوند.

باورم نمی‌شد رابطه‌مان به پایان رسید. فکر کردم این جوروی بهتر است. واقعاً دوست نداشتم کسی یک روز سرم فریاد بکشد «من بهترین سال‌های عمرم رو حروم تو کردم!» این جوروی بهترین سال‌های زندگی‌اش مال خودش بود.

آخر چرا؟ مطمئنم پدرم چیزی گفته بود که باعث شده بود به‌هم بریزد. چه گفته بود؟ چه زری زده بود؟ فکر کردم برایم مهم نیست چه کار می‌کند — می‌تواند کتاب راهنمای تپه‌کاری بنویسد، جعبه‌ی پیشنهادات درست کند، یک شهر را به آتش بکشد، یک کلوب شبانه را نابود کند، در بیمارستان روانی بستری شود، یک هزارتو بسازد، ولی حق ندارد یک مو از سر زندگی عاطفی من بکند.

او ذره‌ای فشرده از دوزخ بود و دیگر نمی‌خواستیم بهش اجازه بدهم زندگی‌ام را نابود کند. اگر جهنم می‌توانست رابطه‌اش را با من قطع کند من هم می‌توانستم رابطه‌ام را با پدرم قطع کنم. برایم مهم نیست بقیه چه می‌گویند، هر کس می‌تواند با خانواده‌اش قطع رابطه کند.

گفتم «چرا برای این که حرف بزنیم مقدمه‌چینی می‌کنی؟ می‌خوای حرف بزنی؟ حرف بزنی!» داشتم خودم را آماده می‌کردم چون کم‌وبیش می‌دانستم چه می‌خواهد بگوید. می‌خواست با من به‌هم بزند. ناگهان زمستان را درونم حس کردم.

گفتم «بگو، گوش می‌کنم.»

«تو نمی‌گذاری من راحت باشم، می‌گذاری؟»

«معلومه که نمی‌گذارم. فکر کرده‌ی من کی هستم؟ قدیس؟ فکر کرده‌ی من آدمی هستم که خودخواهی ندارم؟ دشمن‌هام رو دوست دارم؟ داوطلبانه تو خیریه کار می‌کنم؟»

«خفه شو جسپر. بگذار فکر کنم.»

«اول می‌خوای حرف بزنی. حالا می‌خوای فکر کنی. قبلاً فکر نکرده‌ی؟ قبل از این که بیای این‌جا چیزهایی رو که می‌خواستی بگی تو ذهنت آماده نکرده‌ی؟ نگو که می‌خوای بداهه‌پردازی کنی! نگو که همین الان می‌خوای تصمیم بگیری چی بگی!»

«خدایا! یه دقیقه ساکت باش ببینم!»

وقتی حس می‌کنم کسی می‌خواهد احساساتم را جریحه‌دار کند برایم سخت است شبیه یک بچه‌ی پنج‌ساله رفتار نکنم. مثلاً آن لحظه نمی‌توانستم جلو خودم را بگیرم که از شصت تا یک شمارش معکوس نکنم.

گفتم «فکر کنم باید به‌هم بزنیم.»

«چی رو به‌هم بزنیم؟»

«یعنی بهتره دیگه همدیگه رو نینیم.»

«این تصمیمت ربطی به پدرم داره؟»

«پدرت؟»

«امروز صبح که رفتی، دیدم داشت باهات حرف می‌زد. چی می‌گفت؟»

«هیچی.»

«نمی‌شه هیچی نگفته باشه. این آدم هرگز نشده هیچی نگه. ضمناً تو نزدیک ده

دقیقه باهات حرف زدی. بد من رو می‌گفت؟»

«نه، هیچی. راست می‌گم.»

«پس چی شده؟ به خاطر شیشه‌ی اشک؟»

مشکل‌شان این بود که کسانی درشان زندگی می‌کردند. البته که این را از قبل می‌دانستم ولی فقط در مواجهه‌ی چهره‌به‌چهره بود که فهمیدم باید تنها زندگی کنم. مجبور بودیم رعایت همدیگر را بکنیم، آن هم نه گاه‌به‌گاه، هر روز. اگر می‌خواستیم در آشپزخانه بنشینیم و شش ساعت از پنجره بیرون را نگاه کنیم چه؟ نه، انزوای زندگی در یک کلبه وسط یک هزارتو توانایی من را برای همزیستی نابود کرده بود.

آخرسر تصمیم گرفتم یک سوئیت پیدا کنم و همان اولی را اجاره کردم. یک اتاق و یک دستشویی و یک پارٹیشن بین فضای اصلی و آشپزخانه‌ی کوچک که چسبیده بود به دیوار. هیچ چیز هیجان‌انگیزی نداشت. ویژگی خاصی نداشت که بتوانی بگویی «ولی این رو ببین! یه چیز داره...!» هیچی نداشت. فقط یک اتاق بود. اجاره‌نامه را امضا کردم، رهن و اجاره را دادم و کلید گرفتم. وارد شدم و روی زمین اتاق خالی نشستم و سیگار به سیگار روشن کردم. یک وانت اجاره کردم و رفتم کلبه و چیزهای به‌دردبخورم را بار زدم. بعد رفتم خانه. پدرم در آشپزخانه ایستاده بود، هنوز همان حوله‌ای تنش بود که برچسب قیمت داشت. داشت پاستا درست می‌کرد و سوتی ناموزون می‌زد.

پرسیدم «انوک کجاست؟»

«نمی‌دونم.»

فکر کردم احتمالاً پیش اسکار هابز.

سس پاستا را چلپ‌وچلوپ هم می‌زد و در یک ماهی‌تابه‌ی دیگر سبزیجات را به قدری می‌پخت که آخرین ذره‌ی عطر و بوی‌شان هم از بین برود. نگاهی پر محبت که از او بعید بود به من انداخت و گفت «می‌فهمم که جا خوردی. باید بهت می‌گفتم. ولی خب، الان می‌دونی. هی، یه بار چهارتایی باهم بریم بیرون؟»

«کدوم چهارتا؟»

«من و تو و انوک و بازیچه‌ی تو.»

«من دارم می‌رم بابا.»

«منظورم امشب نبود.»

«من دارم از این خونه می‌رم.»

«یعنی چی؟ واقعاً داری می‌ری؟»

در راه رفتن به خانه نقشه کشیدم تا تمام ذرات انرژی‌ام را جمع کنم و همه را در صورت نکتش رها کنم!

یک‌راست رفتم خانه‌اش. چراغ‌ها خاموش بودند. در را باز کردم و یواشکی رفتم تو. صدای عجیبی از اتاقش می‌آمد. احتمالاً دوباره داشت گریه می‌کرد. خب، که چی؟ خودم را در برابر وسوسه‌ی همدلی مقاوم کردم. رفتم و در را باز کردم و چیزی که برابر چشمان دیدم باعث شد درجا خشکم بزند، انوک پیش پدرم بود.

داد زد «برو بیرون!»

باورم نمی‌شد. پرسیدم «این ماجرا از کی شروع شده؟»

پدرم دوباره داد زد «گم شو بیرون جسپر!»

می‌دانستم باید بروم ولی پاهایم هم مثل سرم بی‌حس شده بودند. «عجب جوکی!»

بابا پرسید «جوک برای چی؟»

«انوک چه سودی از این رابطه می‌بره؟»

انوک داد زد «جسپر، تنهامون بگذار!»

آدمم بیرون و در را زدم به هم. خیلی بهم برخورد. انوک به جای من پدرم را انتخاب کرده بود. وقتی اسکار هابز این قدر می‌خواستش با پدرم چه کار داشت؟ یک نمایش آبکی تلویزیونی بود و من خبر نداشتم؟ پدرم مردی بود که بیشتر عمرش را دور از روابط انسانی گذرانده بود و حالا رابطه‌ای را با تنها همدمش آغاز کرده بود. در این مثلث عشقی ضعیف‌ترین نقطه بود و اگر زور منطق می‌چربید انوک را به‌زودی از دست می‌داد.

خب، این دیگر مشکل من نبود.

*

صبح روز بعد زود از خواب بیدار شدم. تصمیمم بر این بود با چند معتاد همخانه شوم تا پس‌انداز ناچیزم صرفاً بابت سرپناه به باد نرود. نیازمندی‌های روزنامه را برداشتم و به چند جا زنگ زدم. اکثراً همخانه‌ی مؤنث می‌خواستند. ظاهراً همه می‌دانستند مردها در جهشی تکاملی یاد نگرفته‌اند ریخت‌وپاش‌شان را جمع کنند. آپارتمان‌ها و خانه‌هایی که به جنس مذکر اجازه‌ی وجود داشتن می‌دادند خیلی هم بد نبودند ولی

«به آپارتمان تو شهر پیدا کرده‌م. یه سوئیت.»

«واقعاً جا پیدا کرده‌ی؟»

«آره، رهن و اجاره‌ی دو هفته رو هم داده‌م.»

تنش لرزید، دیدم.

«کی می‌خوای بری؟»

«الان.»

«همین الان؟»

«اومدم خداحافظی کنم.»

«وسایلت چی؟»

«یه وانت اجاره کردم. هر چی لازم داشتم بارش کردم.»

پدرم اعضای بدنش را به شکل عجیبی کش و قوس داد و بعد با صدایی گرفته و

مصنوعی گفت «ظاهراً نمی‌خوای هیچ توضیحی بدی.»

«نه.»

«کلبه‌ت چی؟»

«با خودم نمی‌برمش.»

«نه، منظورم اینه که...»

جمله‌اش را تمام نکرد. نمی‌دانست منظورش چیست. شروع کرد با صدای بلند از

دماغ نفس کشیدن. سعی می‌کرد نشان بدهد حالش خیلی بد است. سعی می‌کردم

احساس عذاب وجدان نکنم. داشت تنها کسی را که درکش می‌کرد از دست می‌داد،

این را می‌دانستم. ولی من به دلایل دیگری هم گناهکار بودم، نمی‌دانستم بر سر عقلش

چه خواهد آمد. چه طور می‌توانستم با آن قیافه ترکش کنم؟ آن صورت غمگین و تنها و

وحشتناک؟

«برای اسباب‌کشی کمک می‌خوای؟»

«نه، مشکلی نیست.»

انگار تمام عمر مان بازی کرده بودیم و حالا بازی داشت تمام می‌شد و

می‌خواستیم ماسک و یونیفرم مان را دریاوریم و دست بدهیم و بگوییم «بازی خوبی

بود.»

ولی این کار را نکردیم.

ناگهان تمام نفرتم از او دود شد و به هوا رفت. دلم به شکل غریبی برایش سوخت.

او را مثل عنکبوتی می‌دیدم که از خواب بیدار شده و فکر کرده یک مگس است و

نفهمیده چه طور در تار خودش گرفتار آمده.

گفتم «خب، بهتره دیگه من برم.»

«اون جا تلفن داره؟»

«هنوز نه. وقتی وصل شد بهت زنگ می‌زنم.»

«باشه، خداحافظ.»

«می‌بینمت.»

وقتی برگشتم و رفتم بیرون آه عمیقی کشید، صدایی مثل صدای غاروغور دلی که

درد می‌کند.

پنج

یادداشت نویسنده: به محض این‌که میان کاغذهای پدرم پنج فصل ابتدایی خودزندگی‌نامه‌ی ناتمامش را پیدا کردم، نسخه‌ی اصلی من از این فصل روانه‌ی ماشین کاغذخردکنی شد. تازه نوشتن کل داستان را تمام کرده بودم و حقیقتش ناراحت شدم — بیشتر به این دلیل که او این دوره را بهتر از من شرح داده بود. نه فقط به این خاطر که نسخه‌ی او موجزتر بود، بیشتر به این دلیل که مثل من حاشیه نرفته بود، مثلاً شرح مفصلی که درباره‌ی تقویم‌هایی نوشته بودم که درشان عکس کشیش‌هایی با لباس‌هایی مشکوک چاپ شده بود. ولی از این‌که شرح پدرم از وقایع با شرح من تفاوت‌های بنیادین داشت رنجیدم. این تفاوت‌ها حتا در بخش قبلی (چهار) هم که زحمت زیادی برایش کشیده بودم مشهود بود. با وجود این تحت‌تأثیر دو ستاره‌ی راهنمایم، یعنی بی‌طاقتی و تنبلی، هیچ بخشی از فصل چهار را تغییر ندادم و تصمیم گرفتم خودزندگی‌نامه‌ی ناتمام پدرم را با ویرایشی جزئی به عنوان فصل پنجم کتاب منتشر کنم. نسخه‌ی خودم از فصل پنجم هنوز وجود دارد — نینداختمش در دستگاه کاغذخردکن. امیدوارم در گذر زمان ارزشی ویژه پیدا کند و به بالاترین قیمت فروخته شود.

زندگی من نوشته‌ی مارتین دین

داستان یک‌تک‌رو نوشته‌ی مارتین دین

داستان یک‌بازنده نوشته‌ی مارتین دین

زاده شده برای کنایه زدن نوشته‌ی مارتین دین

زندگی‌نامه‌ی بی‌عنوان مارتین دین نوشته‌ی مارتین دین

فصل اول

چرا این خودزندگی‌نامه را می‌نویسم؟ چون این حق طبقه‌ی من است. حالا قبل از این که شروع کنید به جیغ زدن، من درباره‌ی کار حرف نمی‌زنم، چه طبقه‌ی متوسط و چه متوسط روبه‌بالا. من درباره‌ی نبرد حقیقی طبقاتی حرف می‌زنم: آدم مشهور در برابر احمق عادی. چه خوش‌تان بیاید و چه نه من مشهور هستم و این یعنی شما باید برای‌تان مهم باشد که برای پاک کردن ماتحتم چند برگ کاغذ توالت مصرف می‌کنم، درحالی‌که من هیچ علاقه‌ای ندارم بدانم شما اصلاً خودتان را تمیز می‌کنید یا می‌گذارید همان‌طور بماند. می‌دانید روابط چگونه کار می‌کنند. بیاید بی‌خود تظاهر نکنیم چیزی غیر از این است.

تمام مشاهیری که زندگی‌نامه‌ی خود را می‌نویسند یک حقه سر خوانندگان‌شان سوار می‌کنند: یک سری حقایق وحشتناک و نفرت‌انگیز درباره‌ی خودشان می‌گویند تا شما فکر کنید عجب آدم‌های راستگویی هستند و بعد شیر دروغ‌ها را باز می‌کنند. من چنین کاری نمی‌کنم. من فقط حقایق را می‌گویم حتی اگر بوی کود بدهند. و همان‌طور که خودتان می‌دانید و من هم می‌دانم یک زندگی‌نامه‌ی شخصی باید سال‌های اولیه‌ی زندگی را هم پوشش بدهد (مثلاً مارتین دین در تاریخ فلان و فلان به دنیا آمد و به مدرسه‌ی فلان رفت و فلان زن را باردار کرد و از این قبیل)، ولی این کار را هم نمی‌کنم. زندگی من تا یک سال پیش هیچ ربطی به شما ندارد. در عوض، از جایی شروع می‌کنم که تغییر بزرگ پیش آمد.

*

چهل و یک سالم بود، بی‌کار بودم و با وجود پدر بودن، تنها با پولی که دولت برای بچه‌ی داد زندگی می‌کردم. باید اعتراف کنم این چیزی نیست که کشور ما را فوق‌العاده کرده، بلکه چیزی است که باعث شده بتوانی وسط هفته بروی ساحل و کلی آدم ببینی. هفته‌ای یک بار باید می‌رفتم اداره‌ی بیمه‌ی بی‌کاری و به‌شان لیست

جاهایی را ارائه می‌کردم که نتوانسته بودم درشان استخدام شوم و این کار هم روزبه‌روز سخت‌تر و خلاقانه‌تر می‌شد. استخدام نشدن روزبه‌روز مشکل‌تر می‌شود. بعضی رئیس‌ها هر آدمی را استخدام می‌کنند!

از این مهم‌تر دچار فرایند تحقیرآمیز پیری شده بودم. از همه‌جا خاطره داشتم و آن حس شناور خیانت را حس می‌کردم، این که به سرنوشتم خیانت کرده‌ام. ماه‌ها و قتم را حرام فکر کردن به مرگم تا این که کم‌کم حس کردم مرگ عموبزرگی است که از وجودش بی‌خبر بوده‌ام. در همین دوران بود که به رادیوهایی که مدام شنونده‌ها به آن زنگ می‌زنند معتاد شدم، به صحبت‌های سالخورده‌گانی گوش می‌کردم که یک روز از خانه رفته بودند بیرون و دیگر هیچ چیز را تشخیص نداده بودند و هر چه قدر بیشتر به غرغره‌های بی‌پایان‌شان گوش می‌کردم بیشتر می‌فهمیدم آن‌ها هم به شیوه‌ی خودشان همان کار مرا می‌کنند؛ اعتراض به زمان حال، انگار هنوز آینده‌ای وجود دارد که کسی بتواند علیه آن رأی بدهد.

هیچ شکی نبود؛ اسیر بحران شده بودم. ولی تغییرات اخیر در الگوهای رفتاری رده‌های سنی مختلف برایم مشکل کرده بود بفهمم چه نوع بحرانی را از سر می‌گذرانم. چه‌طور می‌توانستم اسیر بحران میان‌سالی شده باشم وقتی چهل‌سالگی بیست‌سالگی جدید بود و پنجاه‌سالگی سی‌سالگی جدید و شصت‌سالگی چهل‌سالگی جدید؟ من این وسط کدام گوری بودم؟ باید ضمیمه‌ی سَبک زندگی را در روزنامه‌ها می‌خواندم تا مطمئن می‌شدم دوران بلوغ را طی نمی‌کنم.

کاش این بدترینش بود!

ناگهان متوجه شدم چه‌قدر مسخره است در هزارتویی ساخته‌ی خودم زندگی می‌کنم. ترسیدم مرا با این هزارتوی مسخره به یاد بیاورند، یا بدتر، اصلاً کسی به یاد نیاورد. برعکس برادر لعنتی‌ام که هنوز در موردش حرف می‌زنند. هنوز مرکز توجه هموطنانم است، هنوز اسمش در کتاب‌های نیمه‌آکادمیک به عنوان یکی از شخصیت‌های شاخص استرالیا می‌آید؛ در نقاشی‌ها، رمان‌ها، داستان‌های مصور، مستندها، فیلم‌های تلویزیونی و گاهی هم در پایان‌نامه‌های دانشجویی حضور دارد. برادرم تبدیل به یک صنعت شده. رفتم کتابخانه و حدود هفده کتاب پیدا کردم که داستان زندگی تری دین را پر از اشتباه نوشته بودند. به‌علاوه‌ی بی‌شمار ارجاع به او در

کتاب‌های ورزشی، جنایی و آن‌هایی که به موضوع خسته‌کننده و سرشار از خودشیفتگی هویت فرهنگی پرداخته بودند. آن وقت اوج خلاقیت من ساختن یک هزارتوی مضحک بود!

در عجب بودم چرا کسی جلوم را نگرفت. نمی‌فهمیدم چرا دوستم ادی با رغبت به من پول قرض داد با این‌که می‌دانست اگر کسی در یک هزارتوی زندگی کند لزوماً دیوانه خواهد شد. آخر سر پولش را هم پس ندادم، ولی باز هم دست از حمایت من نکشید. حالا که فکر می‌کنم از زمان ملاقات‌مان در پاریس بی‌رحمانه به من پول داده و بدتر از این، وحشیانه و از روی بی‌وجدانی هرگز از من نخواست پولش را پس بدهم. هرگز! به این نتیجه رسیده بودم هدفی پنهان دارد. کم‌کم دچار جنونی پارانوئید شدم و از نزدیک‌ترین دوستم بدم آمد. وقتی به حالت‌ها و حرف‌هایش فکر کردم به این نتیجه رسیدم او هم از من متنفر است. بعد فکر کردم لابد در سرتاسر دنیا تمام دوست‌ها از هم بیزارند و نباید خودم را بابت این قضیه سرزنش کنم، ولی راستش از این‌که ادی از من بدش می‌آمد آزرده شدم. این سؤال که چرا هرگز متوجه نفرت او از خود نشده بودم مثل خوره روحم را می‌خورد.

از این هم بدتر در کمال شرمندگی متوجه شدم علاقه‌ام را به پسر من از دست داده‌ام. دقیقاً نمی‌دانم چرا. شاید دیدن همتای چشم و دماغ خودم روی صورت آدمی دیگر تازگی‌اش را از دست داده بود. یا شاید چون حس می‌کردم چیزی فاسد و ترسو و بی‌قرار و شهوتی در پسر من هست، چیزهایی که در خودم هم سراغ داشتم. یا شاید به این دلیل که به رغم یک عمر تلاش برای تحمیل خودم به او، توانسته بود شخصیتی متفاوت با من پیدا کند. یک‌جورهایی رویایی و مثبت بود و غروب‌ها را خیلی جدی می‌گرفت، انگار نتیجه‌ی این اتفاق همیشه این نیست که خورشید غروب می‌کند، شاید فکر می‌کند درست در بالای افق منجمد می‌شود و دوباره بالا می‌آید. ظاهراً از راه رفتن در بیرون از خانه و گوش دادن به خاک و نوازش گیاهان لذت می‌برد. فکر کن! پسر من! این دلیل روگردانی از او نیست؟ شاید، ولی اگر بخوادم راستش را بگویم به این خاطر علاقه‌ام را به او از دست دادم که او هم علاقه‌اش را به من از دست داد.

همین جور از او دورتر و دورتر می‌شدم طوری که دیگر حتی نمی‌توانستم یک کلمه با او حرف بزنم. وقفه‌ها بین جمله‌ها مان طولانی و طولانی‌تر می‌شد تا این‌که کار به

جایی رسید که دیگر حتا در حضورش کلماتی مثل آه یا آهان هم نمی‌توانستم به زبان بیاورم. از تمام وجناتش حس می‌کردم مرا به تمام جنایات بشری به‌جز فرزندکشی متهم می‌کند. با من مطلقاً درباره‌ی زندگی عاطفی و جنسی و کاری و اجتماعی و درونی‌اش حرف نمی‌زد. راستش موضوعاتی که حرف زدن درباره‌شان را ممنوع کرده بود به قدری زیاد شده بودند که کم مانده بود صبح‌به‌خیر گفتن را هم شامل شوند. فکر کردم از همصحبتی با من نیست که خوشش نمی‌آید، از وجودم متنفر است. اگر به او لبخند می‌زدم با اخم جوابم را می‌داد. اگر اخم می‌کردم، لبخند می‌زد. تمام تلاشش را می‌کرد آینده‌ی وارونه‌نمای من باشد. عجب نمک‌به‌حرامی! بعد از تمام چیزهایی که سعی کردم یادش بدهم: این‌که چهار نوع آدم در دنیا هست، آن‌هایی که وسوسه‌ی عشق دارند، آن‌هایی که عاشق‌اند، آن‌هایی که وقتی بچه‌اند به عقب‌افتاده‌ها می‌خندند و آن‌هایی که وقت جوانی و میان‌سالی و پیری هم باز به عقب‌افتاده‌ها می‌خندند. یک حکمت تمام‌عیار، نه؟ ولی این پسر ناسپاس من تصمیم گرفته همه‌چیز را انکار کند. البته که می‌دانستم با جهات متضادی که به او نشان می‌دادم گیج می‌شد: برایش موعظه می‌کردم دنبال گله نرو، ولی این‌قدر هم خودت را از همه جدا نکن. کجا باید می‌رفت؟ هیچ‌کدام نمی‌دانستیم. ولی ببین — اگر آشغال‌ترین پدر دنیا هم باشی باز هم فرزندان باری بر دوش هستند و نسبت به رنج‌شان آسیب‌پذیری. باور کنید، حتا اگر روی صندلی جلو تلویزیون عذاب بکشی، باز هم عذاب می‌کشی.

این جایی بود که از موضوع روان‌شناختی قرار داشتم وقتی تغییر بزرگ حادث شد.

*

حالم خوب نبود. دلیلش را نمی‌فهمیدم. تهوع نداشتم و جاییم هم درد نمی‌کرد. خلط یا مدفوع رنگ غیرطبیعی نداشتم. کاملاً با بیماری دوره‌ی کودکی‌ام و وقتی مادرم در غذایم مرگ موش می‌ریخت متفاوت بود. فقط احساس غریبی داشتم، شبیه یک‌بار که متوجه شدم که چهار ماه از تولدم گذشته و من نفهمیده‌ام. ولی واقعاً هیچ مشکل جسمانی‌یی نداشتم؟ یک چیزی بود، هر چند از هر چیز دیگری غیرعادی‌تر بود. متوجه بویی جزئی و عجیب شدم که از پوستم برمی‌خاست. خیلی جزئی. به‌سختی می‌شد بهش گفت بو. گاهی حسش نمی‌کردم. ولی بعضی وقت‌ها یک لحظه به مشامم می‌رسید و داد می‌زد «دوباره پیداش شد!»

یک روز صبح فهمیدم چیست.

هر کسی که تخیلی بیش فعال داشته باشد، خصوصاً که اغلب تخیلات هم منفی باشند، هرگز نباید از چیزی شگفت زده شود. تخیل می‌تواند فجایع قریب‌الوقوع را وقتی مشغول گرم کردن خودشان هستند کشف کند، خصوصاً اگر سوراخ‌های بینی‌ات را باز نگه داری. آدم‌هایی که می‌توانند بدون اشتباه آینده را بخوانند، موهبت بینایی ارزانی‌شان شده یا موهبت گمانه‌زنی؟ این دقیقاً کاری بود که آن روز صبح تخیلم انجام داد. تمام آینده‌های محتمل را دید و در یک لحظه تمام‌شان را به یکی خلاصه کرد. داد زدم «لعلت به من! من بیماری لاعلاج دارم!»

فراتر رفتم - سرطان. باید سرطان می‌بود؛ نمی‌توانست چیزی جز سرطان باشد، چون از وقتی که مادرم را این شاه امراض بلعیده بود سرطان همیشه موضوع کابوس‌هایی بود که نیمه‌شب‌ها از خواب بیدارم می‌کردند. حتی اگر هر روز از مرگ وحشت داشته باشی بعضی مرگ‌ها هست که به‌شان فکر نمی‌کنی - اسکوربوت، هشت‌پای غول‌آسا، سقوط پیانو - ولی هر کس که حتی فقط یک سلول مغزش کار کند نمی‌تواند سرطان را نادیده بگیرد.

خب! همین! مرگ! همیشه می‌دانستم یک روز بدنم دمار از روزگارم در خواهد آورد! تمام عمرم این احساس را داشتم که سرباز تنهایی هستم به‌دام افتاده در سرزمین دشمن. دشمنان همه‌جا در کمینم بودند - کمر، پاها، کلیه‌ها، ریه، قلب - و در نهایت به این نتیجه می‌رسیدند تنها راه از بین بردن من یک عملیات انتحاری است. همه باهم نابود می‌شدیم.

با عجله از خانه آمدم بیرون و با ماشین از هزارتو خارج شدم. وقتی با سرعت از کنار بوته‌های سبز رد می‌شدم از این‌که دیدم همه‌چیز در آفتاب زیبای تابستانی غسل می‌کند وحشت کردم. معلوم است - هیچ چیز سریع‌تر از سرطان نور خورشید را آشکار نمی‌کند. یک‌راست رفتم سراغ دکتر. سال‌ها بود دکتر نرفته بودم و رفتم به مطبی که از بقیه به خانه‌ام نزدیک‌تر بود. برایم فرق نمی‌کرد چه دکتر، فقط دوست نداشتم خیلی چاق باشد (دکترهای چاق به اندازه‌ی آرایشگرهای کچل غیرقابل اعتماد هستند). نابغه هم نمی‌خواستم باشد، فقط می‌خواستم چیزی را که خودم خوب می‌دانستم تأیید کند. روی تابلو برنجی روی در نوشته بود دکتر پ. سویینی. دويدم

توی مطب. اتاق تاریک بود، تاریکی همه‌چیز را قهوه‌ای جلوه می‌داد: مبلمان، فرش، حال‌وهوای دکتر. قهوه‌ای. دکتر با انگشتانش روی میز ضرب گرفته بود، مردی میان‌سال با چهره‌ای آرام و موهای پرپشت قهوه‌ای. از آن آدم‌هایی بود که هیچ‌وقت کچل نمی‌شوند، از آن‌هایی که قبل از دفن هم سلمانی لازم دارند.

گفت «من دکتر پیتر سویینی هستم.»

«می‌دونم دکتر. نمی‌خواد جلو صورتم تکونش بدی. نمی‌دونی عنوان فقط به درد این می‌خوره که یه وقت نامه‌ت عوضی نره در خونه‌ی بقیه‌ی پیتر سویینی‌های غیرمظاهر دنیا؟»

دکتر به اندازه‌ی چند میلی‌متر در صندلی‌اش عقب رفت، انگار داشتم تف می‌کردم.

گفتم «بیخشید، فکر کنم یه کم عصبی هستم. خودت رو دکتر معرفی می‌کنی که چی بشه؟ یعنی کلی زحمت کشیده‌ی تا این حق رو به دست بیاری که دستت رو بکنی تو دل وروده‌ی مردم؟ شاید می‌خوای همه بدونن دکتر ی تا یه وقت یه بشقاب دل و جگر یا سیرابی تعارف نکنن؟ من چه حقی دارم که آدمی رو براساس عنوانش قضاوت کنم؟»

«شما به‌نظر خیلی عصبی می‌آیید. چه کاری از دستم برمی‌آد؟»

گفتم «من مطمئنم که سرطان دارم. ازت می‌خوام هر کاری از دستت برمی‌آد بکنی تا این رو ثابت یا انکار کنی.»

«فکر می‌کنی چه سرطانی داری؟»

«چه سرطانی؟ نمی‌دونم. بدترین سرطان چیه؟»

«خب، سرطان پروستات با توجه به سنی که داری از همه محتمل‌تره.»

«تو همسن منی!»

«خیلی خب، با توجه به سن هر دو ما.»

«این رو می‌تونم بگم که سرطان من خیلی شایع نیست. بدترین سرطان کدومه؟ منظورم وحشتناک‌ترین شون.»

«سیگار می‌کشی؟»

«گاهی اوقات.»

«آگه سیگاری بودم از سرطان ریه می ترسیدم، چون احتمالاً تا لب گور خودم رو می زدم که این چه غلطی بود کردی.»

«سرطان ریه. می دونستم! خودشه! همین رو دارم.»

«انگار خیلی مطمئنی.»

«مطمئنم.»

با این که پشت میزش خوب دیده نمی شد احساس کردم دستش را زیر باسنش گذاشت. بالاخره گفت «خیلی خب، برات آزمایش می نویسم. آزمایش های خوشایندی هم نیستن.»

«سرطان ریه هم نیست.»

«درست می گی.»

*

هفته های بعد را با جزئیات بازگو نمی کنم. آزمایش های دردناک، دوره های وحشتناک انتظار، اضطراب دل پیچه آور. جسپر متوجه چیزی نشد ولی انوک فهمید یک جای کار می لنگد. تمام مدت فضولی می کرد تا بفهمد مشکل کجاست ولی نم پس ندادم. می خواستم قبل از این که به بقیه بگویم صد درصد مطمئن باشم. نمی خواستم امیدوارشان کنم.

یک ماه بعد دوباره رفتم مطب دکتر سوینی تا نتیجه ی آزمایش ها را نشانش بدهم. زمانی که منتظر بودم نوپتم بشود امید دست از سرم برنمی داشت و زورم به افکار خوش بینانه ام نمی رسید.

«بفرمایید آقای دین. حال تون چه طوره؟»

«بیا وقت تلف نکنیم. سرطانه، درست نمی گم؟»

«بله.»

قدیم ترها دکترها به بیمار نمی گفتند رو به موت است. بی اخلاقی حساب می شد. حالا برعکسش صادق است. لحظه شماری می کنند تا به تو بگویند.

«سرطان ریه؟»

«بله متأسفانه. از کجا فهمیدی؟»

خدایا! حق با من بود! داشتم به دست بدن خودم به قتل می رسیدم! زدم زیر خنده.

بعد از خنده دست کشیدم — دلیل خنده ام یادم افتاد.

*

با منگی از مطب آمدم بیرون. خب! ظاهراً برای بدبینی ازلی ام توجیهی پیدا شده بود. فکر کنید تمام این مدت خوش بین بودم! الان حس نمی کردم بهم خیانت شده؟ بله، مرگی خشن و آرام در انتظارم بود. و من شب ها راحت نمی خوابم، پس مرگ آرام هنگام خواب هم دیگر محل بحث نبود. تنها امیدی که داشتم این بود که در خواب و بیداری بمیرم. خدای من — ناگهان تمام مرگ های دیگر نامحتمل شدند. چند وقت یک بار پیش می آید آدمی که دارد از سرطان می میرد بر اثر گیر گردن استخوان مرغ در گلویش خفه شود؟ یا موقع بالا و پایین پریدن روی تخت سرش با پنکهی سقفی قطع شود؟ یا از مسمومیت آزبست یا چاقی مفرط بمیرد؟ نه، برای چاق شدن مرگ بار فرصت نداشتم. تازه این بیماری لاغرترم هم می کرد.

طی چند هفته ی بعد از لحاظ احساسی داغان بودم. کوچک ترین چیزی اشکم را درمی آورد. با آگهی های تلویزیونی گریه می کردم، با تغییر رنگ برگ درختان. یک شب جسپر مچم را موقع گریه کردن برای مرگ یک ستاره ی احمرق پاپ که اسمش را هم نشنیده بودم گرفت. تیر خورده بود به سرش و درجا مرده بود، حرام زاده ی خوش شانس!

چیزی که مرا به گریه می انداخت ترس از این بود که بعد از افت کیفیت زندگی ام توانایی خلاص کردن خود را نداشته باشم، زمانی که کار روزانه ام بشود انتخاب میان درد و مسکن، بین یغمای بیماری و تخریب درمان. با وجود این که تمام عمرم به مرگ فکر کرده بودم باز هم زندگی ام روی این کره ی ارض دائم و استوار به نظرم می آمد، چیزی قابل اعتماد مثل سنگ آتش فشانی. حالا که سرطان دارد تا جایی که دلش می خواهد در بدنم منتشر می شود به نظرم بی خدایی بدترین ظلمی است که می توانم در حق خودم روا دارم. به مغزم التماس کردم تجدیدنظر کند. فکر کردم آیا جایی به شکلی دیگر حیاتم را ادامه نخواهم داد؟ می شود اعتقاد پیدا کنم؟ اگر خواهش کنم چه؟ می شود لطفاً به روح جاودان باور پیدا کنم؟ به بهشت یا فرشتگان یا شانزده دوشیزه ای که انتظارم را می کشند؟ می شود به این ها باور پیدا کنم؟ ببین، من اصلاً هیچ احتیاجی به شانزده دوشیزه ی زیبا ندارم. یک زن زشت و چاق هم برایم بس

است، لازم هم نیست دوشیزه باشد، اصلاً تو بگو دوچرخه‌ی عمومی دنیای پس از مرگ. راستش اصلاً هیچ زنی هم نباشد اشکالی ندارد، بهشت هم نبود، نبود. یک سرزمین هرز... جهنم، حتا جهنم، چون وقتی دارم در دریاچه‌ی آتش شکنجه می‌شوم دست‌کم هستم که بگویم «آخ!» می‌شود لطفاً به این یکی اعتقاد پیدا کنم؟

بقیه‌ی سناریوهای زندگی پس از مرگ هم چندان تسلی‌بخش نیستند. تناسخ بدون توالی این خودآگاهی — اصلاً چیز جالبی درش نمی‌بینم. و بدترین سناریو ابدیت تاریخ، آنی که روزبه‌روز محبوب‌تر می‌شود، آنی که مردم دانه در موردش با من حرف می‌زنند، این‌که می‌میرم ولی انرژی‌ام به حیاتش ادامه می‌دهد.

انرژی من، آقایان و خانم‌ها.

انرژی من می‌تواند کتاب بخواند و فیلم ببیند؟ انرژی من می‌تواند از یک وان پر از آب داغ کیف کند یا این‌قدر بخندد که پهلویش درد بگیرد؟ بگذارید باهم صادق باشیم: من می‌میرم و انرژی‌ام در مام زمین پخش و حل می‌شود. و من باید بابت چنین نظریه‌ای هیجان‌زده شوم؟ درست مثل این می‌ماند که به من بگویند مغز و بدنم می‌میرند ولی بوی گند جسد چند نسل باقی می‌ماند. جدی؟ انرژی من.

ولی نمی‌توانم جایی وجودم را امتداد دهم؟ وجود حقیقی‌ام، نه سایه‌ای که با مثبت‌انگاری پر شده. نه، نمی‌توانم خود را متقاعد کنم روح چیزی است به غیر از اسم رماتیکی که روی خودآگاهی گذاشته‌ایم تا بتوانیم باور کنیم از هم نمی‌پاشد و نمی‌پوسد.

پس باقی زندگی‌ام ترکیبی بود از درد جسمانی و اندوه روانی و رنج. به طور عادی از پیش برمی‌آمدم، ولی مشکل این بود که تا زمان مرگ فقط می‌توانستم به مرگ فکر کنم. تصمیم گرفتم اگر نتوانستم یک روز را بدون تفکر بگذرانم خودم را راحت کنم. چرا نه؟ چرا باید در مقابل مرگ بجنگم؟ هیچ احتمالی برای برنده شدنم وجود نداشت. اگر هم معجزه می‌شد و این راند را از مرگ می‌بردم بعدی را می‌خواستم چه کنم؟ و بعدی را؟ من هیچ استعدادی در بیهودگی ندارم. هدف مبارزه‌ای که نتیجه‌اش باخت است چیست؟ شرافت انسانی؟ برای شرافت هم مطلقاً بی‌استعدادم. هیچ هدفی درش پیدا نکرده‌ام و وقتی می‌شنوم که کسی می‌گوید «دست‌کم شرافتم رو حفظ کردم.» فکر می‌کنم «همین الان با گفتن این جمله از دستش دادی.»

روز بعد از خواب بیدار شدم و تصمیم گرفتم تا شب به هیچ چیز فکر نکنم. بعد فکر کردم من الان دارم فکر می‌کنم، نه؟ بعد فکر کردم مرگ من مرگ من مرگ من، مرگ وحشتناک و دردناک و پراشک و آه من!

لعنتی!

باید انجامش می‌دادم.

فکری در سرم بود: شاید باید خودم را در ملاءعام می‌کشتم. چرا این کار را با هدف یا آرمانی مرتبط نکنم؟ تظاهر کنم بابت اعتراض به چیزی تصمیم به انتحار گرفته‌ام، نمی‌دانم، قوانین بد سازمان تجارت جهانی برای کشاورزی، بدهی کشورهای جهان سوم، هر چیزی. عکس آن راهبی که خودش را آتش زد یادتان هست؟ حالا ما یک تصویر جاودانه داریم! حتا اگر چنین تصمیمی می‌گیری تا خانواده‌ات را بدبخت کنی، یک آرمان باارزش انتخاب کن، به رسانه‌ها زنگ بزن، یک مکان عمومی پیدا کن و خودت را بکش. اگر زندگی‌ات کاملاً بی‌معنا بوده لازم نیست مرگت هم این‌طور باشد.

صبح روز بعد رادیو اتفاقی به من گفت حول‌وحوش ظهر یک تظاهرات اعتراضی در شهر برپا می‌شود. بدبختانه برای اعتراض به قوانین بد سازمان تجارت جهانی برای کشاورزی و بخشودن بدهی کشورهای جهان سوم نبود، تظاهرات بابت اضافه‌حقوق و افزایش تعطیلات معلمان دوره‌ی ابتدایی برگزار می‌شد. سعی کردم نیمه‌ی پر را ببینم. ارزش داشت آدم بابت چنین چیزی بمیرد؟ نه؟ با بقیه‌ی آرمان‌ها فرق داشت؟ بعید می‌دانستم در بین معلم‌ها کسی باشد که حاضر باشد خودش را آتش بزند ولی حدس می‌زدم از عمل من استقبال کنند. یک ساک پارچه‌ای پیدا کردم و تویش یک قوطی نفت و فندکی به شکل نیم‌تنه‌ی یک زن و چند قرص مسکن انداختم. می‌خواستم به مرگ کلک بزنم؛ امیدوار بودم سر درد هم حقه سوار کنم.

سیدنی یکی از زیباترین شهرهای مدرن جهان است ولی همیشه از خیابان‌های تنگ و تاریکی سر درمی‌آورم که جای نشستن ندارند و بنابراین تمام صبح به قدم زدن و خیره شدن به کسانی که از کنارم رد می‌شدند گذشت و این فکر که «به‌زودی می‌بینمت!» من به‌زودی می‌میرم، ولی با نگاه به آن آدم‌های چاق با غبغب‌های سه‌طبقه متوجه شدم فاصله‌ی چندانی با من ندارند.

می‌کردم، تا پایان نمایش. عجب شانس مزخرفی! من فقط می‌خواستم در آزمایش خودم را به آتش بکشم. حالا مجبور بودم درگیر ماجرا شوم. با نفرت کبریت و نفت را دور انداختم. به شکل غریبی از این‌که دلیلی برای زنده ماندن پیدا شده بود خوشحال بودم.

*

وقتی رسیدم خانه انوک در کارگاهش روی تخت لم داده بود به یک مشت بالش. همیشه می‌توانستم برای یک معاشرت خوب روی انوک حساب کنم. هر دو موضوعات مورد علاقه داشتیم، موضوعات پیش‌فرض. مال من ترس فرساینده از این‌که به قدری در نظر خودم سقوط کنم که دیگر در آینده خودم را به جا نیاورم و از کنارش بگذرم و تظاهر کنم خودم را ندیده‌ام. و مال انوک همیشه داستان ترسناک جدیدی از وقایع‌نامه‌ی جهنم روابط مدرن. اغلب با شرح روابط عاطفی اخیرش از خنده روده‌برم می‌کرد و دلم به شکل غریبی برای مردانی که او را ترک کرده بودند می‌سوخت. همیشه برای خودش همه‌چیز را پیچیده می‌کرد - آدم‌های بی‌ربط را کنار هم می‌گذاشت، با دوست‌پسر سابق دوستش دوست می‌شد، با دوستان دوست‌پسر سابق خودش، همیشه روی خط انصاف، تلوتلوخوران روی خط، گاهی سقوط.

پرسیدم «نظرت در مورد دختری که جسپر باهاش این‌طرف و اون‌طرف می‌ره چیه؟»

«قشنگه.»

«فقط همین؟»

«من تا حالا دو کلمه هم باهاش حرف نزده‌م. جسپر از ما قایم می‌کنه.»

گفتم «طبیعیه. من مایه‌ی خجالتش هستم.»

«چیش طبیعی؟»

«من مایه‌ی خجالت خودم هم هستم.»

«چرا برات جالب شده؟»

«امروز دیدمش، با یه مرد دیگه.»

انوک بلند شد و با چشمان درخشان نگاهم کرد. گاهی فکر می‌کنم حیوان انسان برای زنده ماندن غذا و آب احتیاج ندارد؛ غیبت جواب همه‌ی نیازهایش را می‌دهد.

حدود ساعت دوازده به تظاهرات رسیدم. چیز رقت‌انگیزی بود. حدود چهل نفر پلاکاردهایی در دست داشتند که روی‌شان نوشته شده بود احترام می‌خواهند. بعید می‌دانستم التماس برای احترام فایده‌ای داشته باشد. چندتا فیلم‌بردار تلویزیون هم بودند، جوان، احتمالاً سال اول استخدام‌شان بود. از آن جایی که لازم نمی‌دیدم یک خبرنگار کارکشته که در ویتهام از گلوله‌ی تک‌تیراندازها جاخالی می‌داده از من فیلم‌برداری کند، رفتم کنار دو زن عصبانی که در هیچ حالتی دوست نداشتم به پسرم درس بدهند و شروع کردم به آماده کردن خودم از لحاظ روانی. فقط باید به افکار منفی درباره‌ی ساکنان کروی زمین میدان می‌دادم. وقتی بفهمی نفهمی احساس آمادگی کردم مسکن‌ها را درآوردم ولی متوجه شدم یادم رفته یک بطری آب با خودم بردارم. رفتم به کافه‌ای در همان حوالی و یک لیوان آب خواستم. گارسون گفت «باید غذا سفارش بدین.» یک صبحانه‌ی دیرهنگام سفارش دادم؛ بیکن و تخم‌مرغ و سوسیس و قارچ و لوبیا و تُست و قهوه. خیلی خوردم؛ این قدر که خوابم گرفت. تازه اسپرسو دوم را سفارش داده بودم که دیدم یک آدم معروف از رستوران آن‌طرف خیابان آمد بیرون؛ یک گزارشگر قدیمی تلویزیون. یک خاطره‌ی محو ازش داشتم، فکر کنم به خاطر یک جور رسوایی آبروریش رفته بود. چه اتفاقی افتاده بود؟ رفته بود روی اعصابم؟ جلو دوربین شلوارش را خیس کرده بود؟ درباره‌ی وضعیت دنیا دروغ گفته بود و در تلویزیون ملی اعلام کرده بود اوضاع همه روبه‌راه خواهد شد؟ نه، این‌ها نبود.

صورت حساب را دادم و رفتم طرفش. می‌خواستم جزئیات رسوایی عمومی‌اش را بپرسم که یک دختر از رستوران آمد بیرون و دستانش را دور گردنش حلقه کرد. فکر کردم هیچ‌کس تا حالا این جور با احساس مرا بغل نکرده. بعد دختر خودش را کنار کشید و او را هم شناختم. فکر کردم خدایا، این آدم‌های مشهور چه می‌کنند؟ باهم همراه می‌شوند تا شهرت‌شان را دو برابر کنند؟

بعد ناگهان متوجه شدم. دختره مشهور نبود! رقیقه‌ی پسرم بود!

خب که چی؟ به من چه؟ خیلی تراژدی مهلکی نبود. یک درام نوجوانانه، از آن‌هایی که آدم شب‌ها در سریال‌های آبکی می‌بیند. ولی به خاطر این‌که شاهد ماجرا بودم نقشی هم در این ملودرام بی‌ارزش به من رسید؛ باید تا انتها نقشم را بازی

«مطمئنی؟»

«آره.»

«بهش گفتمی؟»

«نه هنوز.»

«نگو.»

«فکر کنم باید بگم، نگم؟ نمی‌تونم بشینم و پسر رو تماشا کنم که بازیچه‌ی دست یکی غیر از خودم شده.»

«بهت می‌گم چه کار کنی. باهاش حرف نزن. با دختره حرف بزن. بهش بگو که دیدیش. بهش بگو باید به جسپر بگه، وگرنه خودت بهش می‌گی.»

«نمی‌دونم.»

«اگه خودت بگی افتضاح بار می‌آد. تازه ممکنه باور نکنه. فکر می‌کنه حسودیت شده و داری باهاش رقابت می‌کنی.»

«فکر می‌کنی پدرها و پسرها باهم رقابت می‌کنن؟»

«آره، البته نه به شکل ادیبی. خیلی عادی.»

انوک زانویش را بالا آورد و چانه‌اش را روی آن گذاشت و جووری به من زل زد انگار دودل بود به من بگوید چیزی لای دندانم گیر کرده یا نه.

گفت «من دیگه به اندازه‌ی کافی از روابط کشیده‌م. می‌خوام یه مدت استراحت کنم. فکر کنم تبدیل شده به یه تک‌همسر سریالی. شرم‌آور. چیزی که واقعاً می‌خوام یه عاشقه.»

«آره، بهت می‌آد.»

«یه رابطه‌ی دوستانه با کسی که می‌شناسم.»

«فکر خوبیه. کسی رو تو نظرت داری؟»

«مطمئن نیستم. شاید یکی مثل تو.»

واقعاً این را گفت. و من واقعاً نگرفتم. با خودم گفتم یواش، یواش، یواش. «یکی

مثل من. کسی رو مثل من سراغ داری؟»

«یه نفر.»

«یه نفر مثل من؟ نمی‌خوام ببینمش.» جسپر؟ نمی‌تواند جسپر باشد. ممکن است؟ «چه کسی رو شبیه من می‌شناسی؟»

«تو!»

آرام گفتم «قبول دارم که یه شباهت‌هایی هست.» کم‌کم داشتم متوجه می‌شدم. انگار داشت از میان ابری متراکم به سمتم می‌آمد. روی صندلی‌ام صاف شدم.

«منظورت این نیست که...»

«چرا.»

«واقعاً؟»

«آره.»

«واقعاً؟»

«آره!»

«نه، واقعاً؟»

این‌طوری داستان من و انوک شروع شد.

تبدیل شد به اتفاقی منظم. احساس غرور می‌کردم، احساس جوانی. باورم نمی‌شد بودنم با او را. تن داغان خودم کنار بدن شاداب او برایم قابل تصور نبود. این ارتباط واقعاً نجاتم داد. رابطه‌مان بی‌ضرر بود، مثل خوردن بستنی به عنوان صبحانه. هیچ‌کدام نمی‌دانستیم چه باید بگوییم و برای شکستن این سکوتِ آزاردهنده بود که بالاخره رازم را به انوک گفتم، این‌که داشتم می‌مردم.

بدتر از انتظارم با قضیه برخورد کرد. در حقیقت حتا بیشتر از خودم ماجرا را جدی گرفتم. جیغ زد «نه!» و باحرارت اسم یک سری درمان سنتی را برایم ردیف کرد: طب سوزنی، داروهای گیاهی با اسم‌های عجیب‌وغریب، یک روش درمانی ترسناک به اسم پاک کردن لای دندان‌های روح، مدیتیشن و توانایی شفابخشی تفکر مثبت. ولی نمی‌شود با تفکر مثبت مرگ را تاراند؛ مثل این می‌ماند که با خودت فکر کنی «فردا خورشید از غرب طلوع خواهد کرد. از غرب. از غرب.» هیچ ثمری ندارد. طبیعت قوانینی دارد که انوک می‌خواست در مقابل‌شان بایستد.

گفتم «بین انوک، من نمی‌خوام بقیه‌ی عمرم رو صرف مبارزه با مرگ کنم.»

تمام جزئیات را از من پرسید. هر چه قدر که می دانستم به او گفتم. دلش برایم سوخت، گریه کردم.

پرسید «به جسر گفتی؟»

«راجع به خودمون؟»

«نه، راجع به خودت.»

سرم را تکان دادم، شعفی شرمسارانه داشتم، در ذهنم با لذت جسر را تصور می کردم که از یک عمر نفرت از من پشیمان خواهد شد. درهم خواهد شکست و خواهد گریست، خجل و شرمگین. این فکر کمی سر حال آورد. احساس گناه روح نابودکن یک نفر دیگر می تواند دلیلی برای زیستن باشد.

بعد از این گفت و گوی اولیه دیگر زیاد در مورد مرگ قریب الوقوع من حرف نزدیم، هر چند می فهمیدم همواره به آن فکر می کند چون دائم تلاش می کرد متقاعد کند اعضای سرطانی ام را به مؤسسات تحقیقاتی اهدا کنم. بعد در یک شب سرد که داشتیم دستان مان را بر پس تاب های عشق ورزی گرم می کردیم از من پرسید «می خواهی بقیه عمرت رو چه کار کنی؟»

سؤال خوبی بود، حالا که باقی مانده ی زندگی ام آن طور که قبل تر تصور می کردم چند میلیارد سال نبود، واقعاً می خواستم چه کار کنم؟ برای اولین بار در زندگی ام در آستانه ی خسروانی بزرگ بودم. یک زیان تمام و کمال. دیگر حتی نمی توانستم کتاب بخوانم. حالا عمیق کردن دانشم نسبت به دنیا و آشغال کله های ساکنش به چه دردم می خورد وقتی دیگر قرار نبود وجود داشته باشم که بتوانم به خاطر یافته هایم دندان به هم بسایم؟ از همین حالا تلخی نبودنم را حس می کردم. خیلی کارها بود که دوست داشتم انجام بدهم. به تمام چیزهایی فکر کردم که می توانستم باشم. وقتی برای انوک بازگویی شان می کردم یکی از یکی مسخره تر به نظر می آمدند: کوهنورد، نویسنده ی رومنس های تاریخی، مخترعی با اختراعی عظیم، مثل آلکساندر گراهام بل که سکس تلفنی را پایه گذاشت.

«چیز دیگه ای نیست؟»

«یه چیز دیگه.»

«چی؟»

«همیشه فکر می کردم می تونم یکی شبیه راسپوتین بشم.»

پرسید «منظورت چیه؟»

دقت چه هایم را زیرورو کردم و ایده ای را به او نشان دادم که در آن می خواستم آدم های پول دار و قدرتمند را با نظریاتم متحول کنم، این که قصد داشتم ایده های فوق العاده ام را در گوشی بزرگ و طلایی زمزمه کنم. با انرژی یک مجنون به این یکی چسبید. فکر می کرد اگر فقط به یکی از آرزوهایم برسم با حسی از رضایت به گور می روم. مگر کسی وجود دارد که راضی به گور برود؟ تا وقتی حتی یک خارش برای خاراندن باقی مانده چیزی به اسم رضایت واقعی وجود ندارد. و برایم مهم نیست شما چه کسی هستید، همیشه یک خارش هست.

*

بعد در شبی تهی جسر به اتاقم آمد و گفت اسکار و رینولد هابز به دیدنم آمده اند. ظاهراً انوک دو نفر از بانفوذترین آدم های روی زمین را به خانه آورده بود. نفرتی شدید نسبت به انوک درونم موج زد. بر آوردن آخرین آرزوی یک روبه موت کثیف ترین کاری است که می شود در حشش کرد. نمی فهمی که نمی خواهد؟ آرزوی حقیقی اش این است که نمیرد.

رفتم بیرون و دیدم شان. رینولد متکبر و مصمم حتی پلک زدنش هم مقتدرانه بود. و پسر و وارثش اسکار، با چهره ای به غایت زیبا، محصول بی نقص خاندان پادشاهان مدرن بود (در سلسله های پادشاهی جدید نسل دومی ها با سوپرمدل ها وصلت می کنند تا نسل های بعد گونه های برجسته داشته باشند). نسبت به آن دو نفر هم نفرت عمیقی داشتم، با آن آینده ی مطمئن شان. بالاخره مرگ خودم را باور کرده بودم ولی مال آن ها را درک نمی کردم. به نظر نمی آمد چیزی روی شان تاثیر داشته باشد.

رینولد نگاه کرد، داشت سبک سنگینم می کرد. زیادی سبک بودم.

اصلاً چرا در خانه ی من بودند؟ برای گوش کردن به ایده هایم. انوک چه طور موفق شده بود؟ جالب بود. این بزرگترین کاری بود که کسی در حقم کرده بود. چند دفترچه برداشتم و ایده های مضحکی را که طی سال ها نوشته بودم خواندم. مهم نیست چه بودند، فقط این که دیگر رنگ و رویی نداشتند. وقتی از رو می خواندم رینولد و پسرش صورت هاشان شبیه چوب شده بود. واقعاً هیچ عنصر انسانی در شان وجود نداشت.

بعد از این که ایده‌هایم را شنیدند رینولد با خشونت یک سیگار برگ روشن کرد و من فکر کردم این چه پیوندی است که بین پول‌دارها و سیگار برگ وجود دارد؟ فکر می‌کنند سرطان ریه مال آدم‌های درجه سه است و سرطان زبان مال کسانی که از پله‌های ترقی بالا رفته‌اند؟ بعد رینولد دلیل آمدن‌شان را به من گفت. نیامده بودند ایده‌هایم را بشنوند، می‌خواستند از من برای ساختن یک مینی‌سریال درباره‌ی تری دین کمک بگیرند.

نمی‌دانستم چه بگویم. نمی‌توانستم حرفی بزنم.

رینولد به پایش دست کشید و پسرش ناگهان گفت «دیگه باید بریم!»

عجب کار گروهی بی‌نقصی! عجب ابرخودآگاهی‌یی!

بعد رفتند.

خشمگین از برادرم رفتم به هزارتو و به کائنات التماس کردم حتا شده پنج دقیقه زمان را به عقب برگرداند تا بتوانم دست‌کم در چشمش تف کنم. یک روح چه قدر می‌تواند خستگی‌ناپذیر باشد؟ گذشته‌ام را تبدیل کرده بود به زخمی عمیق و گسترده، بهبودنیافته و بهبودنیافتنی، عفونی و واگیردار.

بیرون سرد بود. جوری با زحمت در شب راه می‌رفتم انگار در یک رودخانه قدم برمی‌داشتم. ناراحتی‌ام چندان غیرقابل پیش‌بینی نبود؛ معلوم است که بخشی از وجودم دوست داشت به موفقیت برسد. نمی‌توانی تا آخر عمرت شکست بخوری، می‌توانی؟ ولی راستش می‌توانی. مشکل همین بود.

«مارتی!»

انوک. داشت به سمتم می‌دوید. دیدنش بهم آرامش داد. دیگر بابت باد زدن آتش روح برادرم از دستش ناراحت نبودم. من انوک را داشتم. من شور دیوانه‌وار در رزومه‌ام داشتم. روابط‌مان به قدری پرشور بود که فکر می‌کردیم داریم خیانت می‌کنیم.

«بیخشید. فکر کردم ممکنه براشون جالب باشه.»

«اون‌ها فقط تری رو می‌خوان. همیشه.»

انوک دستانش را دورم حلقه کرد. حس می‌کردم اشتیاق در اتاق‌های تنم حرکت می‌کند، خورشیدی نورانی بر سایه‌های سرطانم تابید و من تازه و جوان شدم و انوک هم این را حس کرد، چون سرش را مدتی که به‌نظرم بسیار طولانی آمد از کنار گردنم تکان نداد.

از جایی میان بوته‌ها صدای پا به گوش مان خورد. هلش دادم عقب.

«چی بود؟»

«فکر کنم جسپره.»

«خب؟»

«فکر نمی‌کنی باید بین خودمون بمونه؟»

انوک طولانی نگاهم کرد. «چرا؟»

می‌دانستم بد برداشت می‌کند. همیشه وحشت داشتم هیستری جسپر انوک را ضد من کند و همه‌چیز تمام شود. ممکن بود به این نتیجه برسد بودن با من به دردسرش نمی‌ارزد. برای همین بود که چند روز بعد عمل عجیب و ناخوشایند دخالت در زندگی عاطفی پسر من سر زد. بخشی از من می‌دانست هر کاری بکنم و نیاتم چه شرافتمندانه باشند و چه غیرشرافتمندانه، این عملم بازتاب خواهد داشت. خب، که چه؟ من که نمی‌خواستم محکم‌ترین پیوند روی زمین را از هم بگسلم. همین گواه ناسازگاری‌شان نبود که دختر بر چالش اخلاقی معشوق گرفتن فایق آمده بود و پسر من نه؟ دارم توجیه می‌کنم، می‌دانم. حقیقت این بود که ترجیح می‌دادم پسر من را از دست بدهم تا انوک را.

نمی‌توانستم به دختر زنگ بزنم و هیچ راهی هم وجود نداشت که بدون این‌که آشوب به پا کند تلفنش را از جسپر بگیرم. برای همین یک روز صبح زود از خواب بیدار شدم و کشیک کشیدم و وقتی دیدمش تعقیبش کردم. تناوب و حتا جدیت رابطه‌شان را می‌توانستم از روی چالاک‌ی‌اش در راه رفتن در هزارتو تخمین بزنم. وقتی دنبالش می‌رفتم با خودم فکر می‌کردم چه طور می‌شود خیانت را به روی کسی آورد. تصمیم گرفتم رک‌وراست با او حرف بزنم.

گفتم «سلام!»

سریع برگشت سمتم و لبخندی زد که راحت می‌توانست مردی را اخته کند.

«سلام آقای دین.»

«دست بردار. می‌خوام یه چیزی بهت بگم.»

با تمام شیرینی و صبوری دنیا نگاهم کرد. رفتم سر اصل مطلب. «دیروز

دیدمت.»

«کجا؟»

«با یکی بودی که من پدرش نبودم.»

نفسی نامطمئن کشید و چشمانش را پایین آورد. گفت «آقای دین.» ولی این تنها چیزی بود که به زبان آورد.

«خب چی داری بگی؟ خودت به جسپر می‌گی یا من بگم؟»

«دلیلی نداره به جسپر بگیم. مسئله اینه که ما به مدت باهم بودیم و خیلی سخت تونستم فراموشش کنم و فکر کردم... مهم نیست من چی فکر کردم ولی اون دیگه من رو نمی‌خواد. من هم دیگه نمی‌خوامش. من جسپر رو دوست دارم. من فقط... خواهش می‌کنم بهش نگین. باهاش به هم می‌زنم ولی بهش نمی‌گم.»

«من نمی‌خوام باهاش قطع رابطه کنی. برام مهم نیست که تو دوستِ فرزند من هستی یا نه. ولی اگه هستی حق ندارم بهش نارو بزنی. اگه هم این کار رو می‌کنی باید بهش بگی. ببین، بگذار به داستانی برات تعریف کنم. به زمانی من عاشق دوست برادرم بودم. اسمش کارولین پاتس بود. صبر کن، شاید بهتر باشه از اول شروع کنم. همه دوست دارن بدونن تری دین چه جور بچه‌ای بوده. انتظار دارن داستان‌هایی از خشونت کودکانه و فساد در قلب به نوزاد بشنوند. به جنایتکار مینیاتوری رو تصور می‌کنن که در جای بازی بچه‌ها در فواصل بین شیر خوردن‌هاش مرتکب اعمال غیراخلاقی می‌شده. مسخره‌ست! هیتلر به سمت سینه‌ی مادرش رژه می‌رفته؟»

«من باید برم آقای دین.»

گفتم «اوه، خب، خوشحالم که به نتیجه رسیدیم.» و وقتی که رفت حتا یک‌ذره هم نفهمیدم سر چی به نتیجه رسیدیم.

*

همان شب وقتی انوک پیشم بود جسپر وارد اتاق شد. جا خورد. نمی‌دانم چرا تا این حد باعث شرمندگی‌اش شد — شاید عقده‌ی ادیپ در خانواده‌های ازهم‌گسیخته مثل خانواده‌ی ما بیشتر مصداق داشت. جسپر ناراحت و عصبانی شد. فکر می‌کنم گاهی در زندگی تسلیم عصبانیتی بی‌معنا می‌شویم که نقشش از میان بردن تمام اعتبارمان است، جسپر در چنین موقعیتی بود. هیچ دلیل منطقی‌یی وجود نداشت که بخواهد با پیوند من و انوک مخالفت کند و خودش هم خوب می‌دانست، ولی کار بعدی‌اش این

بود که بیاید و به من بگوید دارد از خانه می‌رود. یک دقیقه در سکوت ایستاد. دقیقه‌ای بود طولانی، طولانی‌نه، عریض و عمیق و تاریک.

لبخند زدم. وزن لبخندم را حس کردم. بی‌اندازه سنگین بود.

انتظار داشتم خروجش یک قرن طول بکشد ولی به شکل نامنتظره‌ای خیلی سریع تمام شد. بعد از این که گفت «بهت تلفن می‌کنم.» به آواز خشمگین گام‌هایش گوش کردم و خواستم پشت سرش بگویم با من در تماس باشد تا احساس گناه کند.

رفت.

تنها شدم.

حضورم به اندازه‌ی لبخند سیمانی‌ام سنگین شد.

خب! مرا در درز تاریکم تنها گذاشت، در گردباد انفرادی‌ام. بچه‌ها واقعاً به هیچ دردی نمی‌خورند، نه؟ نمی‌دانم مردم چه طور رضایتی ماندگار از فرزندان‌شان به دست می‌آورند. باورم نمی‌شد که رفت. پسر! اسپرمی که فرار کرد! سقط جنین ناموفق من! رفتن بیرون و ستاره‌هایی را که بر آسمان خالکوبی شده بودند نگاه کردم. یکی از آن شب‌های مغناطیسی بود که حس می‌کردی یا همه‌چیز به بدنت جذب می‌شود یا ازش دفع می‌شود. تمام این مدت فکر می‌کردم پسر در تلاش است با من تفاوتی در حد تفاوت تصویری که در آینه منعکس می‌شود پیدا کند ولی این طور نبود، تمام وجودش با من فرق داشت و همین فراری‌اش داد.

*

یک هفته بعد احساس کردم در ابری متراکم و سیاه گم شده‌ام. انوک چند روز بود که نمی‌آمد و من در کارگاه بین مجسمه‌هایش نشسته بودم و بی‌اندازه حوصله‌ام سر رفته بود. یک آدم رویه‌مرگ چه حقی دارد حوصله‌اش سر برود؟ زمان داشت مرا می‌کشت و من با وقت‌کشی انتقام می‌گرفتم. جسپر رفته بود، انوک ترکم کرده بود. تنها کسم ادی بود ولی او را هم فقط چند دقیقه می‌توانستم تحمل کنم. چه قدر بد است که نمی‌شود بروی بیرون و فقط ده دقیقه یک نفر را ببینی. همین میزان تماس انسانی برای سه روز من کفایت می‌کند — بعد ده دقیقه‌ی دیگر لازم دارم. ولی نمی‌شود کسی را برای ده دقیقه دعوت کرد. می‌مانند و می‌مانند و نمی‌روند تا آخر مجبور شوی چیزی توهین‌آمیز مثل این بگویی «حالا برو.» سال‌ها این جمله‌ی مورد علاقه‌ام بود «بیشتر

«آره.»

در سکوت معذب‌کننده‌ی بعد از پایان این اتفاقات نامحتمل، متوجه نگاه عادی و بی‌حالت اسکار به انوک شدم، انگار داشت با چیزی در وجودش می‌جنگید. معنایش چه بود؟ انوک به او قول‌هایی داده بود؟ آیا به خاطر من با اسکار پیمانی عجیب و ناخوشایند بسته بود؟ این شک آزارنده موقیقت ناگهانی‌ام را زیر سؤال می‌برد. همیشه همین‌طور است — نمی‌شود یک پیروزی کامل به دست آورد، همیشه یک جای کار می‌لنگد. ولی با این‌حال در پذیرش پیشنهادش درنگ نکردم. این یکی هم با مستی نامنتظر بر شکمم همراه شد، نگاه ناباورانه‌ی انوک، انگار با پذیرفتن پیشنهاد اسکار خود را به چیزی بسیار پایین‌تر از انتظاراتش فرو کاسته بودم. این چیزی بود که به هیچ عنوان درکش نمی‌کردم. این پیشنهاد خود انوک بود، نبود؟

به‌رحال مجبور بودم بپذیرم. چه راه دیگری پیش پایم بود؟

فقر زمان داشتم.

فصل دوم

وارد عمل شدیم. قدم اول تبلیغات بود، باید اشتهای مردم را تحریک می‌کردیم. اسکار باهوش بود، کار بیهوده نمی‌کرد. درست روز بعد، حتا قبل از این‌که بحث کنیم این طرح ابلهانه چه‌طور می‌خواهد عملی شود، عکس مرا در صفحه‌ی اول یک روزنامه‌ی زرد پرطرفدار چاپ کرد و زیرش نوشت «این مرد می‌خواهد شما را ثروتمند کند.»

یک‌کم قدیمی بود، ظرافت نداشت، ولی مؤثر بود. این پایان رسمی زندگی من بود به عنوان مردی نامرئی. این خلاصه‌ترین شکلی بود که می‌شد ایده‌ی من را مطرح کرد، بدون هیچ‌گونه شرحی، ولی اعصاب‌خردکن‌ترین چیز عنوانی بود که من را با آن به ملت استرالیا معرفی کرده بودند: برادر تبهکار افسانه‌ای، تری دین.

روزنامه را پاره‌پاره کردم. بعد تلفن شروع کرد زنگ خوردن و حقیرترین اشکال حیات انسانی آن‌طرف خط بودند — خبرنگارها. خودم را در چه مهلکه‌ای پرتاب کرده بودم؟ تبدیل شدن به شمایی اجتماعی مثل دوست شدن با یک سگ وحشی بود درحالی‌که تمام جیب‌هایت پر از گوشت است. همه دوست داشتند بدانند چگونه می‌خواستم مردم استرالیا را ثروتمند کنم. اولین نفر یک تهیه‌کننده‌ی تلویزیون بود که

از این نکته نمی‌دارم.» یا «بیشتر از این وقت رو نمی‌گیرم.» ولی فایده‌ای نداشت. آدم‌های زیادی در دنیا هستند که هیچ کاری ندارند و جایی ندارند بروند و از هیچ چیز به اندازه‌ی هدر دادن زندگی‌شان با گپ زدن لذت نمی‌برند. این را هرگز درک نکردم.

وقتی صدای انوک را شنیدم که اسمم را صدا کرد نسیمی از شادی در دهلیزهای قلبم وزید و داد زدم «این‌جام! توی کارگاه.» اشتیاق در وجودم زیانه کشید. وقتی آمد تو دیدم اخم کرده. گفت «تنها نیستم.» چه کسی سر بی‌نقصش را از لای در تو آورد؟ اسکار هابز. به عنوان شاهده‌ی برای جذابیت غیرقابل انکارش یک‌راست رفت سر اصل مطلب. گفت «یه خبری براتون دارم. دوست دارم یکی از ایده‌های شما رو از قوه به فعل دربیارم.»

دوست داشتم یا از هم بپاشم یا تبدیل به یک بلوک سیمانی شوم. خیلی سریع گفتم «آخه چرا؟» و بعد «کدوم یکی؟»

«فکر کردم راجح بهش حرف زده‌یم. خودتون کدوم رو ترجیح می‌دید؟»

سؤال خوبی بود. نمی‌دانستم. چشمانم را بستم و نفس عمیقی کشیدم و در مغزم شیرجه رفتم و به اعماق شنا کردم. باید در عرض یک دقیقه یکی را از میان بی‌شمار ایده‌ی احمقانه انتخاب می‌کردم. بالاخره آنی را که می‌خواستم یافتم — یک ایده‌ی قابل اجرا. پلک‌هایم باز شدند.

اعلام کردم «می‌خوام تمام مردم استرالیا میلیونر بشن.»

گفت «انتخاب خوبیه.» و فوراً متوجه شدم یکدیگر را درک می‌کنیم. «چه راهی رو برای اجرایی شدن این ایده پیشنهاد می‌کنید؟»

«به من اعتماد کن. به همه‌ی جوانبش فکر کرده‌م.»

«به شما اعتماد کنم؟»

«از اون جایی که تو بازیگر مهمی در عرصه‌ی شرکت‌های چندملیتی هستی، این منم که نمی‌تونم به تو اعتماد کنم. پس تویی که باید به من اعتماد کنی. به موقعش جزئیات رو بهت می‌گم.»

اسکار نگاهی گذرا به انوک انداخت و دوباره چشم به من دوخت.

گفت «باشه.»

«باشه؟ یه دقیقه صبر کن، جدی می‌گی؟»

گذاشتم فهمیدم در نانوثانیه‌ی ابدیتم پیر شده‌ام. آدم‌هایی که از کنارم می‌گذشتند خیلی جوان و سالم بودند، فقط نگاه کردن به‌شان باعث می‌شد سرفه‌ی امانم را ببرد. این‌ها گونه‌ی جدیدی از مردان و زنان کارگر بودند، کاملاً متفاوت با گونه‌ای که در تب بی‌صبری، انتظار ساعت پنج را می‌کشیدند تا از بند رها شوند. این‌ها مصرف‌کنندگان بودند که از منظر آسیب‌شناسی مدام در اضطراب به سر می‌بردند و تمام مدت کار می‌کردند، در صنعتی به نام رسانه‌ی جدید، رسانه‌ی دیجیتال و فن‌آوری اطلاعات. در این مکان روش‌ها و فن‌آوری‌های قدیمی اصلاً به یاد آورده نمی‌شدند و اگر هم کسی یادش می‌آمد با علاقه‌ی درباره‌شان حرف می‌زد، انگار داشت درباره‌ی مرگ بستگان آبرو برش صحبت می‌کرد. یک چیز قطعی بود: این کِشت جدید کارگران باعث می‌شد مارکس گه‌گیجه بگیرد.

برخلاف انتظارم نه دفتر رینولد طبقه‌ی آخر بود و نه دفتر اسکار، هر دو در طبقات میانی بودند. وارد سالن انتظاری بی‌روح ولی پرزرق‌وبرق شدم و می‌خواستم ماسک انتظارم را به چهره بزنم که منشی‌یی به من گفت «بفرمایید تو آقای دین.» دفتر اسکار به شکل غریبی کوچک و ساده بود، با نمایی از ساختمان روبه‌رو. داشت با یکی پای تلفن حرف می‌زد، فکر می‌کنم پدرش بود، چنان عصبانی و بلند با او حرف می‌زد که این جمله را شنیدم «تو این قدر احمق؟» اسکار ابرو بالا انداخت و به من گفت بنشینم روی صندلی زیبای عتیقه‌ی پشت‌تختی که به نظر ناراحت می‌آمد. به جای نشستن رفتم سراغ کتابخانه. مجموعه‌ی چشمگیری داشت از کتاب‌های چاپ اول - گوته، شوپنهاور، نیچه (به آلمانی)، تولستوی (به روسی) و لئوپاردی (به ایتالیایی) - یاد دو بیت از شعر روحیه‌بخش این آخری افتادم:

آن لکه‌ی اسید در زمان چه بود
که حیات نام داشت و رفت؟

اسکار گوشه‌ی را گذاشت، چهره‌اش حالتی داشت که نمی‌توانستم درکش کنم. حمله‌ام را شروع کردم. «گوش کن اسکار، من به تو اجازه ندادم اسم برادرم رو مطرح کنی. اون هیچ ربطی به من نداره.»

می‌خواست با من مصاحبه کند. گفتم «به هیچ وجه.» و گوشه‌ی را گذاشتم. واکنشم کاملاً غیرارادی بود.

انوک گفت «باید برای طرحت تبلیغ کنی.»

با ضعف گفتم «گور پدرش.» می‌دانستم حق با اوست، ولی چه‌طور می‌توانستم با این خبرنگارها صحبت کنم وقتی تنها صدایی که در مغزم می‌شنیدم انعکاسی پرسروصدا بود از خشمی کهنه؟ کاشف به عمل آمد من از آن دست آدم‌هایی هستم که می‌توانند یک عمر کینه را در دل‌شان نگه دارند. هنوز از رسانه‌ها بابت آسیبی که بعد از یاغی‌گری تری به ما رساندند عصبانی بودم. باید چه می‌کردم؟ همین‌طور زنگ می‌زدند و زنگ می‌زدند و زنگ می‌زدند. درباره‌ی خودم می‌پرسیدند، طرحم، برادرم. صداهای متفاوت، سؤالات تکراری. وقتی رفتم بیرون صدای‌شان از جاهای مختلف هزارتو به گوشم خورد. هلیکوپترها بالاسرم چرخ می‌زدند. رفتم داخل خانه و درها را قفل کردم و رفتم توی رختخواب و چراغ‌ها را خاموش کردم. احساس می‌کردم تمام دنیایم دچار حریق شده. تقصیر خودم بود، می‌دانستم، ولی این چیزی را حل نمی‌کرد. همه چیز را بدتر می‌کرد.

برنامه‌ی تلویزیونی بدون مصاحبه با من پخش شد. اسکار هابز مصاحبه کرد. ظاهراً نمی‌خواست مردم‌گریزی من همه‌چیز را نابود کند. وقتی فیلمی از من که در زمان طفیان هری گرفته شده بود از تلویزیون پخش شد وحشت کردم. آن موقع‌ها تلویزیون تماشا نمی‌کردم و بنابراین هرگز این فیلم را ندیده بودم. این بود: در شهرمان که با رصدخانه‌ام سوخته بود و دیگر وجود نداشت همه زنده بودند، مادرم، پدرم، تری و حتا خودم! حتا خود هفده‌ساله‌ام! باورم نمی‌شد این قدر جوان بودم. این قدر لاغر. این قدر زشت. در تلویزیون فقط پوست و استخوان بودم و با گام‌های آدمی که به سمت آینده می‌رود بی‌این که بداند چه فاجعه‌ای در انتظارش است از دوربین فرار می‌کردم. فوراً رابطه‌ی عشق و نفرتی با خود سابقم برقرار کردم. از خودم بابت حرکت خوش‌بینانه‌ام رو به آینده خوشم آمد ولی بابت رسیدن به آینده و گه زدن به آن از خودم بیزار شدم.

صبح روز بعد رفتم ساختمان هابز، دژی استوار و بی‌فصل در مرکز شهر، هفتاد و هفت طبقه اتاق‌های عایق صدا و عایق بو و عایق فقیر. به محض این که قدم به لابی

«من دارم پول این طرح رو می‌دم. به اجازه‌ی تو احتیاج ندارم.»

«هی — راست می‌گی. احتیاج نداری.»

«گوش کن مارتین، تو باید از من ممنون باشی. به نظرم برادرت، یه دیوونه‌ی زنجیری خطرناک بوده که استرالیا بی خود و بی جهت بزرگش کرده...»

داد زد «اون همینی بود که تو گفتی.» تا مغز استخوانم از هیجان می‌لرزید. چون هیچ‌کس تا حالا این قدر صریح این مسئله‌ی بدیهی را به زبان نیاورده بود.

«خب فردی کوره هم می‌تونه این رو ببینه. مسئله اینه که مردم این کشور عاشقش هستن و نسبت تو با اون باعث می‌شه جدی بگیرن.»

«درسته، ولی...»

«لازم نیست ادامه بدی. این نقشه‌ی تونه، الان وقتشه که تو در مرکز توجه باشی.»

دیگه لازم نیست زیر سایه‌ی برادر مرده‌ت زندگی کنی.»

«دقیقاً، درست می‌گی.»

«بعد از هفته‌ی اول با همه‌چیز کنار می‌آی. نگران نباش.»

باید اعتراف کنم اسکار هابز یک آقای به تمام معنا بود. راستش هر بار می‌دیدمش بیشتر جذبم می‌کرد. به نظرم می‌آمد کاملاً درکم می‌کند. فکر کردم شاید مردم باید درک کنند پارتی‌بازی لزوماً به معنای ترقی یک ابله نیست.

«به هر حال، بیا بریم سراغ جزئیات. نقشه‌ت چیه؟»

«باشه، خیلی ساده‌ست. آماده‌ای؟»

«بله.»

«خیلی خب، گوش کن، با توجه به جمعیت حدود بیست میلیونی کشور، آگه هر استرالیایی فقط هفته‌ای یک دلار به یه آدرس مشخص بفرسته و اون پول به بیست قسمت تقسیم بشه، هر هفته از سال بیست خانواده‌ی استرالیایی میلیونر می‌شن.»

«همین؟»

«همین!»

«این ایده‌ی تو بود؟»

«این ایده‌ی من بود!»

اسکار تکیه داد به صندلی‌اش و قیافه‌ای متفکر به خود گرفت. شبیه قیافه‌ی عادی‌اش بود، فقط کمی کوچک‌تر و فشرده‌تر.

سکوت باعث شد معذب شوم. یک مقدار دیگه برایش توضیح دادم.

«بعد از هفته‌ی اول هم می‌شه از هر خانواده‌ای که میلیونر شده هزار دلار به عنوان کارمزد گرفت. این یعنی بعد از هفته‌ی اول همیشه یه بودجه‌ی بیست هزار دلاری برای هزینه‌های جاری تشکیلاتمون داریم.»

اسکار شروع کرد حرکت دادن ریتمیک سرش. ادامه دادم «طبق محاسباتم در پایان سال اول ۱۰۴۰ خانواده میلیونر می‌شن، سال دوم ۲۰۸۰ خانواده و سال سوم ۳۱۲۰ و به همین ترتیب. ۳۱۲۰ میلیونر جدید در عرض سه سال خیلی خوبه ولی با این روند حدود ۱۹۳۲۰ سال طول می‌کشه تا تمام استرالیایی‌ها میلیونر بشن، تازه آگه افزایش جمعیت رو در نظر بگیریم.»

«یا کاهش.»

«یا کاهش. مشخصه که برای افزایش تصاعدی تعداد میلیونرهای استرالیا مجبوریم میزان پرداخت رو هر سال یک دلار افزایش بدیم، بنابراین سال دوم همه باید دو دلار پرداخت کنن — این یعنی چهل میلیونر در هر هفته یا ۲۰۸۰ میلیونر در سال؛ سال سوم می‌کنیمش سه دلار، شصت میلیونر در هفته یا ۳۱۲۰ میلیونر در سال و به همین منوال تا این‌که تمام استرالیایی‌ها میلیونر بشن.»

«این ایده‌ی تونه.»

«این ایده‌ی منه!»

گفت «می‌دونی چیه؟ این قدر ساده‌ست که فکر کنم بشه عملیش کرد.»

گفتم «حتا آگه هم عملی نشه می‌خوایم با اون لکه‌ی اسید در زمان که زندگی نام‌داره و می‌ره چه کار کنیم؟»

«چنین چیزی رو تو مصاحبه نمی‌کن مارتین.»

سر تکان دادم، خجالت کشیدم. شاید متوجه نقل قولم نشد چون آن را به ایتالیایی نگفتم.

*

شب هم در یکی از کلوب‌ها تیراندازی شده بود و یک نفر مرده بود. تمام این حوادث باعث نشده بود ادی خم به ابرو بیاورد و فکر کنم ادا هم در نمی‌آورد. برای تأثیر نگرفتن از مشکلات این چینی راه‌وروش خودش را داشت. انگار تمام این‌ها در واقعیتی اتفاق می‌افتاد که او داشت با دوربین تماشايش می‌کرد.

بنابراین وقتی از من پرسید می‌تواند در طرح میلیونر کردن مردم همکاری کند با کمال میل به او جواب مثبت دادم. حس خوبی دارد وقتی آدمی که به تو نزدیک است بالاخره از تو می‌خواهد کاری برایش انجام بدهی. ضمناً من هنوز به او مقروض بودم و این راهی بود برای این‌که دینم را ادا کنم. از آن جایی که او تجارب مدیریتی داشت پیشنهاد کردم در امور اجرایی کمک کند. راستش احساس می‌کردم بار سنگینی از روی دوشم برداشته شده. من فقط می‌خواستم ایده‌ام از قوه به فعل دربیاید، اصلاً دوست نداشتم در کارهای اجرایی دخالت کنم.

ادی دست زد و گفت «باورم نمی‌شه می‌خوایم مردم رو میلیونر کنیم. مثل این می‌مونه که داریم نقش خدا رو بازی می‌کنیم، نه؟»

«واقعاً؟»

«نمی‌دونم. یه لحظه همچین فکری کردم.»

*

اسکار هیچ رغبتی به سپردن مسئولیت‌های اجرایی به ادی نداشت، ولی خودش هم به شکلی غیرانسانی درگیر مدیریت دو شبکه‌ی تلویزیونی و یک سرویس اینترنتی و سه روزنامه بود. هیچ کاری ازم بر نمی‌آمد جز این‌که تحسینش کنم. اگر بدانید این عوضی‌ها چه قدر کار می‌کنند دیگر کلامی در ضدیت با آدم‌های موفق از دهان‌تان خارج نمی‌شود و خودتان هم دیگر دوست ندارید جزء دارودسته‌شان باشید. به خاطر همین مشغولیت‌ها ادی را پذیرفت و به هر کدام از ما یک دفتر بزرگ در ساختمان اخبار هابز داد. اجازه داشتیم کارمندان را خودمان انتخاب کنیم و از آن جایی که فقط خانم‌های خوشگل و جذاب را استخدام می‌کردیم (عادتی که از دوران کار در کلوب باقی مانده بود) آن‌جا بی‌خود برای خودمان ول نمی‌چرخیدیم. ادی مشغول کار شد. با تمام وجود مسئولیت را برعهده گرفت. با استفاده از نفوذ اسکار لیست واجدین شرایط رأی دادن در تمام ایالت‌ها را به دست آورد و یک بانک اطلاعاتی تهیه کرد و همین‌طور

همان شب سروکله‌ی ادی با همان سرووضع همیشگی‌اش پیدا شد، شلوار اتوخورده، پیراهن بدون چروک و چهره‌ای که باعث می‌شد فکر کنم فروشگاه‌های آسیایی مدل واقعی پشت شیشه می‌گذارند. خیلی وقت بود ندیده بودمش. ادی همیشه ناپدید و پدیدار می‌شد. به محض دیدنش یاد این ایده‌ام افتادم که تمام این مدت از من نفرت داشته. با دقت نگاهش کردم. نمی‌شد نشانه‌ای از نفرت در او دید. شاید این قدر تظاهر به دوست داشتنم کرده بود که دیگر یادش نمی‌آمد از من بیزار است. اصلاً برای چه تظاهر می‌کرد از من خوشش می‌آید؟ چه تله‌ی شومی برایم کار گذاشته بود؟ شاید هیچی — شاید فقط می‌خواست تنهایی‌اش را لطیف‌تر کند، همین. ناگهان دلم برای تمام‌مان سوخت.

پرسیدم «کجا بودی؟»

«تایلند. می‌دونی، از تایلند خوشت می‌آد. بد نیست یه بار بری.»

«واسه چی باید از تایلند خوشم بیاد؟ بهت می‌گم فکر می‌کنم از کجاها ممکنه خوشم بیاد: وین، شیکاگو، بورابورا و سنت‌پترزبورگ حول‌وحوش سال ۱۸۹۰. در مورد تایلند خیلی مطمئن نیستم. اون‌جا چه کار می‌کردی؟»

«من امروز عکس تو رو روی صفحه‌ی اول روزنامه دیدم؟»

«ممکنه.»

«چه خیر شده؟»

بهش گفتم چه خبر شده. وقتی گوش می‌کرد احساس کردم چشمانش در جمجمه‌اش بیشتر فرو رفتند.

گفت «ببین، من الان هیچ کاری ندارم. همون‌طور که خودت می‌دونی اوضاعم اخیراً زیاد خوب نبوده. فکر نکنم برای میلیونر کردن مردم به کمک من احتیاج داشته باشی، داری؟»

گفتم «شاید، چرا نداشته باشم؟»

ادی راست می‌گفت، بخت از او رو گردانده بود. زندگی او هم داغان شده بود؛ کلوب‌هایی که مدیریت‌شان می‌کرد (همان‌هایی که یکی‌شان را در دوران فروپاشی روانی‌ام با ماشین نابود کردم)، به خاطر حضور دختران زیر سن قانونی به دستور پلیس تعطیل شده بودند. همچنین داخل‌شان مواد مخدر هم خرید و فروش شده بود، یک

یک سیستم که اسامی مردم را درست مثل توپ‌های شماره‌دار لاتاری در کامپیوتر درهم‌وبرهم می‌کرد و بعد کاملاً اتفاقی اسم بیست نفر را اعلام می‌کرد. با این‌که نمی‌توانستم دقیق بفهمم چه‌طور کار می‌کند ولی خیلی هم پیچیده نبود. چیز غافلگیرکننده‌ای نداشت. یک‌عالم چیزهای غیرپیچیده هست که من نمی‌فهمم.

واقعاً فقط همین بود. روزنامه‌ها جزئیات طرح مرا شرح دادند و در پایان هفته سیل سکه‌های یک‌دلاری سرازیر شد. گروه بیچاره‌مان در زیر بهمن پاکت‌های نامه و دلارهای گرد و سرد دفن شد. در ضمن درگیر مقدمات برگزاری مهمانی شب افتتاحیه هم بودیم، زمانی که قرار بود اسامی اولین میلیونرها از تلویزیون ملی اعلام شود. یکی از آن مهمانی‌های آن‌چنانی که مهمان‌ها یا مسخره‌ات می‌کردند یا تظاهر می‌کردند اصلاً وجود نداشت. هیچ علاقه‌ای نداشتم به آن مهمانی پا بگذارم. و من به عنوان مغز متفکر این نقشه‌ی پیش‌پاافتاده باید کنار اسکار هابز می‌ایستادم و اسامی را اعلام می‌کردم. بعد میلیونرهای جدید که ادی و گروهش از قبل خبرشان کرده بودند می‌آمدند روی صحنه و به شکلی آبرومند جیغ می‌کشیدند. نقشه این بود. امروز پنجشنبه بود. مهمانی جمعه‌ی هفته‌ی بعد برگزار می‌شد. اسکار با تمام شبکه‌های تلویزیونی هماهنگ کرده بود. چیزی بود شبیه فرود آمدن بر سطح ماه. برای یک شب بین شبکه‌های تلویزیونی همیشه در حال جنگ صلح برقرار می‌شد. اسکار بی‌نظیر بود — تمام این‌ها را لابه‌لای مسئولیت‌های دیگرش انجام می‌داد.

دوباره زنده شده بودم ولی انرژی‌ام خیلی زود تحلیل می‌رفت و هر شب توی تخت غش می‌کردم، انوک اغلب منتظرم بود. خیلی زود همدیگر را خسته کردیم.

پرسید «خوشحالی مارتین؟ خوشحالی؟»

این چه سؤالی بود می‌کرد؟ آن هم از من! سر تکان دادم «خوشحال؟ نه. ولی زندگی‌ام شکل عجیبی پیدا کرده، برای اولین بار بهش علاقه‌مند شده‌م.»

این حرفم باعث شد لبخندی از سر آسودگی بر لبانش بنشیند.

شب قبل از مهمانی مثل اثاثیه‌ای بی‌ربط پشت میز نشستیم که تلفن زنگ خورد. گوشی را برداشتم.

«الو؟»

«فکر می‌کنی داری چه غلطی می‌کنی؟»

«بیخشید، من با کسی مصاحبه نمی‌کنم.»

«بابا... منم.»

«اوه، سلام جسپر.»

«چه نقشه‌ای کشیده‌ی؟»

«نقشه؟»

«امکان نداره بی‌دلیل تصمیم گرفته باشی مردم رو پول‌دار کنی.»

«چرا همچین حرفی می‌زنی؟»

«برای این‌که من تو رو بهتر از خودت می‌شناسم.»

«واقعاً این‌طور فکر می‌کنی؟»

«این حرکت اولته توی شطرنج؟»

«من از پای تلفن حرف زدن خوشم نمی‌آد. به‌زودی می‌بینمت؟»

گفت «آره، به‌زودی.»

گوشی را گذاشت و من آرزومندانه به تلفن خیره شدم تا این‌که یکی مرا دید و من الکی تمیزش کردم. راستش دلم برای جسپر تنگ شده بود، او تنها کسی بود که می‌دانست پول‌دار کردن مردم جزئی از یک حقه‌بازی کاملاً حساب‌شده است، وسیله‌ای برای رسیدن به یک هدف — هدفم این بود که مردم را طرف‌دار خودم کنم و بعد این طرف‌داری را با چیزی دنبال کنم که حتا مرگ هم غافلگیر شود. بله، تمام مدت این یک استراتژی آگاهانه بود تا نظر مساعدشان را به خودم جلب کنم و سپس از این نظر مساعد ضد استراتژی ناخودآگاه‌شان برای نابودی‌ام استفاده کنم. حدس جسپر این بود که من یک نقشه‌ی ساده دارم:

۱. تمام اهالی استرالیا را میلیونر کنم تا حمایت و اعتماد و شاید محبت‌شان را

جلب کنم و همچنین

۲. کاری کنم تا غول‌های رسانه‌ها طرف من باشند و همزمان

۳. سیاستمدار شوم و در انتخابات بعدی یک کرسی در مجلس به دست بیاورم و

بعد

۴. برپایه‌ی نظریاتم جامعه‌ی استرالیا را از اساس اصلاح کنم که

۵. جسپر را تحت‌تأثیر قرار دهم تا به گریه بیفتد و از من عذرخواهی کند درحالی‌که

۶. من همچنان گاه‌و‌ب‌گاه با انوک رابطه دارم و
 ۷. بعد در آرامش بمیرم مطمئن از این‌که یک هفته بعد از مرگم ساخت
 ۸. مجسمه‌هایم براساس مختصات عجیب سر و بدنم در میدان‌ها آغاز خواهد شد.

همین بود؛ نقشه‌ای برای این‌که در پایان زندگی‌ام یک علامت تعجب بگذارم. قبل از مرگم تمام ایده‌هایم را از سرم بیرون می‌ریزم - تمام ایده‌ها - هر چه قدر هم مسخره - تا فرایند مردنم با فرایند تخلیه همزمان شود. وقتی درباره‌ی موفقیت نقشه‌ام احساس خوش‌بینی می‌کردم، تصویر مرگم با تصویر لنین در مقبره‌اش درهم تنیده می‌شد. در لحظات بدبینی تصویر مرگم با تصویر موسولینی که در یک پمپ بنزین در میلان به دار آویخته شده بود می‌آمیخت.

وقتی منتظر شب بزرگ بودم در دفتر می‌چرخیدم و از این‌که هیچ کاری نداشتم بکنم حرص می‌خوردم. تمام کارهایم را واگذار کرده بودم. تنها کاری که ازم برمی‌آمد این بود که روی چهره‌ام کار کنم تا حس متانت توأم با وظیفه‌شناسی را در آن‌جا بیندازم و از همه بپرسم «کارها چه‌طور پیش می‌ره؟» و تظاهر کنم جواب‌های‌شان برایم مهم است.

از آن طرف ادی داشت خودش را با کار از پا درمی‌آورد. نگاهش کردم که تندتند چیزهایی می‌نوشت و فکر کردم هرگز احساسی مثل من داشته است یا نه، احساس چند مولکول بی‌ربط به هم که می‌خواهند با همراهی هم انسانی نامعقول تشکیل بدهند. ناگهان یک فکر فوق‌العاده به سرم زد.

گفتم «ادی، بین کسانی که قراره میلیونر بشن کسی از سیدنی هم هست یا نه؟»
 گفت «سه نفر، چه‌طور؟»
 «می‌شه پرونده‌شون رو بدی به من؟»

*

اولین میلیونر در کمپرداون بود. اسمش بود دنگ آگی. اصلاً آندونزیایی بود. بیست و هشت‌ساله و متأهل و پدر یک بچه‌ی سه‌ماهه. خانه‌شان انگار متروکه بود. وقتی در زدم کسی جواب نداد ولی ده دقیقه بعد دیدمش که با کیسه‌های سنگین خرید می‌آمد طرف خانه. ده متر مانده به خانه کیسه‌ی پلاستیکی دست چپش پاره شد و هر چه

خریده بود ریخت روی سنگفرش پیاده‌رو. با دلشکستگی به قوطی‌های قرشده‌ی کنسرو ماهی تن نگاه کرد، انگار قوطی‌های کنسرو قرار بود باهم دوست شوند. لبخندی صمیمانه زدم تا نتواند مرا از روی عکس‌هایم که در روزنامه‌ها چاپ شده بودند تشخیص بدهد.

گفتم «زندگی در چه حاله دنگ؟»

نگاهم کرد و گفت «من شما رو می‌شناسم؟»

«پس همه‌چیز روبه‌راهه؟ هر چیزی رو که می‌خوای داری؟»

«گم شو.»

خبر نداشتم تا یک هفته‌ی دیگر میلیونر خواهد شد. خنده‌دار بود.

«توی خونته احساس خوشبختی می‌کنی دنگ؟ آگه ناراحت نمی‌شی باید بگم این‌جا مخروبه‌ست.»

«چی می‌خوای؟ الان زنگ می‌زنم پلیس.»

رفتم جلو و خم شدم و تظاهر کردم یک ده‌دلاری از روی زمین برمی‌دارم. «این از دست تو افتاد؟»

گفت «مال من نیست.» و رفت توی خانه و در را محکم به هم زد. میلیونر معرکه‌ای می‌شد، میلیونرهای من باید فسادناپذیر می‌بودند.

دومین میلیونر سیدنی یک معلم زیست‌شناسی بود. این زن زشت‌ترین موجودی بود که به عمرم دیده بودم. نزدیک بود با دیدنش بزخم زیر گریه. باد هزار در را که توی این صورت زشت بسته شده بودند حس کردم. وارد کلاسش شدم ولی متوجهم نشد. روی یک نیمکت ته کلاس نشستم و پوزخندی مجنون‌وار زدم.

«تو کی هستی؟»

«چند وقته این‌جا تدریس می‌کنی خانم گریوی؟»

«شونزده سال.»

«تمام این مدت شده دانش‌آموزی رو مجبور کنی گچ قورت بده؟»

«نه، هیچ‌وقت!»

«واقعاً؟ این چیزی نیست که تو آموزش و پرورش می‌کن.»

«این دروغه!»

شخصی متوجه می‌شوی به چیزی اعتقاد داری و اعتقاد من هم این بود که یک گلوله‌ی کاموا هستم و زندگی هم پنجه‌ی گربه‌ای که با من بازی می‌کند. چه‌طور می‌توانست چیزی غیر از این باشد؟ برو! صدای فریادی شنیدم. برو!

در تاکسی بارها و بارها پرونده را خواندم. ادی خیلی دقیق نوشته بود. فقط همین: کارولین پاتس، ۴۴ ساله، کتاب‌دار، مادر ترنس بلتسکی ۱۶ ساله. مادر! اسم پسرش هم هست ترنس. تری. لعنتی! بادم خوابید. اسم پسرش را گذاشته بود تری. انگار این پدرسگ به اندازه‌ی کافی کشته‌مرده نداشت و تمجید نشده بود!

حرف نداشت!

آپارتمانی که کارولین توش ساکن بود آیفون نداشت و بنابراین می‌توانستم بدون محدودیت از پلکان رنگ‌گه تا دم در خانه بالا بروم. به واحد ۴ رسیدم. هنوز فکر نکرده بودم کدام‌یک برایش غافلگیری بزرگ‌تری است، دیدن من یا میلیونر شدن. مثل دیوانه‌ها در زدم و فوراً عادت قدیمی هیجان‌زده سر هم فریاد کشیدن را از سر گرفتیم.

«کیه؟»

«منم!»

«من کیه؟»

«آگه بهت بگم باور نمی‌کنی.»

جیغ زد «مارتی!» از این‌که بعد از این‌همه سال صدایم را تشخیص داده بود به تته‌پته افتادم.

در را باز کرد و دوباره نفسم بند آمد. سرانگشت طبیعت حتا لمسش هم نکرده بود. ولی بعد دیدم این‌طوری‌ها هم نیست، طبیعت به او نشیمنی بزرگ‌تر و بالاته‌هایی آویزان‌تر داده بود و صورتش هم بفهمی‌فهمی پهن‌تر شده بود و موهایش هم آشفته بود، ولی هنوز زیبا بود و نوری پس‌چشمانش داشت. نگاهش که می‌کردم این احساس را داشتم که سال‌های بعد از پاریس اصلاً اتفاق نیفتاده‌اند و این هجده سال اخیر تنها بعدازظهری بوده که به طرز مسخره‌ای کش آمده.

گفت «خدای من! نگاهش کن!»

«پیر شده!»

«اصلاً. صورتت تغییری نکرده!»

«من هم این‌جام که همین رو بفهمم.»

«تو مال آموزش و پرورش نیستی.»

خانم گریوی آمد ستم و جوری چشم‌غره رفت انگار من چیزی جز وهم نیستم. انگشش را نگاه کردم تا ببینم حلقه‌ی ازدواج دارد یا نه و چیزی جز گره‌هایی گوشتی ندیدم. بلند شدم و راه افتادم طرف در. فکر این‌که پول تنها چیزی در زمین و آسمان است که ممکن است خانم گریوی را خوشحال کند چنان برایم افسرده‌کننده بود که نزدیک بود به ملاقات سومین میلیونر سیدنی نورم ولی دیدم هیچ کاری ندارم و رفتم و به قفسه‌های دانش‌آموزها، ردیفی طولانی از تابوت‌های عمودی، تکیه دادم و پرونده‌ی سوم را باز کردم.

روی کاغذ نوشته بود خانم کارولین پاتس.

بادم نمی‌آید هیچ‌وقت مثل هنرپیشه‌های فیلم نفسم بند آمده باشد، اما داستان‌ها عادت دارند کاری کنند تا دنیای واقعی به‌نظر ساختگی بیاید. نفس آدم‌ها بند می‌آید. این یک حقیقت است. من هم با دیدن اسم کارولین نفسم بند آمد، با تمام معانی و اشارات ضمنی. معانی ضمنی: مرگ برادرم. امیال سرکوب‌شده. فقدان. پشیمانی. بداقبالی. فرصت‌های بر باد رفته. اشارات ضمنی: شوهر روسش یا مرده بود یا طلاقش داده بود. در اروپا گم نشده بود. در سیدنی زندگی می‌کرد، شاید سال‌ها.

خدای من!

این افکار به ترتیب به ذهنم خطور نکردند، هم‌زمان به ذهنم هجوم آوردند. نمی‌شنیدم کدام شروع و کدام تمام می‌شد. همه باهم حرف می‌زدند، مثل همه‌ی خانواده‌ای پرجمعیت سر میز شام. البته عقل سلیم می‌گفت ممکن است بیست یا سی کارولین پاتس با فاصله‌ی کمی از هم هر جایی زندگی کنند، کارولین پاتس برعکس پرودنس بلادهانگری^۱ یا هونلی شاول باتم^۲ اسمی نامعمول نیست.

ادی فکر کرده بود این یکی از کارولین پاتس‌های دیگر است؟ نمی‌خواستم باور کنم این کارولین همان کارولینی نیست که می‌شناختم چون در مواقع بحران‌های

۱. Prudence Bloodhungry؛ با معنای تحت‌اللفظی دوران‌دیشی گرسنه‌به‌خون.

۲. Heavenly Shovelbottom؛ با معنای تحت‌اللفظی آسمانی ماتحت‌بیل.

«تغییر کرده!»

«صبر کن. راست می‌گی! به گوش جدید داری!»

«پوستم رو پیوند زدن!»

«چه عالی!»

«دارم کچل می‌شم!»

«خب پشت من هم خیلی گنده شده!»

«هنوز خوشگلی!»

«الکی که نمی‌گی؟»

«نه!»

«اسمت رو تو اخبار شنیدم!»

«چرا به دیدنم نیومدی؟»

«می‌خواستم! ولی مطمئن نبودم بعد از این همه سال دلت بخواد من رو ببینی!

ضمناً، به عکس ازت دیدم که به زن جوون و خوشگل دستت رو گرفته بود!»

«اون انوکه!»

«زنت نیست؟»

«دوست‌دخترم هم نیست. اون خدمتکار مونه! شوهر تو چی شد؟»

«طلاق گرفتیم! فکر می‌کردم تو هنوز اروپایی!»

«من هم همین‌طور!»

«راستی، ما قرار بود به سال بعد از اون شب هتل همدیگه رو توی پاریس ببینیم،

یادته؟»

«من این‌جا بودم! تو استرالیا! نگو که رفتی!»

«راستش رفتم!»

«خدای من!»

«وقتی اسم تری رو دیدم باورم نشد! مردم دوباره دارن درباره‌ش حرف می‌زنن! بعد

دیدم کار تو بوده! این مسخره‌بازی چیه درگیرش شده‌ی؟»

«مسخره‌بازی نیست!»

«تو می‌خوای تک‌تک اهالی استرالیا رو میلیونر کنی!»

«راست می‌گی! خیلی مسخره‌ست!»

«چی باعث شد همچین ایده‌ی مسخره‌ای به ذهنت برسه؟»

گفتم «نمی‌دونم! صبر کن! تو یکی شونی!»

«مارتین!»

«جدی می‌گم! برای همین اومده‌م!»

«تو تقلب کرده‌ی!»

«نه! من اسم‌ها رو درنمی‌آرم!»

«مطمئنی؟»

«مطمئن!»

«با به میلیون دلار چه کار کنم؟»

«صبر کن! این‌جا نوشته تو به پسر داری! کجاست؟»

«مُرد.» این تک‌کلمه را انگار از جای دیگری شنیدم. لبش را گزید و چشمانش پر

از اشک شد. افکارش را مثل زیرنویس روی صورتش می‌دیدم. «می‌تونم همین الان

درباره‌ش با تو حرف بزنم؟» سعی کردم با حدس زدن کار را برایش آسان کنم تا مجبور

نباشد این داستان غمناک را برابم بازگو کند. علت مرگ نوجوانان سه چیز است:

خودکشی، رانندگی در حال مستی و حساسیت به بادام‌زمینی. کدامش بود؟

گفتم «رانندگی در حال مستی.» و صورتش را دیدم که سفید شد و سرش را جوری

تکان داد که نمی‌شد معنایش را فهمید. لحظه‌ای طولانی بی‌هیچ حرفی ایستادیم،

آمادگی برگرداندن خاطرات به شیشه‌شان را نداشتیم. اندوه در تجدید دیدار موجود

غریبی است.

از این‌که پسرش را هرگز ندیده بودم احساس بدی داشتم. هنوز دوستش داشتم و

تصور کردم احتمالاً می‌توانستم فرزندش را هم دوست بدارم. آمد جلو و با آستینش

اشکم را پاک کرد. نفهمیده بودم اشکم سرازیر شده. صدای غمگینی از حلقش

برآمد، انگار از فلوتی کوچک. یکدیگر را در آغوش گرفتیم و من در میان بازوان

او حریمی امن پیدا کردم و حریمی امن‌تر در تختش. کنار هم به رازگویی افتادیم و

روشی برای تحریف تاریخ پیدا کردیم: نادیده گرفتیمش. فقط بر اکنون متمرکز شدیم؛

من از نقشه‌ام برای نماینده‌ی مجلس شدن گفتم و تصمیمم برای تغییر جامعه در

کوتاه‌ترین زمان ممکن، قبل از این که سرطان نابودم کند. کارولین هم از پسر مرده‌اش گفت.

آیا مادر یک فرزند از دنیا رفته هنوز مادر است؟ برای بیوه و یتیم کلمه داریم ولی برای پدر و مادر بچه‌ای مرده نه.

ساعت‌ها گذشت. پذیرفتیم دیگر جوان و شاداب نیستیم. هر دو نشانه‌هایی از فرسودگی با خود داشتیم که دست‌مان را رو می‌کرد، ولی اطمینان داشتیم تراژدی‌های شخصی مان به شکلی شیرین و دوست‌داشتنی نابودمان کرده‌اند — این که صورت‌ها و بدن‌های پُرچین و چروک‌مان رنج فقدان مان را خوب پنهان کرده بودند. تصمیم گرفتیم دیگر از هم جدا نشویم و از آن جایی که هیچ‌کس از ارتباط ما خبر نداشت شایعه نمی‌شد در انتخاب اسامی تقلب شده. قرار گذاشتیم رابطه‌مان را تا بعد از مهمانی میلیونرها پنهان نگه داریم و بعد در مراسمی کوچک و خصوصی در وسط هزارتوی من باهم ازدواج کنیم. خلاصه روز پرباری بود.

*

اگر در شب اعلام نام میلیونرها در استرالیا بودید و برنامه را از تلویزیون ندیدید، یا یک نفر چشم‌تان را در آورده بود یا مرده بودید. کارولین، خانم گریوی، دنگ و بقیه‌ی میلیونرها فوراً مشهور شدند.

مهمانی در سالتی غارمانند با چلچراغ‌ها و کاغذدیواری گل‌دار ده‌هی هفتادی و سکویی که قرار بود سخنرانی تاریخی‌ام را روی آن ایراد کنم برگزار شد. از پنجره‌های قدی می‌شد پل سیدنی و ماه بزرگ زرد را دید. یکی از آن مهمانی‌هایی بود که حتی در خیال هم نمی‌دیدم به آن دعوت شوم، تمام مهمانان خودشان را بزرگ جلوه می‌دادند و وقتی دیگر چیزی برای تأکید بر بزرگی‌شان پیدا نمی‌کردند با کوچک کردن بقیه به هدف‌شان می‌رسیدند. رینولد هابز هم با عروس جوان حیرانش آن‌جا بود. مردم بی‌رحمانه می‌گفتند او یک همسر غنیمی است، انگار رینولد او را در یک مسابقه برنده شده بود. ولی این حرف‌شان نه منصفانه بود و نه درست. رینولد او را برنده نشده بود، با تلاش و تجارت به دستش آورده بود.

توجه بیشتر معطوف بود به تحلیل رفتار نامعمول نفسم در موقعیت‌های بی‌ثبات، در زیر اضطراب تعریف‌ها و لبخندها و چشم‌درچشم شدن‌های بی‌انتهای، قرار بود

بالاخره تشنگی‌اش فرو بنشیند. این قدر خوشحال بودم که دوست داشتم تمام آدم‌ها را مثل یک موشک کاغذی تا کنم و پرت کنم وسط چشم بی‌پلک ماه بزرگ و زرد.

شلوغ‌تر از آن بود که بشود دست‌پاچه راه رفت. داشتم فکر می‌کردم سخنرانی‌ام به احتمال زیاد عواقب خواهد داشت. مشکل دیگرم هم این بود که باید درباره‌ی کارولین با انوک حرف می‌زدم. خودم می‌دانستم آدمی مثل من در موقعیتی نیست که کسی را پس بزند، چه برسد به زنی مثل انوک. چه‌طور می‌توانستم به او بگویم دیگر او را نخواهم چشید؟ خوشبختانه یاد عشقم به کارولین افتادم و فهمیدم می‌توانم انوک را دک کنم. کارولین با لباسی سرخ گوشه‌ی اتاق ایستاده بود و تظاهر می‌کرد حواسش به من نیست. انوک کارولین را از یکی از جلسات اعتراف پساهم آغوشی مان به یاد آورد و برایش توضیح دادم می‌خواهیم چند هفته بعد باهم ازدواج کنیم. هیچ حرفی نزد، هیچی بلند و ناخوشایند که تک‌گویی مرا بلندتر و بی‌ربط‌تر کرد.

گفتم «ولی نمی‌خوام دوستی مون لطمه‌ای بخوره.»

صورتش بدل شد به سنگی پشت حجایی از لبخند. ناگهان خندید، خنده‌ای ترسناک و اغراق‌آمیز که باعث شد یک قدم بروم عقب. قبل از این که فرصت حرف زدن پیدا کنم و قبرم را عمیق‌تر بکنم همه‌ی کسانی که در سالن بودند صدایم کردند تا بروم و سخنرانی‌ام را آغاز کنم.

زمان عملی کردن نقشه‌ام فرا رسیده بود. رفتم روی سکو. ناسلامتی تو ثروتمندشان کرده‌ای. وزن سرم بین یک قطره‌ی آب و یک گالن هوا بود. کسی می‌تواند مردی را که ثروتمندش کرده دوست نداشته باشد؟ محال است شکست بخوری. ایستادم و مثل احمق‌ها جمعیت مشتاق را نگاه کردم، سرم گیج می‌رفت و توان حرکت نداشتم.

در جمع دنبال کارولین گشتم و او هم برایم سر تکان داد که یعنی می‌توانی. این کارش اوضاعم را بدتر کرد. بعد جسپر را دیدم. نمی‌دانستم می‌خواهد بیاید و آمدنش را هم ندیده بودم. خوشبختانه حالت سگی را داشت که فکر می‌کند توپ را برایش پرت کرده‌ای درحالی‌که توپ هنوز در دست است. نیرویی را که نیاز داشتم گرفتم.

با این که لازم نبود، گلویم را صاف کردم و شروع کردم.

«ممنونم. من تشویق و تحسین شما را می‌پذیرم. شما طمع دارید تا از زندان‌های‌تان فرار کنید و فکر می‌کنید که من با ثروتمند کردن شما در حقیقت آزادتان

کرده‌ام. به هیچ عنوان، من فقط اجازه دادم از سلول‌تان بیایید بیرون و وارد راهرو شوید. زندان هنوز وجود دارد، زندانی که نمی‌دانید تا چه حد به آن عشق می‌ورزید. خیلی خب، بیاید درباره‌ی نسبت من با سندروم نفرت از آدم‌های موفق صحبت کنیم. بهتر است درباره‌ی این مسئله‌ی غامض صریح حرف بزنیم. ببینید عوضی‌ها، سرم را قطع نکنید. الان دوستم دارید ولی فردا از من متنفر خواهید شد. شما خودتان را می‌شناسید، ولی در حقیقت نمی‌شناسید. برای همین است که می‌خواهم تمرینی غیرعادی به ملت‌مان پیشنهاد دهم: تمرین دوست داشتن من برای همیشه، خب؟ با این معنا می‌خواهم مطلبی را اعلام کنم. خدای من، تمام زندگی من برای این بوده که به این لحظه برسیم. البته پنج دقیقه‌ی قبل رفتم توالی و زندگی من برای رسیدن به آن لحظه هم بود. ولی گوش کنید، من می‌خواهم نماینده‌ی مجلس سنا شوم. درست است استرالیا، من استعدادهای هدررفته‌ام را به شما می‌دهم! توانایی‌های بریادرفته‌ام را! من همیشه هستی پستی داشته‌ام و حالا آن را به شما پیشکش می‌کنم. می‌خواهم عضوی از پارلمان دهشتناک‌مان باشم، شوخی مسخره‌ی اشتراکی‌مان! می‌خواهم بروم میان گله‌ی خوک‌ها، چرا نرم؟ من بی‌کارم و سناتور بودن هم به خوبی یا بدی بقیه‌ی مشاغل است، نیست؟ خودتان هم می‌دانید که من عضو هیچ حزبی نیستم. من نماینده‌ای مستقل هستم. و من با شما صادق خواهم بود. به نظر من سیاستمداران یک مشت زخم‌پر از چرک هستند. وقتی به سیاستمداران کشورمان استرالیا نگاه می‌کنم باورم نمی‌شود این موجودات غیرقابل تحمل واقعاً انتخاب شده‌اند. پس چه می‌توانیم درباره‌ی دموکراسی بگوییم جز این که نظامی است که نمی‌تواند کاری کند مردم مسئولیت دروغ‌های‌شان را بپذیرند؟ حامیان این نظام ناکارآمد می‌گویند، خب، موقع رأی‌گیری حساب‌شان را برسید! ولی چه‌طور می‌توانیم چنین کاری کنیم وقتی تنها رقیب انتخاباتی یک احمق بی‌شرف غیرقابل انتخاب دیگر است و مجبوریم دندان‌قروچه‌کنان باز هم به یک مشت دروغ‌گوی دیگر رأی بدهیم؟ بدترین چیز آتئیست بودن این است که براساس اعتقادات نداشته‌ام می‌دانم تمام این بی‌پدرها هیچ عقوبتی در دنیای دیگر نخواهند دید. تمام‌شان قسر در خواهند رفت. این خیلی ناراحت‌کننده است؛ هر چه را بکاری درو نمی‌کنی، هر چه بکاری همان جا که کاشته‌ای باقی می‌ماند.

حواس‌تان به من هست؟ مایه‌ی حیرت است که ما از نمایندگان منتخب‌مان توقع زیادی داریم. از من زیاد توقع نداشته باشید! من اشتباه پشت اشتباه می‌کنم! یکی از یکی ابلهانه‌تر! ولی لازم است بدانید موضع من در مسائل مناقشه‌برانگیز چیست تا بدانید چه کار مسخره‌ای در قبالتش انجام خواهم داد. خب، من مطمئناً دست راستی نیستم. برایم مهم نیست دگرباش‌ها ازدواج می‌کنند یا طلاق می‌گیرند. نه این‌که حقوقی برای‌شان قایل نباشم، من فقط مخالف عبارت ارزش‌های خانوادگی هستم. در واقع هر بار کسی می‌گوید ارزش‌های خانوادگی، احساس می‌کنم یکی بهم توهین کرده. خب، آیا من چپ هستم؟ آن‌ها اولین امضاکنندگان طومارها هستند و در مسائل جهانی همیشه از توسری‌خورها حمایت می‌کنند. حتا اگر این توسری‌خورها یک مشت آدم‌خوار باشند که پول و منابع کافی در اختیارشان نیست. این آدم‌های دست چپی نگران همه‌چیز حاضرند هر کاری برای آدم‌های محروم از امتیازات انجام بدهند. البته به‌جز یک کار: این‌که از خودشان مایه بگذارند. می‌بینید؟ من نه چپ هستم و نه راست. من آدمی عادی هستم که هر شب با احساس گناه به رختخواب می‌روم. چرا نباید بروم؟ همین امشب هشتصد میلیون نفر گرسنه می‌خوابند. بسیار خب، قبول دارم برای مدتی نقش ما به عنوان مصرف‌کنندگانی اسرافکار به نفع‌مان تمام شد. لاغر شدیم، خیلی از ما پروتز کرده‌ایم، خلاصه خوش‌قیافه‌تر شدیم. ولی حالا چاق‌تر و سرطانی‌تر از همیشه هستیم. پس که چی؟ دنیا دارد گرم‌تر می‌شود، یخ‌های قطبی آب می‌شوند، چرا؟ چون انسان به طبیعت می‌گوید، هی، آینده‌ی مطمئن در گرو داشتن شغل است. این تنها چیزی است که برایش برنامه‌ریزی کرده‌ایم. حاضریم به هر قیمتی این هدف را دنبال کنیم حتا اگر به شکلی پارادوکسیکال این کارمان به قیمت نابودی محل کارمان تمام شود. انسان می‌گوید: صنعت و اقتصاد و مشاغل را قربانی کنیم؟ برای چه؟ نسل‌های آینده؟ من حتا آن‌ها را نمی‌شناسم! یک چیزی به‌تان می‌گویم، مجانی، خجالت می‌کشم از این‌که گونه‌ی ما که با فداکاری‌هایش به مرتبه‌ای والا رسیده مشغول قربانی کردن همه‌چیز به پای اهدافی اشتباه است و کم‌کم دارد تبدیل می‌شود به موجودی که موقع دوش گرفتن موهایش را سشوار می‌کشد. من متأسفم بعد از گذشت سه‌چهارم از این تراژدی خودخواسته به دنیا آمدم نه در انتهایش. حال‌م از تماشای اسلوموشن این تراژدی به هم می‌خورد. بقیه‌ی سیارات مشکل ما را ندارند،

جنگ اعتقاد ندارم ولی به دهشت‌هایش چرا! من به چشم در برابر چشم اعتقاد ندارم ولی به یک گونی اسکناس برای یک چشم چرا! من به آموزش تحقیر جنسی در مدارس باور دارم! من اعتقاد دارم مأموران ضدتروریسم باید حق داشته باشند تنبان هر که را دل‌شان خواست بررسی کنند! من اعتقاد دارم باید آرام بایستیم و از بومیان استرالیا بابت میزبانی‌شان تشکر کنیم و بعد همه باهم به یک کشور دیگر مهاجرت کنیم! من اعتقاد دارم نابرابری محصول سرمایه‌داری نیست بلکه محصول این واقعیت است که در جمعیتی متشکل از دو مرد و یک زن، مردی که قdblندتر است و دندان‌های مرتب دارد زن را به دست می‌آورد. بنابراین اعتقاد دارم اقتصاد ریشه‌ی نابرابری‌ها نیست، دندان‌های مرتب است!

اگر دموکراسی عملکرد درست داشته باشد دولت کاری را انجام می‌دهد که مردم می‌خواهند. مشکل این جاست که مردم چیزهای مزخرفی می‌خواهند! مردم ترسو هستند و طماع و خودمحمور و تنها چیزی که برای‌شان مهم است امنیت اقتصادی‌شان است! بله، حقیقت امر این است که چون هنوز تعداد زیادی آدم وجود دارد، هنوز باید کشوری دموکراتیک وجود داشته باشد!

«ممنونم!»

*

این سخنرانی من بود که باید به خاطرش بیشتر از صدبار لینچ می‌شدم. ولی من داشتم میلیونر‌شان می‌کردم و بنابراین هیچ کارم اشتباه نبود. حتا این سخنرانی احمقانه و بی‌ربط و توهین‌آمیز و توضیح واضح‌اتم را هم قبول کردند. حریصانه قبولش کردند. دیوانه‌وار تشویق کردند. به عمرشان چیزی شبیه این نشنیده بودند. شاید هم فقط لحن هیجان‌زده‌ام توجه‌شان را جلب کرده بود. به‌رحال جان سالم به در بردم. تنها چیزی که من و اعلام نامزدی‌ام را زیر سایه‌ی خود قرار داد سخنرانی بداهه‌ی اسکار هابز بود که بی‌مقدمه پشت میکروفون آمد و اعلام کرد می‌خواهد با زن رویاهایش ازدواج کند، انوک.

فصل سوم

عادات آدمی که یک عمر تنها زندگی کرده نفرت‌انگیز و ناشکستی‌اند. اگر کسی نباشد که بشود، فرو افتادن یک درخت صدا ندارد، به همین دلیل من هیچ‌وقت تختم

زیادی به خورشیدشان نزدیک‌اند. دلیل این که موجودی از سیارات دیگر به ملاقات ما نمی‌آید این نیست که وجود ندارند، نمی‌خواهند با ما آشنا شوند. ما احمق‌های دهکده‌ی تمام کهکشان‌ها هستیم. در شب‌های ساکت می‌توانید صدای خنده‌شان را بشنوید. به چه می‌خندند؟ بگذارید یک جور دیگر بگویم: بشر مثل آدمی است که در شلوار خودش خرابکاری کرده و دوره افتاده و می‌گوید «این پیراهن جدیدم قشنگ است؟» منظورم چیست؟ می‌خواهم به شما بفهمانم من طرف‌دار محیط‌زیست هستم، دوست ندارم در یک پاتیل پر از ادرار جوشان زندگی کنم. باور کنید، هیچ سیاستی در بقا نیست. برای همین است که من غیرسیاسی می‌خواهم وارد عالم سیاست بشوم. ولی من بی‌نقص نیستم. به من بگویید، چرا مبتلا به این بیماری امریکایی شده‌ایم و انتظار داریم سیاستمداران‌مان به پاکی رواهب باشند؟ جامعه چند دهه قبل از انقلاب جنسی عبور کرده ولی هنوز به دلایلی معیارهای‌مان برای قضاوت کسانی که اقتصادمان را مدیریت می‌کنند ویکتوریایی هستند و هیچ تعجبی هم نمی‌کنیم. بگذارید خیالتان را راحت کنم، اگر پیش بیاید که بتوانم با یک کارآموز یا همسر یک همکار روی هم بریزم یک لحظه هم درنگ نمی‌کنم. تا جایی که به من مربوط است قسر در رفتن به این معنا نیست که کسی نفهمد. خب؟ من هیچ چیز را منکر نمی‌شوم. همه‌چیز را قبول می‌کنم. بگذارید این را هم به شما بگویم: من تظاهر نمی‌کنم که بعضی دخترهای دبیرستانی برایم جذاب نیستند. آقاجان، بعضی‌هاشان هفده سال‌شان است، بچه نیستند!

دیگر چه؟ خیلی خب. بگذارید از همین ابتدا روشن‌تان کنم؛ اگر بتوانم برای پسرمتی امتیازاتی قایل شوم — مثلاً جریمه‌هایش را پاک کنم یا مجانی بفرستمش تعطیلات — این کار را می‌کنم. چرا نکنم؟ اگر شما مکانیک باشید و پسرتان هم یک ماشین داشته باشد، تعمیرش نمی‌کنید؟ اجازه نمی‌دهید پسرتان از این که شما مکانیک هستید بهره ببرد؟ یا اگر لوله‌کش باشید می‌گذارید پسرتان دستش را تا آرنج بکند توی گه چون می‌خواهید خودش این کار را بکند؟

به کجا می‌خواهم برسم؟ می‌خواهم تمام رقابت‌های کثیف انتخاباتی را بی‌معنا کنم. چرا روی آدمی که سرتاپا پوشیده از گل است خاک پاشیم؟ من پدر یک فرزند هستم — بلند شو جسپر، تعظیم کن. من کنترل ذهن و مثانه‌ام را از دست داده‌ام. من قانون‌شکنی کرده‌ام. من یک هزارتو ساخته‌ام. عاشق دوست‌دختر برادرم شده‌ام. من به

باشد، ولی نمی‌خواهم تقصیر را گردن او بیندازم. چون به‌رحال من عشق زندگی او نیستم؛ من صرفاً یک جانشین هستم، جانشین برادرم. مردم با برادرم مقایسه‌ام می‌کردند، شاید این قیاس مرا مهم‌تر جلوه می‌داد، حتا در حریم خصوصی.

پس شما متوجه می‌شوید که چرا نمی‌توانم درباره‌ی آن دوره‌ی شش‌ماهه اطلاعات دقیقی بدهم، احساس می‌کنم خاطراتم مثل عضوی هستند که بد پیوند زده شده. حتا انتخابات را هم به خاطر نمی‌آورم، فقط یادم هست در تمام شهر پوستر چه‌رام نصب شده بود که با نفرتی آشکار همه را چپ‌چپ نگاه می‌کرد. این پوسترهای همه‌جا حاضر حتا بیشتر از اخبار تلویزیون و روزنامه‌ها گمنامی پیشینم را مورد هجوم قرار داده بودند.

نتیجه‌ی نامحتمل؟ با اختلاف کمی پیروز شدم. دموکراسی همینش جالب است: می‌توانی به شکل مشروع وارد مجلس شوی درحالی‌که هنوز ۴۹.۹ درصد از مردم کوچک و بازار با تردید و نفرت نگاهت می‌کنند.

بیشتر مردم دنیا فکر می‌کنند پایتخت استرالیا سیدنی یا ملبورن است ولی چیزی که نمی‌دانند این است که سال ۱۹۵۰ ابلهان ده‌کده روستای خودشان را تأسیس کردند و اسمش را گذاشتند کانبرا. برای هر نشست مجلس با کارولین به این شهر مزخرف سفر می‌کردم و آن‌جا (خودم هم باورم نمی‌شود) حسابی پرچنب‌وجوش می‌شدم، به شکلی باورنکردنی. حلزون‌های کانبرا نیروی چندش‌آوری داشتند، نیرویی که آشفتگی و ناهماهنگی‌ام را به خلاقیت بدل می‌کرد. خلاق شدم. ولی چرا با سه‌شاخه و آهک زنده از آن‌جا بیرونم نمی‌کردند؟ جواب ساده: مردم استرالیا پایمردانه سکه‌های یک‌دلاری می‌فرستادند و هر هفته بیست میلیونر دیگر پدید می‌آمدند. کسی که باید از او تشکر می‌کردند من بودم. طعمه‌ی مالی همه را در جنونی اشتراکی سهیم کرده بود و باعث شده بود پذیرای ایده‌های اجق‌وجق من باشند.

من در مورد بی‌کاری، نرخ سود، موافقت‌نامه‌های تجاری، حقوق زنان، نگهداری از کودکان، نظام بهداشتی، اصلاح مالیاتی، بودجه‌ی دفاعی، مسائل بومیان، مهاجرت، زندان‌ها، حفاظت از محیط‌زیست و نظام آموزشی حرف می‌زدم و عجیب این‌که با تمام پیشنهادات اصلاحی‌ام موافقت می‌شد. تبهکاران این امکان را پیدا کردند به جای زندان به ارتش بروند؛ کسانی که می‌توانستند شعور از خود نشان بدهند

را مرتب نمی‌کنم. ولی کارولین به هزارتو آمده و حالا مجبورم آشپزی کنم! تمیزکاری کنم! تقسیم مسئولیت کنم! راستش هیچ‌وقت نمی‌فهمیدم مردم چگونه متأهلی زندگی می‌کنند. منظورم این است که وقتی از اتاق‌خواب به دستشویی یا از آشپزخانه به اتاق‌خواب می‌روم آخرین چیزی که می‌خواهم این است که بایستم و با کسی حرف بزنم.

ازدواج فقط یکی از تغییرات بی‌شمار بود. چه‌طور می‌توانم مهم‌ترین دوره‌ی زندگی‌ام را توصیف کنم وقتی تمام لحظاتی را انگار از پنجره‌ی قطاری در حال حرکت می‌بینم؟ آیا سر عروسی خودم یا انوک سالاد هشت‌پا بالا آوردم؟ کدام‌مان مثل مجسمه جلو محراب ایستاده بودیم، من یا اسکار؟ در کدام عروسی بین من و جسر مشاجرهای داغ و فلسفی درباره‌ی یادداشت‌های تشکر درگرفت؟ نمی‌دانم به خاطر موفقیت نوظهورم بود یا زندگی جدیدم با کارولین، ولی هر چه بود به شکل خطرناکی مبتلا به امیدواری شدم و به رغم تمام باورهایم شروع کردم به مبارزه با مرگ، جنگ علیه سرطان.

اجازه دادم خونم را در شیشه کنند، در ظرف‌های پلاستیکی ادرار کردم، با اشعه‌ی ایکس بمباران شدم، در تونل‌های تابوت‌شکل بی‌بی‌پ‌کن سی‌تی‌اسکن و ام‌آر‌آی دفن شدم، هم‌زمان شیمی و اشعه‌درمانی شدم که خسته و نفس‌بریده و گیج و منگم کرد، همراه با تهوع و سردرد و اسهال و بی‌بوست. سر و پاهایم مورمور می‌شد. صدایی ممتد در گوشم بود که تک‌گویی‌های درونی‌ام را بفهمی نفهمی در خود غرق می‌کرد.

دکترها گفتند استراحت کنم ولی آخر چه‌طور؟ یک زن داشتم و کشوری که باید منحرفش می‌کردم. بنابراین هر کاری از دستم برمی‌آمد انجام دادم. برای محافظت پوستم از نور خورشید عینک آفتابی زدم و کلاه بر سر گذاشتم. غذاهایی را که بوی تند داشتند نمی‌خوردم. سرم را تراشیدم تا کسی متوجه ریزش مویم نشود. تعویض خون حالم را بهتر می‌کرد. متأسفانه شیمی‌درمانی گاهی باعث ناباروری می‌شود. خوشبختانه برایم مهم نبود. همین‌طور برای کارولین و وقتی به‌کرات باهم به مطب دکتر سوینی می‌رفتیم، یادم می‌آید فکر می‌کردم شاید او اولین کسی باشد که اگر گلوله‌ای به سمتم شلیک شود و خودم آن را نخواهم، حاضر شود جلو من بایستد. ببینید، نمی‌گویم رابطه‌ی ما شبیه رابطه‌ای بود که آدم باید با عشق زندگی‌اش داشته

کنند، تک تک اهالی استرالیا باید با این حقیقت کنار می‌آیند که مرگ مشکلی فایق‌نیامدنی است که با تولیدمثل خستگی‌ناپذیر حل نخواهد شد - برای مثال با طنین‌انداز شدن نام اسمیت تا ابد گرهی باز نخواهد شد. این مشکل با نفرت از کشورهای همسایه هم حل نمی‌شود، همین‌طور با زنجیر کردن خودمان به یکی از خدایان با فهرستی طولانی از چیزهایی که دوست نداریم. تقریباً موفق شدم مردم را متقاعد کنم به جای شروع هر روز با سرود ملی، روزشان را با یک مراسم سوگواری کوچک برای خودشان آغاز کنند. اگر در برابر فساد اجتناب‌ناپذیرمان تسلیم شویم و دیگر به دنبال این نباشیم سرنوشت مقدمان را قهرمانانه متعالی کنیم، ممکن است به سرنوشت هیتلر دچار نشویم، کسی که آن قدر مشوش مرگ بود که سعی کرد با کشتن شش میلیون یهودی از فکر کردن به آن طفره برود.

باشد، قبول دارم انقلابم لودگی بود، ولی این لودگی بی‌نهایت جدی بود. اگر مردم می‌خندیدند یا ایده‌هایم را عملی می‌کردند تا ببینند چه پیش خواهد آمد شاید به این خاطر بود که زیر خنده‌شان ذره‌ای از حقیقت می‌دیدند. شاید هم نه. به هر حال، می‌دانم چیزی به اسم آرمان‌شهر وجود ندارد. هدف نهایی من این بود: جامعه از دورویی دست بردارد و سیال‌تر شود. البته الان که نگاه می‌کنم می‌بینم به این سادگی هم نبود؛ راه سختی پیش رو داشتیم. با این حال همین‌طور که میلیون‌ها به وجود می‌آمد سعی کردم رگ خواب رأی‌دهندگان را به دست بیاورم و متقاعدشان کنم گوش نکردن به حرف‌های من تهدیدی برای بنیاد جامعه است.

بیاید باهم رگ باشیم. جامعه داشت دچار دگردیسی می‌شد. هر جا را که نگاه می‌کردید نشانه‌هایش را می‌دیدید. حتی یک نفر در سوری هیلز یک رستوران با تم آدم‌خواری باز کرد. کل استرالیا دیوانه شده بود، باور کنید. عقده‌های ملی بدل به اصلاحات شد. حتی فکر می‌کنم مردم می‌فهمیدند این‌ها ایده نیستند، بلکه ایده‌های ایده‌ها هستند، این ایده که ما باید به شکلی خستگی‌ناپذیر نوآوری کنیم و تا حد امکان از وابستگی برده‌وارمان به گذشته بکاهیم. چرا؟ چون گذشته همواره بدترین تهدید برای آینده است.

عجب توهم و انکاری در این دوران زندگی‌ام سراغم آمده بود! شیمی‌درمانی ظاهراً داشت جواب می‌داد، سلول‌های سرطانی با ملاطفت آب می‌رفتند. مرگ داشت عقب

مشمول تخفیف مالیاتی می‌شدند و مالیات آدم‌های ترسو و ملال‌آور افزایش پیدا می‌کرد؛ هر سیاستمداری که حتی یکی از وعده‌های انتخاباتی‌اش را عملی نمی‌کرد در کوچه‌ی پشتی به دست مردی به اسم بروزر کتک می‌خورد؛ هر آدم سالمی مجبور بود از یک بیمار تا زمانی که طرف بمیرد یا بهبود پیدا کند پرستاری کند؛ براساس قرعه‌کشی آدم‌ها را برای یک روز روی کرسی نخست‌وزیری می‌نشانیدیم؛ تمام مواد مخدر برای یک سال قانونی می‌شدند تا ببینیم چه اتفاقی می‌افتد. حتی جنجال‌برانگیزترین پیشنهاد هم مورد قبول قرار گرفت: پرورش کودکان با یک باور بنیادگرایانه‌ی دینی و منجمد کردن ذهن کودک در دورانی که از همیشه آسیب‌پذیرتر است جرمی شبیه سوءاستفاده‌ی جنسی محسوب می‌شد. تمام این‌ها را می‌گفتم و مردم می‌گفتند «باشد، ببینیم چه کار می‌توانیم بکنیم!» باورم نمی‌شد!

البته به عنوان چهره‌ای اجتماعی با مخاطبان ملی، به خاطر آبروریزی‌های سابقم که باعث سرگرمی دشمنان نزدیکم شده بود منتقدانی داشتم. تمام همخانواده‌های کلمه‌ی دیوانه - و بدتر - را برایم به کار می‌بردند. در استرالیا بدترین توهینی که می‌توانی به کسی بکنی و راحت‌ترین روش برای رد کردن تمام تاروپود وجود یک نفر این است که به او بگویی نیکوکار. یک نیکوکار - بیا بید روراست باشیم - کسی است که کار نیک انجام می‌دهد یا می‌خواهد آدم خوبی باشد. باید درباره‌ی این هم رگ حرف بزیم تا سوءتفاهمی پیش نیاید: از نظر کسی که این افترا را می‌زند این کلمه توهین است نه تمجید و نیکوکار بودن - برعکس جاهای دیگر، مثلاً بهشت که نیکوکاری چیزی با ارزش به حساب می‌آید - این‌جا عملی شرم‌آور است. بنابراین منتقدان من برای تحقیرم به این فحش متوسل شدند. فقط زهرخند زشت‌شان باعث می‌شد ازشان تشکر نکنم.

هر چند بیشتر مردم طرف‌دارم بودند. خوش‌شان می‌آمد از این‌که یکراست می‌رفتم سر اصل مطلب - از این‌که اصلاحات اصلی‌ام مربوط به حوزه‌های تنهایی، مرگ و رنج بود. ظاهراً تا حدی ایده‌ی اصلی‌ام را درک کرده بودند؛ این‌که تبدیل به اولین جامعه‌ی مرگ‌محور شویم. این را پذیرفتند تا دیدی بهتر نسبت به زندگی پیدا

تنها لحظه‌ی خوش زندگی‌ام کمی هوایم را داشته باشد و اسمی از برادر نکبتم نیاورد. هر چند فقط پسرم نبود، در تک‌تک مقالاتی که در روزنامه‌ها در مورد من چاپ می‌شد ازم به عنوان برادر تری دین نام می‌بردند. دست‌بردار نبودند. این مرتیکه بیست سال است مرده!

می‌خواستم از مردم استرالیا خواهش کنم دست از سر او بردارند ولی حافظه به این راحتی‌ها پاک نمی‌شود. پس مجبور بودم زهرخند بزنم و تحمل کنم، حتا زمان‌هایی که کارولین با شنیدن اسم تری لبخندی رویایی می‌زد.

وقتی جسپر به عروسی‌ام آمد جوری کارولین را نگاه می‌کرد انگار می‌خواست یک بمب‌گذار انتحاری را روان‌شناسی کند. بعد از عروسی مدت‌ها ندیدمش. در آن دوران آشفتگی و بی‌نظمی که بی‌وقفه در مرکز توجه قرار داشتم کاملاً از من فاصله گرفت. هرگز به من تبریک نگفت و حتا اشاره‌ای به اصلاحات و مصاحبه‌ها و بحث‌ها و سخنرانی‌ها و حملات سرفه در اماکن عمومی نکرد. هیچ‌چیز درباره‌ی ظاهر داغان و هیکلم که به خاطر شیمی‌درمانی نحیف شده بود نگفت و وقتی روند افتادنم از چشم مردم آغاز شد، دیگر حتا به من تلفن هم نکرد. شاید می‌دید که بدجور دچار غرور شده‌ام و حالا دارم تاوان پس می‌دهم. شاید سقوط اجتناب‌ناپذیرم را حس کرده بود. شاید می‌خواست خودش را از خطرات احتمالی حفظ کند. ولی چرا من خطرات را نمی‌دیدم؟ چرا یک جا قایم نمی‌شدم؟

وقتی سرمقاله‌های متعدد به این اشاره کردند که من بی‌اندازه مغرور و از خودمتشکر شده‌ام باید سوار اولین سفینه‌ی فضایی می‌شدم و از این جا می‌رفتم. و وقتی فقط به این خاطر که یک آینه در کیفم می‌گذاشتم مرا متهم به خودبینی غیرعادی کردند (وقتی چشم تک‌تک مردم به تو است دائم نگرانی یک تکه اسفناج لای دندان‌هایت گیر کرده باشد)، باید می‌فهمیدم با اولین اشتباه مرا با روح جمعی‌شان لینچ خواهند کرد. آن‌طور که بعضی می‌گفتند، من توهم توطئه نداشتم. نه، توهم نداشتم که بقیه مشغول توطئه‌چینی برای سقوطم هستند. برعکس، جنونم به این خاطر بود که نمی‌دیدم دارند چه می‌کنند. مگر تمام عمر مسخره‌ام ورد زبانم این نبود که این نگرانی مردم نسبت به پروژه‌های ابدی‌شان است که آن‌ها را به کام مرگ می‌کشد؟ این‌که انکار مرگ موجب جوانمرگی خود و عزیزان‌شان می‌شود؟

می‌نشست. حال خوب بود، طوری که از دست کاریکاتور بیست‌های بی‌رحمی که دهانم را به قاعده‌ی کلام نقاشی می‌کردند دلخور نمی‌شدم. می‌گویند قدرت فساد می‌آورد — چه قدر هم! آن منی که همیشه دوست داشتم — به رغم نارضایتی دائمی‌ام از خود — در چشمان اطرافیانم بازتاب پیدا می‌کرد. این فانتزی یک آدم خودپرست نبود! روحم داشت پرواز می‌کرد! به قدری درگیر اصلاحات خودم شده بودم که نزدیک بود تمام چیزهایی را که مرا به موفقیت رهنمون شده بودند از دست بدهم: نگرش منفی و بی‌رحمانه‌ام به روح انسان، بدبینی و مصلحت‌اندیشی ذهن انسان و این‌که تا چه اندازه محدود است. موفقیت مرا از تعادل خارج کرده بود و در نتیجه کم‌کم به آدم‌ها اعتماد کردم و حتا بدتر — به گونه‌ی انسان. بسیار خب. می‌گویم. باید به حرف پسرم گوش می‌کردم که با لحن گفتار و طرز نگاهش بی‌آن‌که کلمه‌ای به زبان آورد به من می‌گفت «بابا، داری گند می‌زنی!»

و تمام این مدت پسر وظیفه‌شناس من کجا بود؟ بیایید کمی تحلیلش کنیم: اگر اولین دستورالعمل جاودانه شدن این باشد که هر کس باید از پدر خود بزرگ‌تر شود، پس این احتمال وجود داشت: من که تمام عمر مجسمه‌ی شکست بودم، حالا با شهرت و موفقیت باعث شده بودم خصوصت در وجود جسپر متبلور شود. هر چه قدر بزرگ‌تر می‌شدم، نقشه‌اش برای جانشینی من بیشتر به شکست نزدیک می‌شد. خلاصه این‌که موفقیت من او را در معرض خطری مهلک قرار می‌داد.

یادم می‌آید کمی بعد از مهمانی میلیونرها به من تلفن کرد.

وقتی گوشی را برداشتم گفت «داری چه غلطی می‌کنی؟»

گفتم «سلام پسرم.» می‌دانستم چه‌طور باید به او ضربه بزنم.

«این کارت عاقبت خوشی نداره. خودت بهتر می‌دونی.»

«عروسی من می‌آی؟»

«داری شوخی می‌کنی. کی حاضره با تو ازدواج کنه؟»

«کارولین پاتس.»

«دوست برادرت؟»

بی‌پدر! می‌میرد اگر یک‌ذره ملاحظه‌ام را بکند؟ قبول، طی این سال‌ها او را مرتب با خشونت فکری آزار داده‌ام، ولی نه از روی نفرت، از روی عشق. لااقل می‌تواند در این

حتا یک بار به کارولین و جسپر فکر نکرده بودم. اگر یک اشتباه غیرقابل بخشش در زندگی ام کرده باشم این است که تمام مدت انکار کردم ممکن است کسانی وجود داشته باشند که از ته دل عاشقم باشند.

فصل چهارم

یک روز رفتم محل کار جسپر. ماه‌ها بود ندیده بودمش، از عروسی ام به بعد، از زمانی که خودم را در معرض علم پزشکی قرار داده بودم. حتا بهش نگفته بودم سرطان دارم و فکر کردم با گفتن این موضوع به او در جایی نامناسب مثل محل کار ممکن است اتفاق ناخواری نیفتد. در اتاقکش نشسته بود و از پنجره بیرون را نگاه می‌کرد، انگار منتظر تکامل انسان به مرحله‌ی بعد نشسته بود. وقتی نگاهش کردم این احساس غریب بهم دست داد که می‌توانم افکارش را بخوانم. زمزمه‌وار به ذهنم می‌آمدند: چرا به محض این که پشم مان ریخت و صاف ایستادیم از تکامل دست کشیدیم، مگر همه چیز پوست صاف و ژست خوب است؟

گفتم «جسپر.»

چرخید و با بدخلقی نگاهم کرد. «این جا چه کار می‌کنی؟»

«من یه ک بزرگ دارم.»

«چی؟»

«کلیشه‌ی بزرگ.»

«چی داری می‌گی؟»

گفتم «کنسر دارم، سرطان. توی ریمه جای خزیدن پیدا کرده. کارم تمومه.» سعی کردم خودم را بی تفاوت نشان بدهم جوری که انگار تمام عمر ماهی یک‌بار سرطان گرفته‌ام و حالا — عجب ماجرای — دوباره مبتلا شده‌ام.

جسپر دهانش را باز کرد ولی صدایی از آن خارج نشد. هیچ کدام حرکت نکردیم. لامپ‌های مهتابی بالاسرمان چشمک می‌زدند. باد باعث می‌شد کاغذهای روی میز خش خش کنند. جسپر آب دهانش را قورت داد. صدای پایین رفتن بزاق از مری اش را شنیدم. همچنان بی حرکت ماندیم. شبیه انسان‌های پیش از پیدایش زبان شده بودیم، انسان‌های دوران پارینه‌سنگی در اتاقک یک اداره.

بالاخره حرف زد. «می‌خوای چه کار کنی؟»

گفتم «نمی‌دونم.»

جسپر چیزی را که بیشتر مردم درک نمی‌کردند می‌فهمید؛ این که آدم رویه موت هنوز کلی تصمیم مهم دارد که بگیرد. می‌دانستم از من خواهد پرسید تا پایان عمر تحملش می‌کنم یا به مرگ رودست می‌زنم. بعد نظرش را گفت. تکان خوردم.

گفت «بابا، لطفاً آهسته و با درد نمیر. خواهش می‌کنم به دست خودت بمیر.»

گفتم «دارم بهش فکر می‌کنم.» هم آسوده شدم و هم از این که ناگفتی را به زبان آورد دلم شکست.

همان شب من و کارولین و جسپر مثل یک خانواده پشت میز شام نشستیم. این قدر حرف برای گفتن داشتیم که نمی‌توانستیم حرف بزنیم. جسپر تمام مدت نگاهم می‌کرد. می‌خواست مچ مرگ را بگیرد. الان تقریباً مطمئنم من و جسپر می‌توانیم ذهن هم را بخوانیم و این خیلی بدتر از حرف زدن است. با این که هرگز به قصد گشت‌وگذار سوار ماشین نشده بودم پیشنهاد دادم باهم برویم گردش. شب سیاهی بود و ستارگان در ابرها دفن شده بودند. بی هدف و مقصد حرکت می‌کردیم و تمام مدت درباره‌ی ترافیک حرف می‌زدیم، این که ترافیک چیزی نیست جز انبوهی از مردم شورشی که هر کدام سوار اسلحه‌ی متحرکشان هستند و به جنبش ابدی فکر می‌کنند.

جسپر داد زد «هی! بزن کنار!»

بدون قصد قبلی آمده بودم کنار اولین آپارتمان مان، جایی که موتور ذهنم بارها به پت پت افتاده بود. در زدیم و جسپر به مردی که یک عرقگیر کثیف تنش بود گفت می‌خواهد به همان دلیلی که کسی یک آلبوم عکس را ورق می‌زند نگاهی به خانه بیندازد. راه مان داد. وقتی در خانه راه می‌رفتیم این احساس به من دست داد که خانه را با زندگی کردن در آن نابود کرده‌ایم و پسماند حیات تیره‌وتار مان در هر گوشه‌ی خفه‌ی خانه باقی مانده. فکر کردم ما جوهر مشکلات وجودی مان را در هوای آن جا دمیده بودیم و بیماری شناورمان تمام ساکنان پس از ما را مبتلا کرده بود.

دوباره سوار ماشین شدیم و مثل توپ پین‌بال از این پاتوق به آن پاتوق رفتیم — خانه‌های غصبی، پارک‌ها، سوپرمارکت‌ها، کتاب‌فروشی‌ها، سلمانی‌ها، میوه‌فروشی‌ها، تیمارستان‌ها، روزنامه‌فروشی‌ها، داروخانه‌ها، بانک‌ها — هر جایی که گم‌گشتگی‌های

ما را منزل شده بود. نمی توانم هدف این سفر ناگزیر و غیراستعاری به عمق خاطرات را بیان کنم ولی می توانم به شما بگویم در هر مکان می توانستم خود گذشته مان را به روشنی روز ببینم، انگار داشتیم گام های گذشته مان را دنبال می کردیم و بر هر رد پای محوشده پای خود را می دیدیم. هیچ چیز مثل سفری نوستالژیک تو را نسبت به گذشته و حال بیگانه نمی کند. همچنین آنچه را در تویی تغییر مانده می بینی، چیزی که شهامت یا قدرت عوض کردنش را نداشته ای، همچنین تمام ترس های گذشته ات را، آن هایی که هنوز همراهت هستند. شکست های قابل لمس می شوند. وحشتناک است این که هر جا راه بروی به خودت تنه بزنی.

جسپر گفت «عجیب، نیست؟»

«عجیب کلمه ی گویایی نیست.»

به هم نگاه کردیم و خندیدیم. تنها نکته ی مثبت همراهی مان این بود که فهمیدیم خصومت و دوطرفه مان آن قدرها هم که فکر می کردیم عمیق نیست. در ماشین حرف زدیم و از خاطرات گفتیم و خندیدیم. تنها شبی بود که احساس کردم در وجود پسر یک دوست دارم.

حدود سه صبح خسته شدیم و اشتیاق مان فروکش کرد. تصمیم گرفتیم سفرمان را با یک نوشیدنی در فلش پات تمام کنیم، کلوبی که یک مدت مدیرش بودم و بعد با ماشین اسپورت قرمز تقریباً نابودش کردم.

دربان گفت «بیاین تو! رقص های خوشگل! بیاین تو!»

رفتیم تو، از راهرو سیاه آشنا با چراغ های چشمک زن قرمز گذشتیم و وارد فضای اصلی شدیم. همه جا پر از دود بود، بیشتر دود سیگار برگ، ولی از ماشین دود روی صحنه هم مقداری رویه بالا پیچ و تاب می خورد. حتی به ذهنت هم خطور نمی کرد روزی یک دیوانه یک ماشین قرمز را به سالن رقص کوبیده. اطرافم را نگاه کردم — نگهبان عوض شده بود. همان هیکل، همان حالت مسخره، ولی چهره ای متفاوت. دخترها هم عوض شده بودند. از آن هایی که قبلاً استخدام می کردم جوان تر بودند. من! استخدام این ها! با چشم هایی که داشتند از صورتم می پریدند بیرون! من! از بند رسته! پشت میزی جلو صحنه نشستیم و نوشیدنی سفارش دادیم و آرام نوشیدیم.

جسپر گفت «خدای من، بار من رو نگاه کن.»

«کدوم شون؟»

«اون یکی. یکی از میلیونرها نیست؟»

آسیایی لاغری را که پشت بار ایستاده بود با دقت نگاه کردم. بود یا نبود؟ مطمئن نبودم. نمی خواهم چیزی نژادپرستانه شبیه «همه شان شکل هم هستند.» بگویم ولی حقیقتش نمی شود منکر شباهت ها شد.

جسپر گفت «نگاهش کن. داره مثل خر کار می کنه. چرا یه میلیونر باید کار کنه؟»

«شاید تمام پولش رو خرج کرده.»

«خرج چی؟»

«از کجا بدونم؟»

«من می دونم. شاید از اون آدم هاست که این قدر توی زندگیش کار کرده که نمی دونه غیر از کار کردن چه کار دیگه ای می تونه با زندگیش بکنه.»

مدتی نشستیم و به آدم هایی فکر کردیم که مجبورند برای به دست آوردن اعتماد به نفس سخت کار کنند و از این که جزء این جور آدم ها نیستیم احساس خوشبختی کردیم. بعد جسپر گفت «صبر کن، یکی دیگه هم هست.»

«یکی دیگه چیه؟»

«یه میلیونر لعنتی دیگه! داره آشغال می بره بیرون!»

این یکی را شناختم، از اولین برنده ها بود. دنگ اگی! رفته بودم دم در خانه اش! خودم شخصاً آزارش داده بودم!

«چه احتمالی وجود داره که...» صدایم خودبه خود محو شد. ارزش گفتن نداشت. می دانستیم چه احتمالی وجود دارد. مثل یک میدان اسب دوانی که فقط یک اسب در آن می دود.

گفتم «عوضی.»

«کی؟»

«ادی. به مون ناروزه.»

یک راست رفتیم ساختمان هابز و پرونده ی میلیونرها را درآوردیم. بارها و بارها خواندیم شان ولی نتوانستیم بفهمیم ادی چند نفر از آشنایانش را به کمک نقشه ی من ثروتمند کرده. از پشت به من خنجر زده بود. امکان نداشت کسی بو نبرد. ای افعی!